

Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Sączu

Wydział Nauk Inżynierjnych

Systemy operacyjne – projekt

studia stacjonarne

semestr letni 2023/2024

Temat projektu:

1. Zaprojektować infrastrukturę informatyczną na potrzeby firmy Binary-Builders. Realizacja serwerowa w oparciu o system operacyjny Linux, np. Fedora Server 39, stacje klienckie np. Linux MINT.
2. Wdrożyć niezbędne usługi wynikające z założeń takie jak: SSH, DHCP, DNS, HTTP/S, motor bazodanowy (MySql)+PHP+phpMyAdmin, CMS WordPress, RAID, SAMBA, SQUID, Postfix(SMTP) + Dovecot(POP/IMAP), oraz wybraną usługę. Wdrożyć automatyzację przy użyciu skryptu np. Bash, oraz usługi cron.
3. Cele projektu zweryfikować z założeniami zapisanymi w dokumencie „Szczegółowy zarys projektu”.

Imię i nazwisko:

Maciej Wójs

Data oddania:

3 czerwca 2024

Nr grupy:

P3

Ocena:

Spis treści

1 Założenia projektowe – wymagania	4
2 Opis użytych technologii	5
2.1 SSH (Secure Shell)	5
2.2 DHCP (Dynamic Host Configuration Protocol)	5
2.3 DNS (Domain Name System)	5
2.4 HTTP/S (Hypertext Transfer Protocol/Secure)	5
2.5 MySQL	5
2.6 PHP	5
2.7 phpMyAdmin	5
2.8 CMS WordPress	5
2.9 RAID (Redundant Array of Independent Disks)	6
2.10 SAMBA	6
2.11 SQUID	6
2.12 Postfix (SMTP) + Dovecot (POP/IMAP)	6
2.12.1 Postfix	6
2.12.2 Dovecot	6
2.13 Automatyzacja za pomocą skryptów Bash i usług cron	6
2.13.1 Skrypty Bash	6
2.13.2 cron	6
3 Schemat logiczny projektowanej infrastruktury sieciowej	7
4 Procedury instalacyjne poszczególnych usług	8
4.1 Instalacja systemu klienta – Linux Mint	8
4.1.1 Proces instalacji	8
4.1.2 Wstępna konfiguracja systemu	12
4.2 Instalacja serwera – Fedora 40	13
4.2.1 Proces instalacji	13
4.2.2 Wstępna konfiguracja	19
4.3 Konfiguracja SSH	23
4.4 Nazwa serwera – hostname	25
4.5 DNS – instalacja i konfiguracja	25
4.6 DHCP – instalacja i konfiguracja	32
4.7 RAID 5 – konfiguracja	35
4.8 Samba – instalacja i konfiguracja	39
4.9 HTTP – instalacja i konfiguracja	43
4.10 PHP – instalacja i konfiguracja	46
4.11 mariadb – instalacja i konfiguracja	47
4.12 phpMyAdmin – instalacja i konfiguracja	49
4.13 UserDir na serwerze HTTP – konfiguracja	50
4.14 WordPress – instalacja i konfiguracja	51
4.15 Proxy – instalacja i konfiguracja	55
4.16 SMTP – instalacja i konfiguracja	56
4.17 POP-IMAP – instalacja i konfiguracja	58
4.18 Dodatkowa usługa git (jako serwer) – instalacja i konfiguracja	62

5 Testy działania wdrożonych usług	65
5.1 DNS	65
5.2 DHCP	66
5.3 Raid 5	66
5.4 Samba	67
5.5 HTTP	68
5.6 PHP	68
5.7 MySQL	69
5.8 phpMyAdmin	70
5.9 UserDir – serwer http	71
5.10 WordPress	71
5.11 Proxy	72
5.12 Poczta	74
5.13 Git	75
6 Kod skryptu BASH, oraz tablica crontab	76
6.1 Skrypt	76
6.1.1 Wersja pierwsza	76
6.1.2 Wersja druga	77
6.1.3 Wyniki działań obu skryptów	79
6.2 Crontab	80
7 Wnioski	81
7.1 Skuteczność i Stabilność Serwera	81
7.2 Konfiguracja i Zarządzanie Usługami	81
7.3 Bezpieczeństwo i Automatyzacja	81
7.4 Monitorowanie i Kontrola Aktywności	81
7.5 Kompleksowe Środowisko Usług	81
7.6 Wydajność i Skalowalność	81
7.7 Dokumentacja i Testy	82
7.8 Dodatkowe Usługi	82
7.9 Wnioski Końcowe	82
8 Literatura	83

Spis rysunków

1	Schemat logiczny sieci	7
2	Tworzenie nowej maszyny wirtualnej	8
3	Przydzielanie zasobów maszynie wirtualnej	8
4	Określenie rozmiaru dysku wirtualnego.	9
5	Podsumowanie konfiguracji maszyny wirtualnej	9
6	Rozpoczęcie instalacji Linux Mint	10
7	Wybór trybu instalacji na dysku twardym.	10
8	Tworzenie konta użytkownika	11
9	Zakończenie instalacji systemu Linux Mint.	11
10	Instalacja dodatków gościa	12
11	Aktualizacja pakietów	12
12	Podsumowanie maszyny wirtualnej Fedora 40	13
13	Dodanie pierwszej karty sieciowej	13
14	Dodanie drugiej karty sieciowej	14
15	Dodanie trzeciej karty sieciowej	14
16	Uruchomienie instalatora Fedory.	15
17	Rozpoczęcie instalacji Fedora	15
18	Wybór dysku instalacji	16
19	Ustawienie konta root	16
20	Stworzenie użytkownika	17
21	Ekran postępującej instalacji	17
22	Ekran przed restartem do systemu.	18
23	Zainstalowany system Fedora 40	18
24	Konfiguracja dnf	19
25	Aktualizacja pakietów	20
26	plik /etc/default/grub przed zmianą	20
27	plik /etc/default/grub po zmianie	21
28	Zastosowanie zmian po edycji grub	21
29	Zwiększenie wygody wpisywania haseł	22
30	Efekt działania zmiany ustawień	22
31	konfiguracja karty sieciowej	23
32	Konfiguracja PuTTY	23
33	Próba podłączenia poprzez PuTTY	24
34	Wynik połączenia poprzez PuTTY	24
35	Zmiana nazwy serwera	25
36	Edycja /etc/hosts	25
37	Instalacja DNS	26
38	Kopia zapasowa pliku konfiguracyjnego DNS	27
39	zawartość named.conf	29
40	zawartość pliku strefy podstawowej	30
41	zawartość pliku strefy dla przeszukiwania wstępznego	31
42	Uruchomienie usługi DNS	32
43	Instalacja DHCP	32
44	Konfiguracja DHCP	33
45	DHCP – dodanie do zapory ogniwowej	34
46	Dodanie dysków w VirtualBox	35
47	Stworzenie macierzy raid 5	36
48	Partycjonowanie macierzy narzędziem cfdisk	36

49	Stworzenie dwóch partycji	37
50	Wynik partycjonowania	37
51	Przygotowanie ścieżek do montowania	38
52	Edycja /etc/fstab	39
53	Samba – instalacja	39
54	Edycja pliku /etc/samba/smb.conf	40
55	Samba – ustawienia SELinux oraz firewall	42
56	Edycja konfiguracji DNS	42
57	Instalacja serwera HTTP	43
58	Edycja /etc/httpd/conf/httpd.conf – 1	43
59	Edycja /etc/httpd/conf/httpd.conf – 2	44
60	Edycja /etc/httpd/conf/httpd.conf – 3	44
61	Edycja /etc/httpd/conf/httpd.conf – 4	45
62	Strona html – domyślna strona serwera	45
63	PHP – instalacja	46
64	PHP – stworzenie strony internetowej	46
65	mariadb – instalacja usługi	47
66	mariadb – edycja pliku konfiguracyjnego	47
67	MySQL – instalacja część pierwsza	48
68	MySQL – instalacja część druga	48
69	phpMyAdmin – instalacja	49
70	Konfiguracja pliku /etc/httpd/conf.d/phpMyAdmin.conf	49
71	Konfiguracja pliku /etc/httpd/conf.d/userdir.conf	50
72	Dodanie użytkownika maciej	50
73	Stworzenie strony użytkownia maciej	51
74	WordPress – instalacja	51
75	Stworzenie bazy danych dla WordPress'a	52
76	Edycja pliku /etc/httpd/conf.d/wordpress.conf	53
77	Edycja pliku /etc/wordpress/wp-config.php	53
78	Instalacja WordPress	54
79	Instalacja WordPress – sukces	54
80	Proxy – instalacja	55
81	Proxy – konfiguracja część pierwsza	55
82	Proxy – konfiguracja część druga	56
83	Proxy – konfiguracja część druga	56
84	Konfiguracja /etc/postfix/main.cf – część pierwsza	57
85	Konfiguracja /etc/postfix/main.cf – część druga	57
86	Konfiguracja /etc/dovecot/dovecot.conf	58
87	Konfiguracja /etc/dovecot/conf.d/10-auth.conf – część pierwsza	58
88	Konfiguracja /etc/dovecot/conf.d/10-auth.conf – część druga	59
89	Konfiguracja /etc/dovecot/conf.d/10-mail.conf	59
90	Konfiguracja /etc/dovecot/conf.d/10-master.conf	60
91	Konfiguracja /etc/dovecot/conf.d/10-ssl.conf	60
92	Restart usługi Dovecot i dodaSnie do zapory sieciowej	61
93	Test zmiennej środowiskowej MAIL	61
94	mailx – przykład użycia	62
95	git – konfiguracja	65
96	Test DNS	65
97	Instalacja DHCP	66
98	Test automatycznego montowania	66

99	Samba – próba podłączenia się do udziału na serwerze	67
100	Samba – wynik poprzedniego kroku	67
101	Test działania serwera WWW	68
102	Strona html + PHP	68
103	Test usługi mariadb (MySQL)	69
104	Test usługi phpMyAdmin – część pierwsza	70
105	Test usługi phpMyAdmin – część druga	70
106	MySQL – instalacja część druga	71
107	Dashboard WordPress'a	71
108	Proxy – ustawienie w FireFox	72
109	Proxy – dostęp do strony ostrzelenie	72
110	Proxy – wynik strony po zignorowaniu ostrzelenia	73
111	Proxy – monitoring ruchu sieciowego z serwera	73
112	Wysłanie maila na serwerze	74
113	Thunderbird - konfiguracja	74
114	Wysłanie maila na serwerze	75
115	git – konfiguracja	75
116	Kod skryptu – pierwsza wersja	76
117	Dzianie skryptu – pierwsza wersja	76
118	Kod skryptu – druga wersja	77
119	Dzianie skryptu – druga wersja część 1	77
120	Kod skryptu – druga wersja (zepsuty)	78
121	Dzianie skryptu – druga wersja część 2	78
122	Dzianie skryptu – druga wersja część 2	79
123	Działanie skryptu jeżeli kopią jest pomyślna	79
124	Działanie skryptu jeżeli kopią jest pomyślna	80

1 Założenia projektowe – wymagania

- a) Systemy operacyjne: Fedora Server 39 lub inny serwer z rodziną Linux, oraz system kliencki np. Linux MINT.
- b) zarządzanie serwerem poprzez SSH, oraz emulator putty.exe
- c) nazwa serwera ma być zgodna z nazewnictwem: svrXX-firma, gdzie XX oznaczają dwie ostatnie cyfry numeru albumu wykonawcy, a firma to skrót nazwy swojej firmy (niepowtarzalny) – wymyślonej,
- d) na podstawie nazwy firmy należy założyć lokalną domenę o nazwie np. firma.ns i skonfigurować usługę DNS Server,
- e) adres IP serwera, zakres adresacji IP, oraz brama domyślna od strony sieci wewnętrznej VirtualBOXa (sieć LAN firmy) w której ma działać serwer DHCP ma mieć następujące wartości:

adres IP:	192.168.230.1/24,
zakres:	192.168.230.10–60
brama domyślna:	192.168.230.1
- f) należy utworzyć macierz dyskową programową na poziomie RAID 5 z dyskiem zapasowym. Uzyskać wypadkową pojemności macierzy 10GB. Przestrzeń macierzy podzielić na dwie równe partycje,
- g) Pierwszą partycję zamontować do punktu **/dysksieciowy**, a drugą do punktu **/kopie**. Zapewnić ich automatyczne montowanie podczas startu systemu,
- h) serwer ma udostępniać zasób sieciowy o adresie UNC **\sfs.firma.ns\dysk** odnoszący się do systemu plików **/dysksieciowy** (ppkt. g),
- i) należy wdrożyć usługę WEB Server z obsługą PHP, oraz serwer bazodanowy zarządzany przez phpMyAdmin, oraz CMS WordPress, skonfigurować UserDir dla WEB Serwer'a,
- j) dostęp do sieci Internet z sieci wewnętrznej ma się odbywać za pośrednictwem serwera PROXY(squid), a aktywność pracowników firmy ma być monitorowana,
- k) w firmie należy wdrożyć serwer pocztowy, oraz klienta mail,
- l) zapewnić aby popularne usługi były dostępne jako oddzielne nazwy hostów, jak np.:
  - **www.firma.ns** (serwer www),
  - **poczta.firma.ns** (serwer poczty),
  - **sfs.firma.ns** (serwer samby),
- m) wdrożyć automatyczną archiwizację systemu plików /home zawierającego katalogi użytkowników. Archiwizacja ma rozpoczynać się automatycznie codziennie o 21:00. W wyniku archiwizacji ma powstać plik **home_20240510.tar.gz** zapisany w **/kopie** (ppkt. g)
- n) Dodatkowo wdrożyć dowolną usługę, ale taką która nie była wdrażana podczas zajęć.

2 Opis użytych technologii

2.1 SSH (Secure Shell)

SSH to protokół sieciowy, który umożliwia bezpieczne zdalne logowanie oraz wykonywanie poleceń na odległym serwerze. Zapewnia szyfrowanie komunikacji, co chroni przed podsłuchiwaniem oraz atakami typu man-in-the-middle.

2.2 DHCP (Dynamic Host Configuration Protocol)

DHCP to protokół używany do automatycznego przydzielania adresów IP i innych parametrów konfiguracyjnych urządzeniom w sieci. Ułatwia zarządzanie siecią poprzez automatyczne przypisywanie ustawień.

2.3 DNS (Domain Name System)

DNS to system, który przekształca łatwe do zapamiętania nazwy domen (np. www.example.com) na adresy IP, które są wykorzystywane przez urządzenia sieciowe do komunikacji. DNS działa jak książka telefoniczna internetu.

2.4 HTTP/S (Hypertext Transfer Protocol/Secure)

HTTP to protokół komunikacyjny używany do przesyłania stron internetowych. HTTPS to jego bezpieczna wersja, która wykorzystuje TLS/SSL do szyfrowania danych, zapewniając poufność i integralność komunikacji między przeglądarką a serwerem.

2.5 MySQL

Popularny system zarządzania relacyjnymi bazami danych. Umożliwia przechowywanie i zarządzanie dużą ilością danych w strukturach tabelarycznych.

2.6 PHP

Skryptowy język programowania, często używany do tworzenia dynamicznych stron internetowych. PHP może komunikować się z bazami danych, takimi jak MySQL.

2.7 phpMyAdmin

Narzędzie webowe do zarządzania bazami danych MySQL. Umożliwia wykonywanie operacji na bazach danych za pomocą interfejsu graficznego.

2.8 CMS WordPress

WordPress to system zarządzania treścią (CMS), który pozwala na łatwe tworzenie i zarządzanie stronami internetowymi. Jest bardzo popularny ze względu na swoją elastyczność, prostotę obsługi oraz bogaty ekosystem wtyczek i motywów.

2.9 RAID (Redundant Array of Independent Disks)

RAID to technologia, która łączy kilka dysków twardych w jedną jednostkę logiczną w celu poprawy wydajności i/lub redundancji danych. Istnieje kilka poziomów RAID, z których każdy oferuje różne kombinacje wydajności i bezpieczeństwa danych.

2.10 SAMBA

SAMBA to pakiet oprogramowania, który umożliwia integrację systemów operacyjnych Linux/Unix z sieciami Windows. Pozwala na udostępnianie plików i drukarek w sieci oraz współpracę z domenami Windows (Active Directory).

2.11 SQUID

SQUID to serwer proxy i buforujący, który może przyspieszyć dostęp do zasobów internetowych poprzez przechowywanie często używanych danych w lokalnej pamięci podręcznej. Może również służyć jako filtr treści i narzędzie do monitorowania ruchu sieciowego.

2.12 Postfix (SMTP) + Dovecot (POP/IMAP)

2.12.1 Postfix

Serwer pocztowy obsługujący protokół SMTP, używany do wysyłania i odbierania wiadomości e-mail. Jest znany z wydajności i bezpieczeństwa.

2.12.2 Dovecot

Serwer IMAP i POP3 używany do odbierania i przechowywania wiadomości e-mail. Jest zoptymalizowany pod kątem wydajności i bezpieczeństwa, oferując wsparcie dla nowoczesnych standardów pocztowych.

2.13 Automatyzacja za pomocą skryptów Bash i usług cron

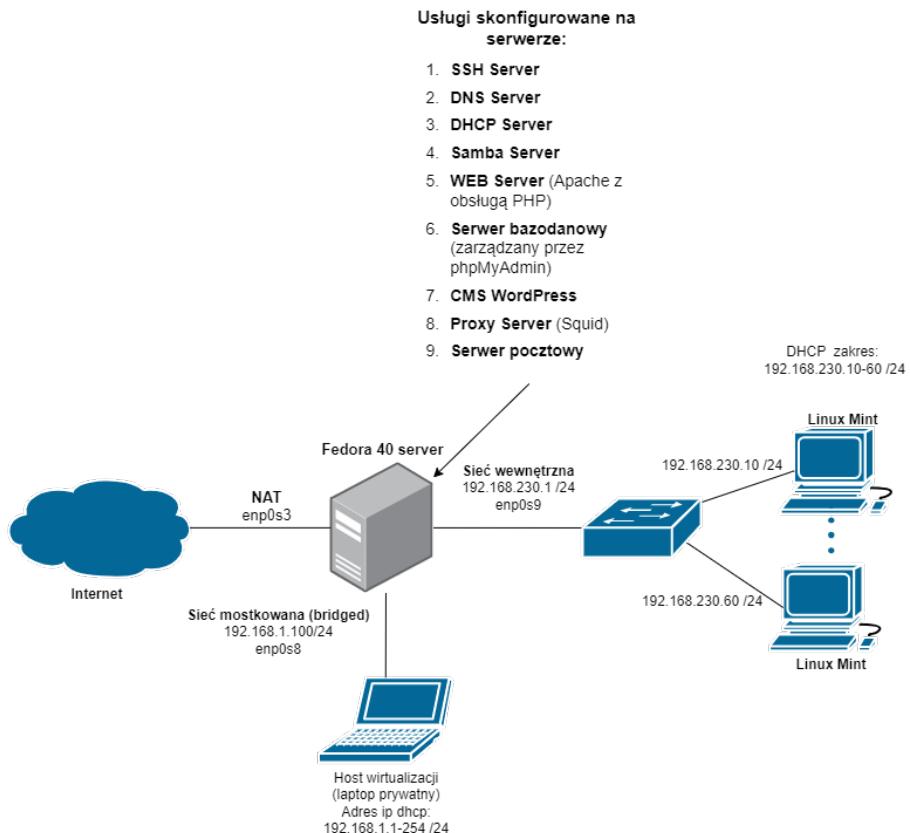
2.13.1 Skrypty Bash

Skrypty napisane w Bash (Bourne Again Shell) służą do automatyzacji zadań w systemach Unix/Linux. Mogą być używane do instalacji oprogramowania, konfiguracji systemu, zarządzania plikami i wielu innych zadań.

2.13.2 cron

Usługa systemowa w Unix/Linux, która pozwala na planowanie zadań do wykonania w określonym czasie lub regularnych odstępach czasu. Jest używana do automatyzacji zadań takich jak backup, aktualizacje systemu czy uruchamianie skryptów.

3 Schemat logiczny projektowanej infrastruktury sieciowej

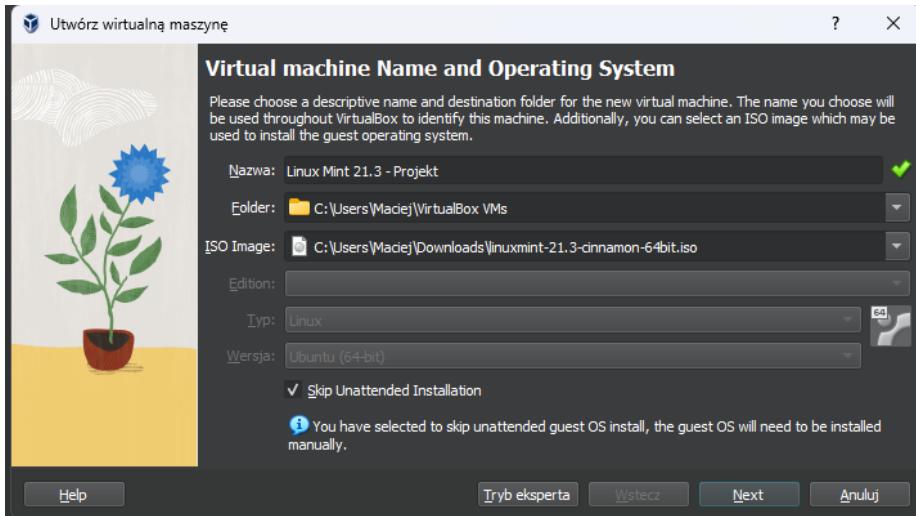

Rysunek 1: Schemat logiczny sieci

4 Procedury instalacyjne poszczególnych usług

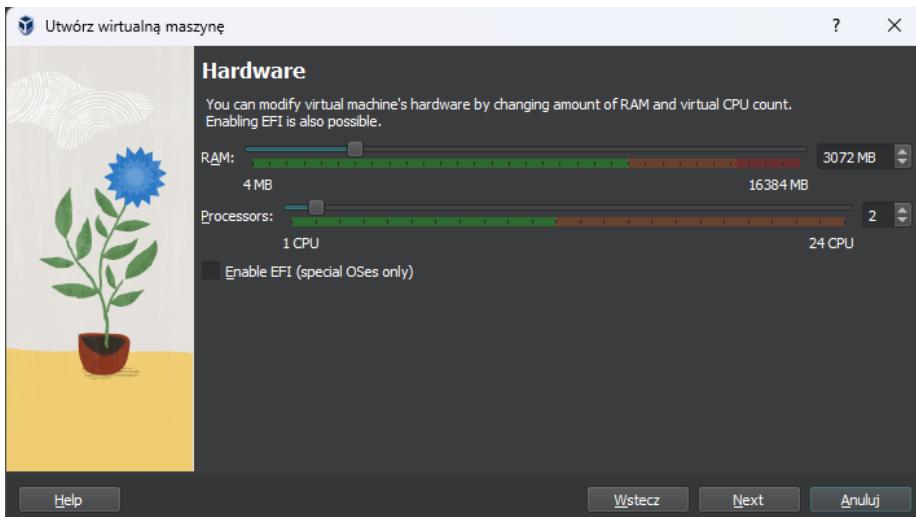
4.1 Instalacja systemu klienta – Linux Mint

4.1.1 Proces instalacji

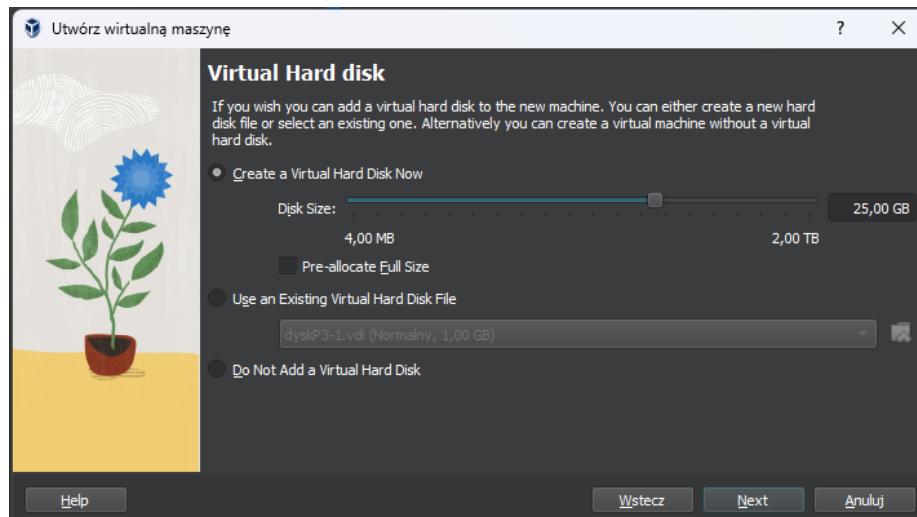
Rysunek 2: Tworzenie nowej maszyny wirtualnej. Ustawienia nazwy, lokalizacji dysku oraz wybór pliku ISO systemu operacyjnego.

Pierwszym krokiem jest utworzenie nowej maszyny wirtualnej (VM). W tym etapie określa się nazwę maszyny, lokalizację dysku, gdzie będzie przechowywana, oraz wybiera odpowiedni plik ISO z systemem Linux Mint.

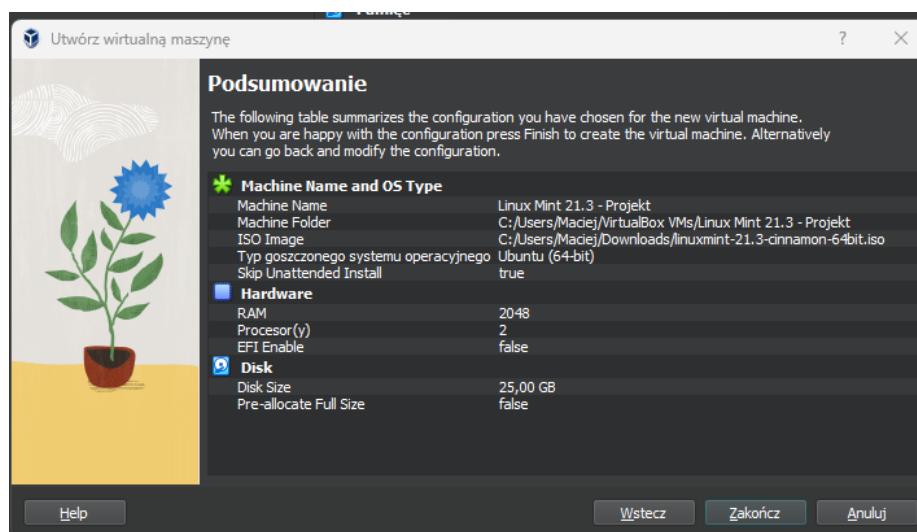
Rysunek 3: Przydzielanie zasobów maszynie wirtualnej, takich jak pamięć RAM i procesor.

W kolejnym kroku przydzielane są zasoby dla maszyny wirtualnej, w tym ilość pamięci RAM oraz liczba rdzeni procesora.

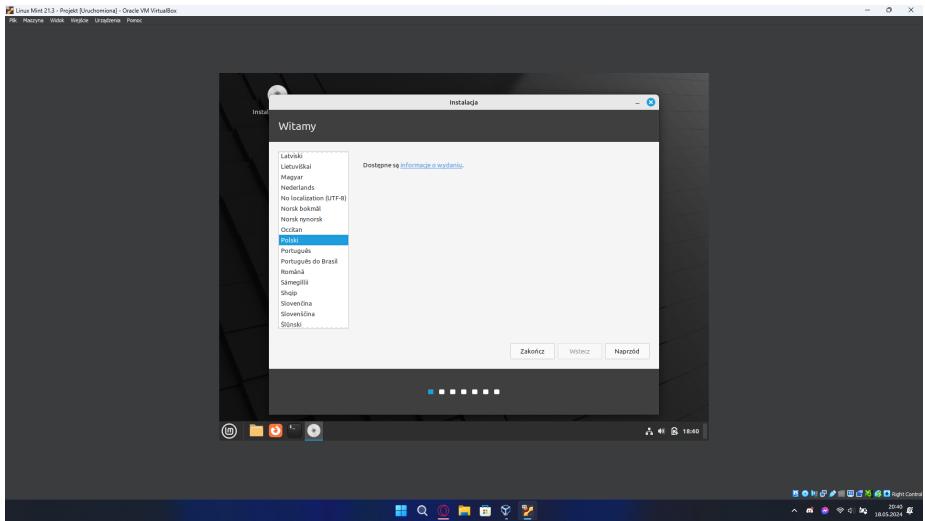
Rysunek 4: Określenie rozmiaru dysku wirtualnego.

Następnie należy zdefiniować rozmiar wirtualnego dysku twardego, który będzie używany przez maszynę wirtualną.

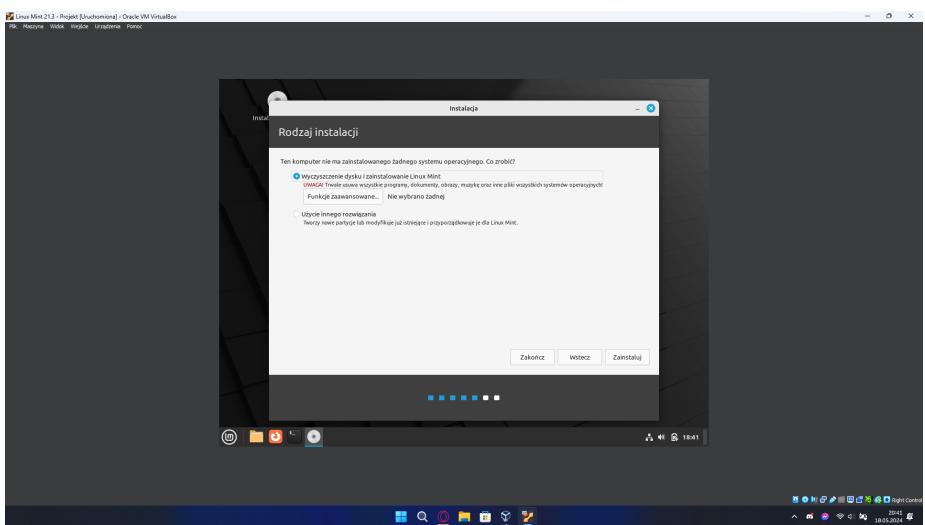
Rysunek 5: Podsumowanie konfiguracji maszyny wirtualnej przed rozpoczęciem instalacji systemu.

Po skonfigurowaniu wszystkich ustawień, wyświetlane jest podsumowanie zawierające wszystkie wybrane opcje dla nowo utworzonej maszyny wirtualnej.

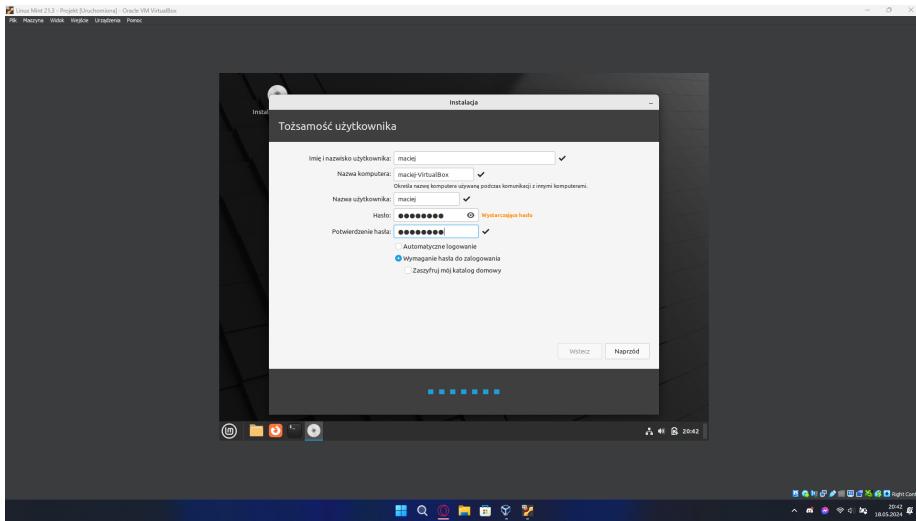
Rysunek 6: Rozpoczęcie instalacji Linux Mint – wybór języka instalacji.

Rozpoczyna się proces instalacji Linux Mint. Pierwszym krokiem jest wybór języka, który będzie używany podczas instalacji i w systemie.

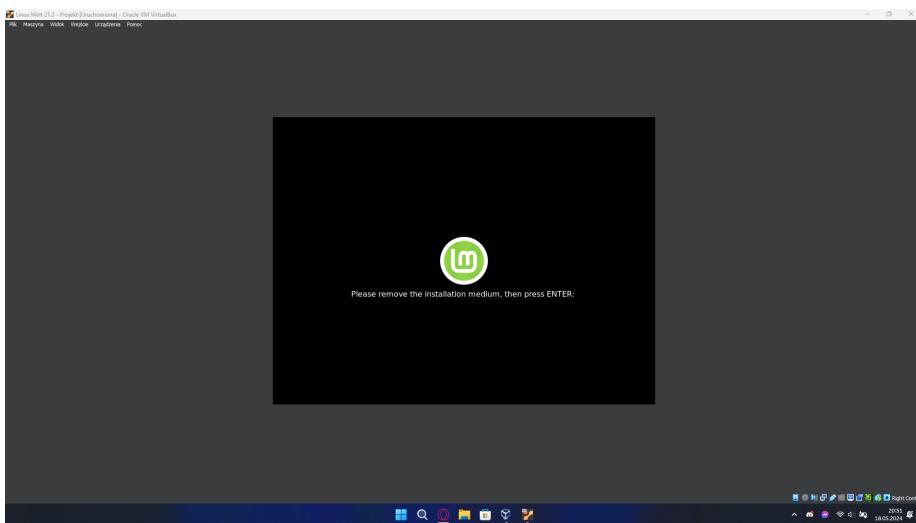
Rysunek 7: Wybór trybu instalacji na dysku twardym.

Następnie użytkownik wybiera sposób instalacji systemu na dysku twardym, na przykład automatyczne partycjonowanie lub ręczne tworzenie partycji.

Rysunek 8: Tworzenie konta użytkownika i konfiguracja podstawowych ustawień.

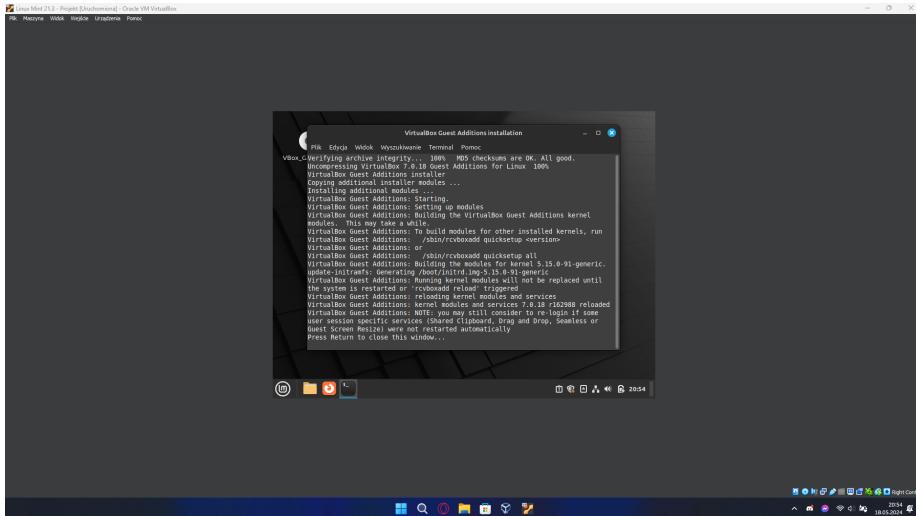
Kolejnym krokiem jest utworzenie konta użytkownika, wprowadzenie nazwy użytkownika, hasła oraz nazwy komputera.

Rysunek 9: Zakończenie instalacji systemu Linux Mint.

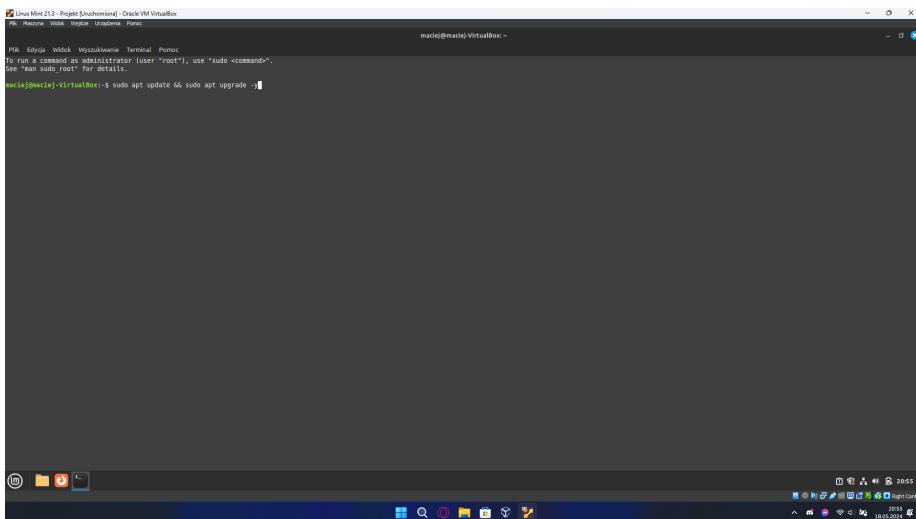
Wyświetlony zostaje monit z prośbą o usunięcie nośnika instalacyjnego. Po zakończeniu instalacji system wyświetla ekran informujący o pomyślnym zakończeniu procesu.

4.1.2 Wstępna konfiguracja systemu

Rysunek 10: Instalacja dodatków gościa dla poprawy wydajności i integracji z systemem hosta.

Po zainstalowaniu systemu operacyjnego warto zainstalować dodatki gościa, które poprawiają integrację maszyny wirtualnej z systemem hosta, co zwiększa komfort pracy.

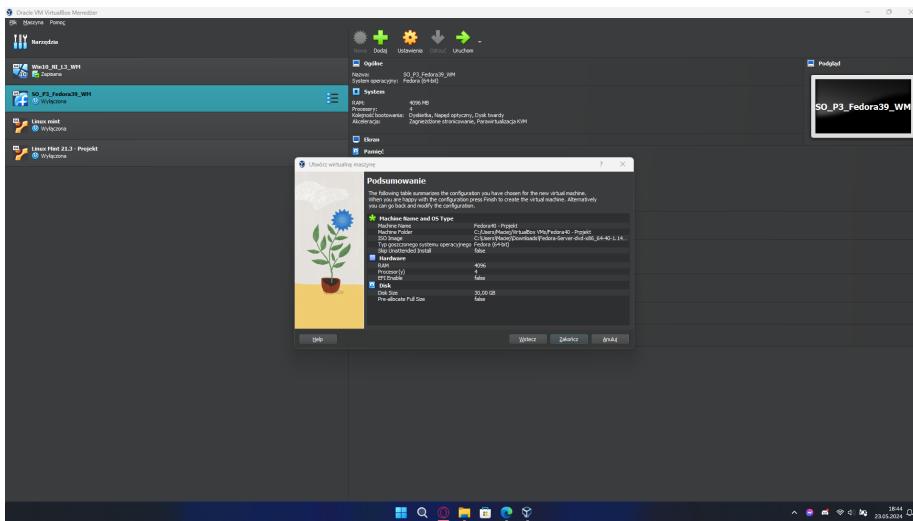

Rysunek 11: Aktualizacja pakietów systemowych.

Ostatnim krokiem wstępnej konfiguracji jest aktualizacja pakietów systemowych, aby zapewnić, że system operacyjny ma najnowsze poprawki i funkcje.

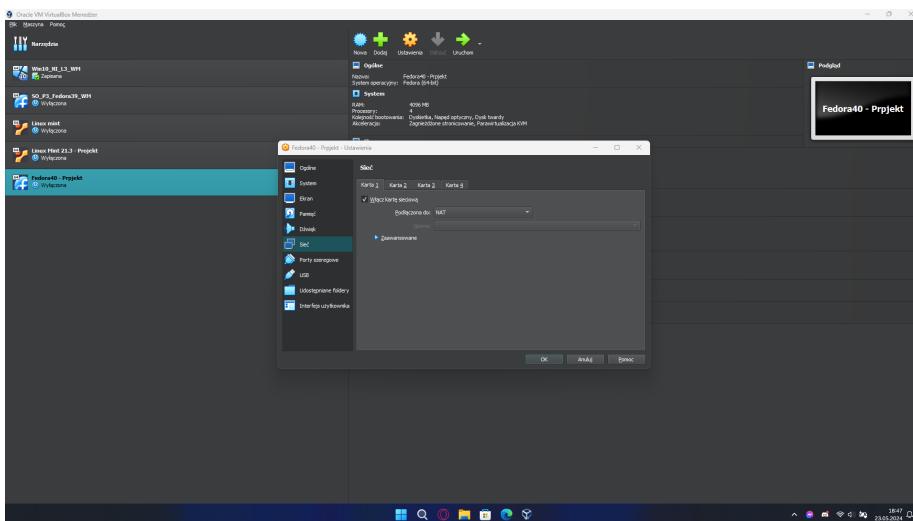
4.2 Instalacja serwera – Fedora 40

4.2.1 Proces instalacji

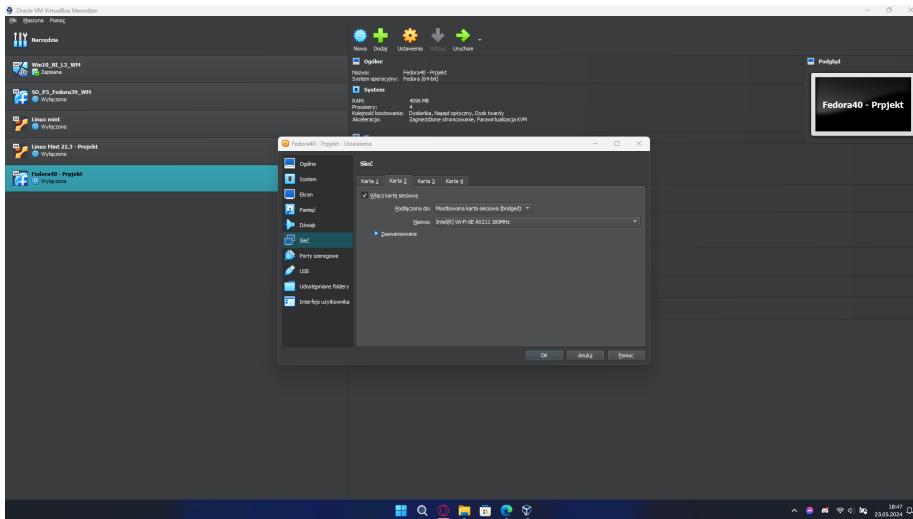
Rysunek 12: Analogicznie jak w przypadku instalacji Linux Mint – wymagane jest ustawienie nazwy maszyny wirtualnej, przydzielenie jej zasobów, ustalenie rozmiaru dysku. Powyższe zdjęcie ukazuje ekran z podsumowaniem wybranych opcji

Aby maszyna wirtualna miała dostęp do internetu wymagane jest dodanie karty sieciowej NAT, co widać na poniższym zdjęciu.

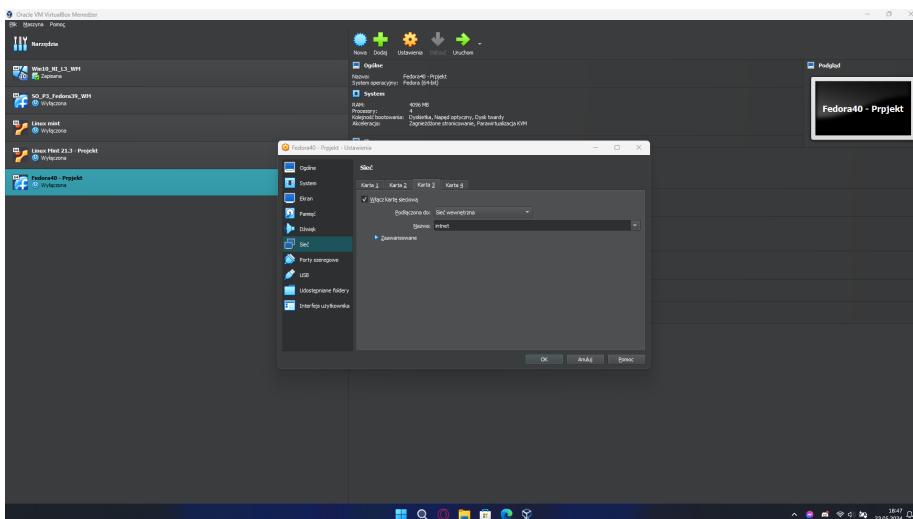
Rysunek 13: Dodanie pierwszej karty sieciowej – NAT

Druga karta sieciowa jest dodana w celu połączenia się hosta z maszyną wirtualną poprzez protokół SSH oraz udostępnienia usług takich jak http czy samba. Połączenie poprzez SSH umożliwia łatwiejszą konfigurację maszyny wirtualnej.

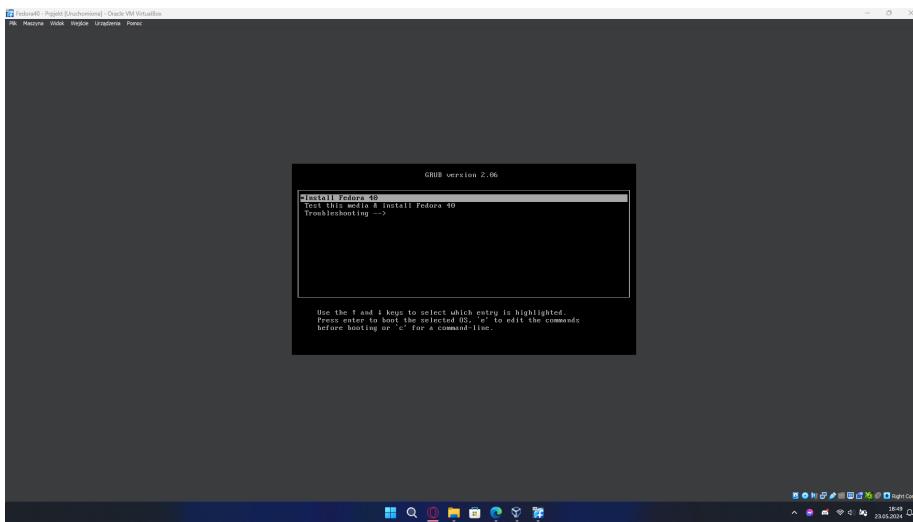
Rysunek 14: Dodanie drugiej karty sieciowej – sieć mostkowana (bridged)

Trzecia karta sieciowa posłuży do stworzenia sieci wewnętrznej dla maszyn wirtualnych w sposób taki aby się one wzajemnie widziały (tzn. były dostępne), a nie były dostępne z poziomu hosta.

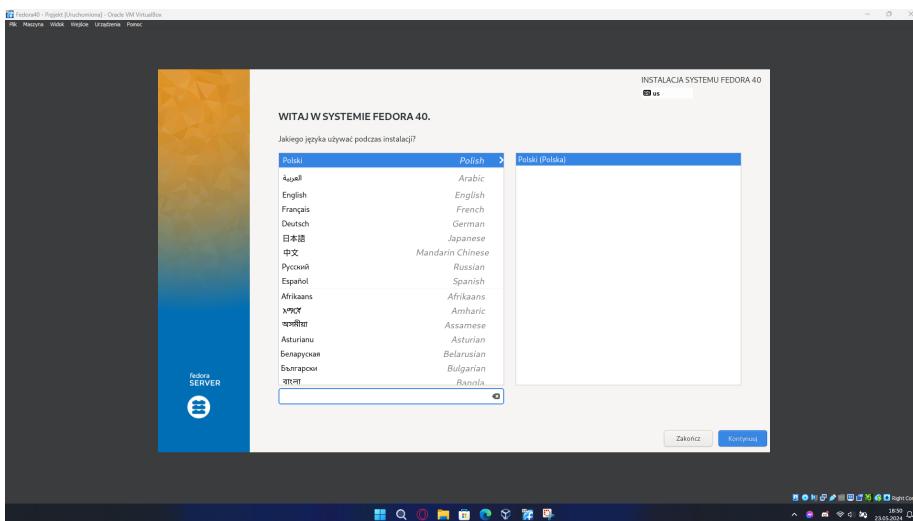
Rysunek 15: Dodanie trzeciej karty sieciowej – sieć wewnętrzna

Po dodaniu kart sieciowych można uruchomić maszynę wirtualną. Po chwili ukazuje się menu grub z opcją instalacji Fedory 40. Tą opcję należy wybrać w celu dalszej instalacji.

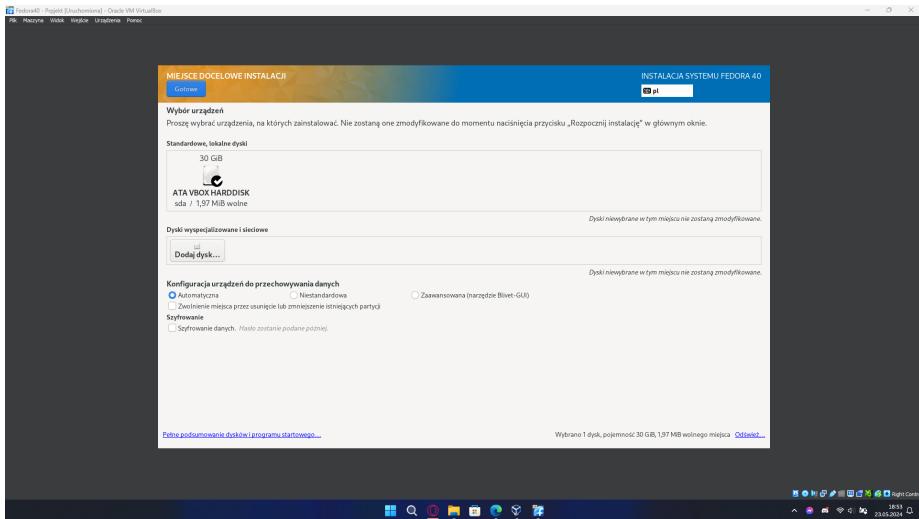
Rysunek 16: Uruchomienie instalatora Fedory.

W następnym kroku wybiera się język instalatora oraz układ klawiatury.

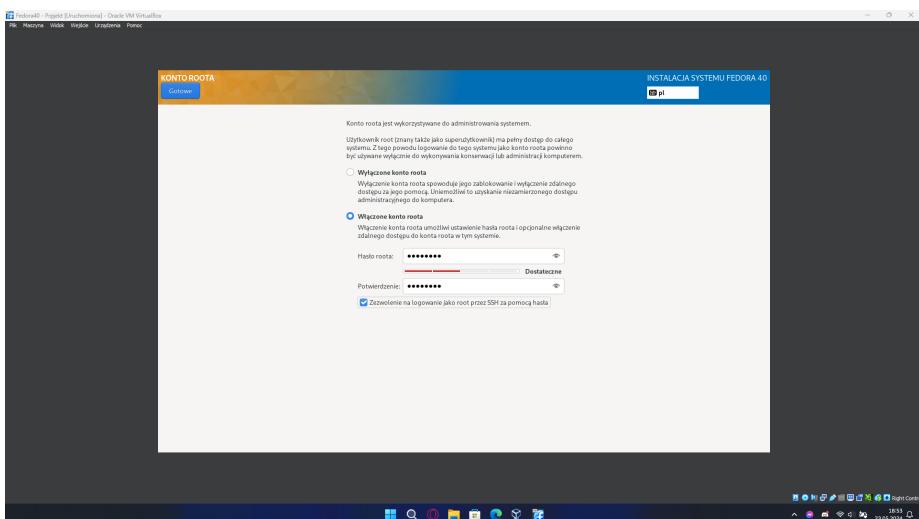
Rysunek 17: Rozpoczęcie instalacji Fedora 40 – wybór języka instalacji.

W kolejnym kroku wybieram dysk na którym ma zostać zainstalowany system. W tym miejscu można podzielić dysk na partie (podzielić na części które w systemie będą widoczne jako samodzielne dyski), sformatować go, zaszyfrować, wybrać system plików (np. ext3, ext4, zfs).

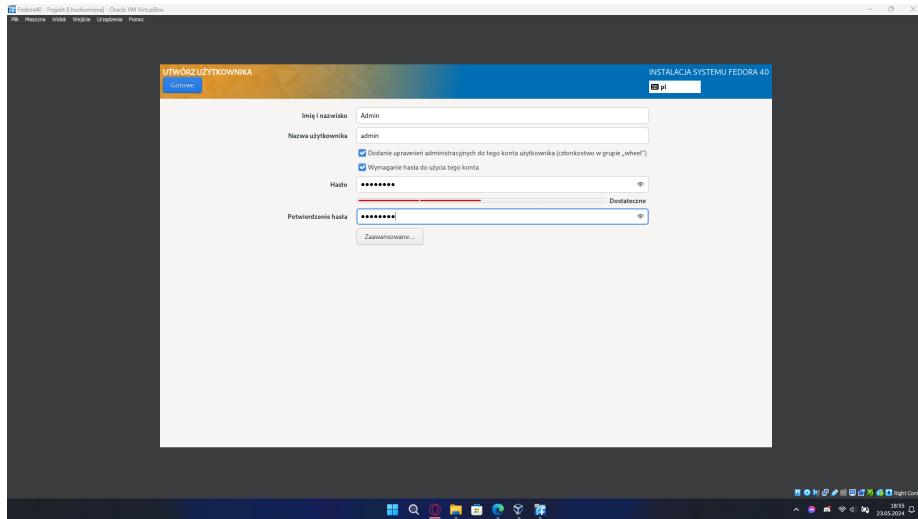
Rysunek 18: Wybór dysku na którym zostanie zainstalowany serwer

Następnie przechodzę do zakładki z ustawieniami dotyczącymi konta root. W tej zakładce ustawiam hasło do konta oraz zezwalam na połączenia SSH tym kontem. Na serwerze produkcyjnym połączenie poprzez konto root nie jest zalecanym rozwiązaniem, gdyż stanowi zagrożenie bezpieczeństwa sieci firmowej.

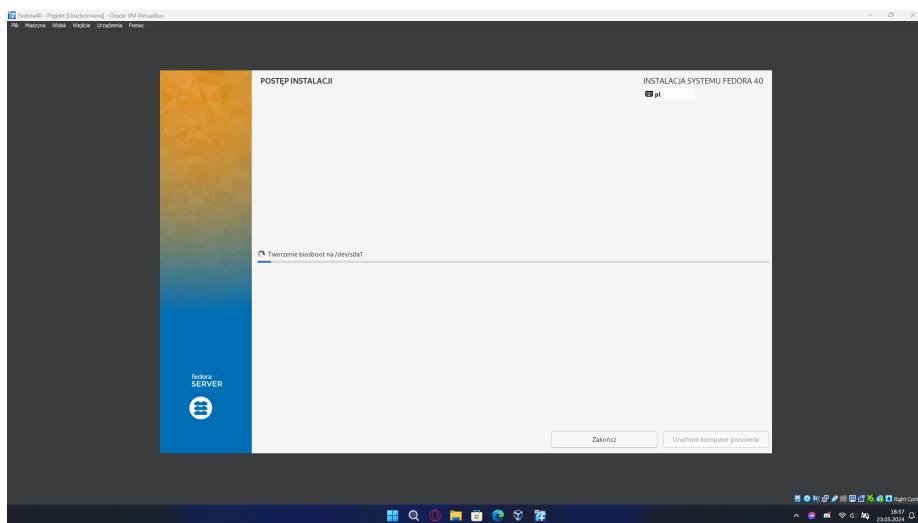
Rysunek 19: Ustawienie konta root – włączenie konta, ustawienie hasła i zezwolenie na połączenie ssh jako root

Po ustawieniu konta root'a zabieram się za stworzenie konta użytkownika. W tej części konfiguracji zaznaczam checkbox'a dotyczącego dodania konta admin do grupy wheel. Umożliwi mi to wykonywanie komendy sudo (Super User DO).

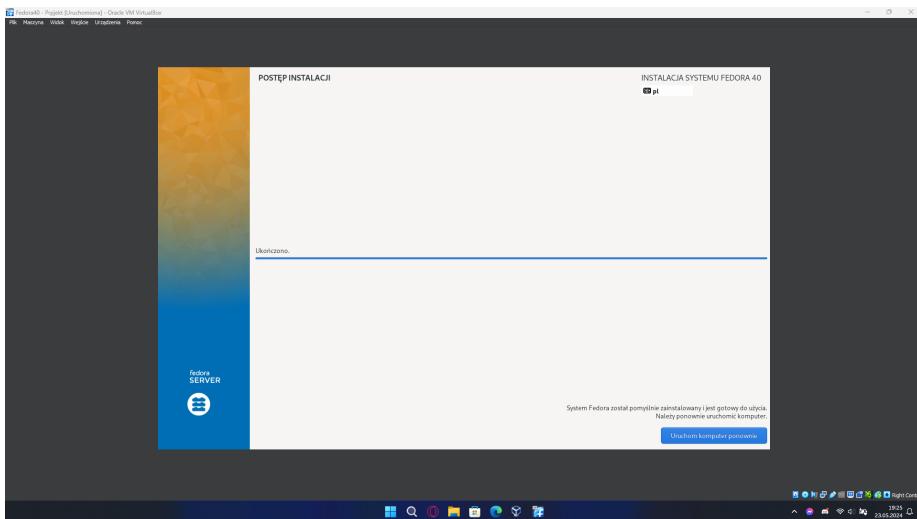
Rysunek 20: Stworzenie użytkownika – admin

Po wykonaniu powyższych kroków nie pozostaje nic innego jak rozpoczęcie instalacji.

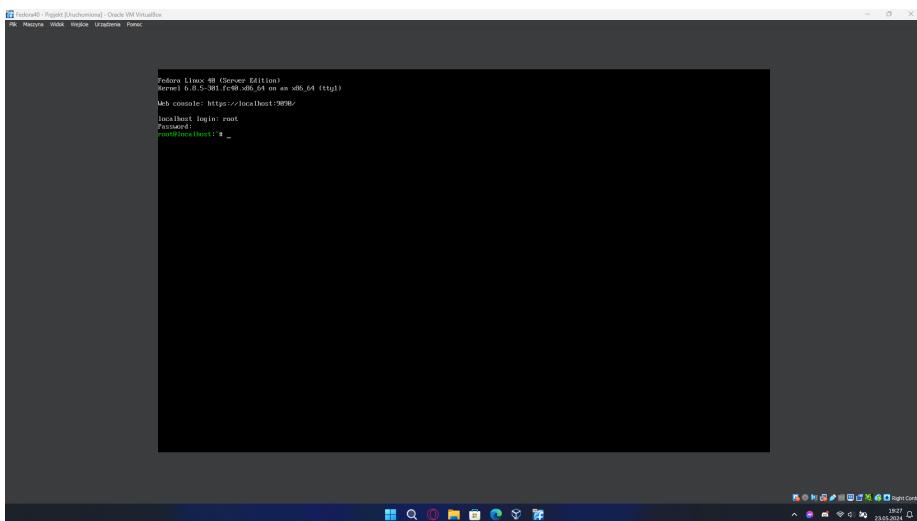
Rysunek 21: Ekran postępującej instalacji

Po jakimś czasie mogę uruchomić ponownie serwer kończąc tym samym instalację systemu.

Rysunek 22: Ekran postępującej instalacji – koniec instalacji

Po Uruchomieniu ponownym mogę zalogować się na konto root'a i zacząć konfigurację wstępna serwera.

Rysunek 23: Zainstalowany system – przed wstępnią konfiguracją

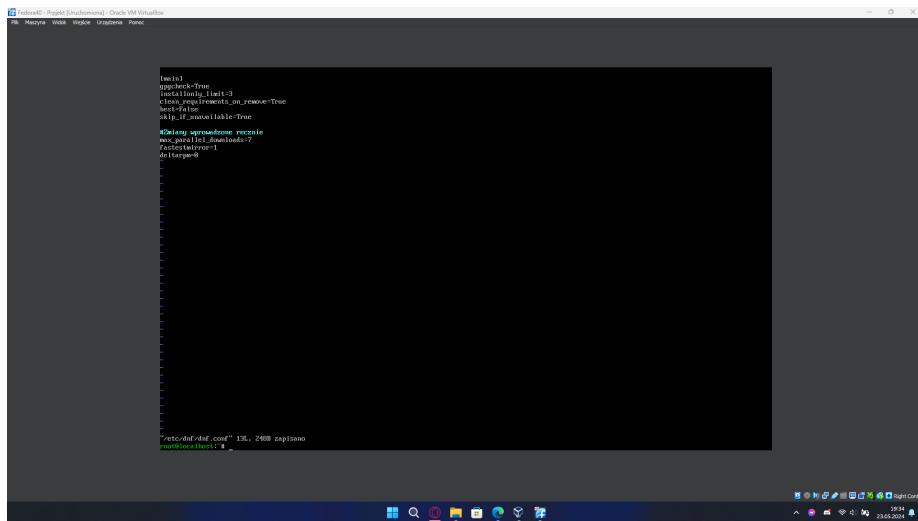
4.2.2 Wstępna konfiguracja

Po zainstalowaniu systemu, następnym krokiem powinno być zaktualizowanie pakietów aby zapewnić najnowszą funkcjonalność oraz poprawki bezpieczeństwa. Jednakże przed tym krokiem decyduję się na konfigurację menadżera pakietów dnf, aby przyśpieszyć pobieranie pakietów. Do pliku /etc/dnf/dnf.conf dodaje następujące wpisy:

```
#Zmiany wprowadzone ręcznie
max_parallel_downloads=7
fastestmirror=1
deltarpm=0
```

Wytłumaczenie opcji:

- max_parallel_downloads=7 Opcja ta pozwala menadżerowi pakietów na pobieranie do 7 pakietów na raz.
- fastestmirror=1 Opcja ta wymusza wyszukiwanie najszybszego serwera zwierciadlanego.
- deltarpm=0

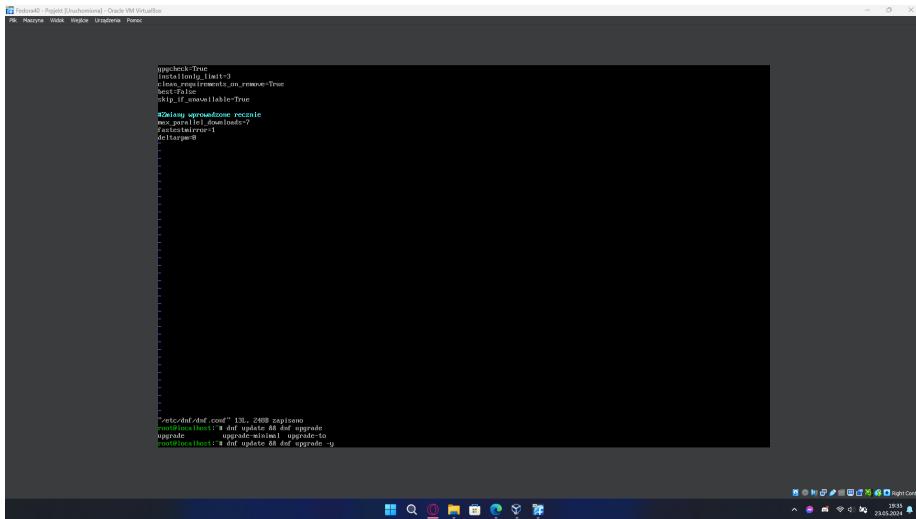
```
[main]
http_ca_trust=True
installonly_limit=3
strict_requirements_on_remove=True
best=False
skip_if_unavailable=True
fastestmirror=1
max_parallel_downloads=7
deltarpm=0

cat > /etc/dnf/dnf.conf
[main]
http_ca_trust=True
installonly_limit=3
strict_requirements_on_remove=True
best=False
skip_if_unavailable=True
fastestmirror=1
max_parallel_downloads=7
deltarpm=0

cat > /etc/dnf/dnf.conf
```

Rysunek 24: Dodanie wpisów do /etc/dnf/dnf.conf aby przyśpieszyć działanie menadżera pakietów dnf

Teraz po skonfigurowaniu menadżera pakietów można wykonać aktualizację pakietów.

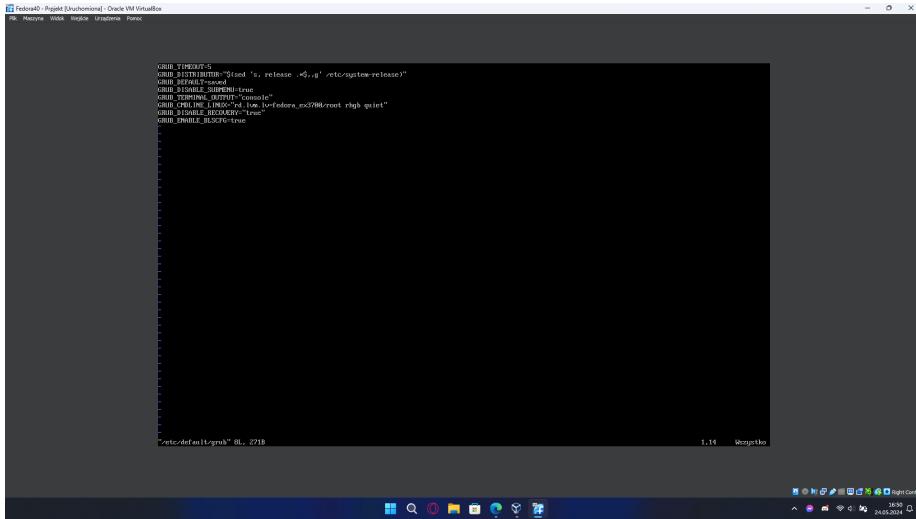


```
dnf.conf.dnf
[dnf]
check_limit=3
clean_requirements_on_remove=True
best=True
skip_if_unavailable=True
#Zmiana sprawdzanej wersji
#nowy wydanie aktualizacji?
#zaktualizowane?
#dalej?
#target=0

[upgrade]
#etc/default/grub.conf" 1m_2000 sprawczo
#zaktualizowane? & upgrade_all upgrade_to
#kontynuuj? & dnf update all dnf upgrade -u
```

Rysunek 25: Aktualizacja pakietów systemowych – test konfiguracji dnf

Po aktualizacji pakietów postanowiłem edytować irytującą mnie rzecz tj. uruchamianie się gruba przy jednym systemie operacyjnym. Na poniższym zdjeciu jest plik /etc/default/grub oryginalny (przed modyfikacją)

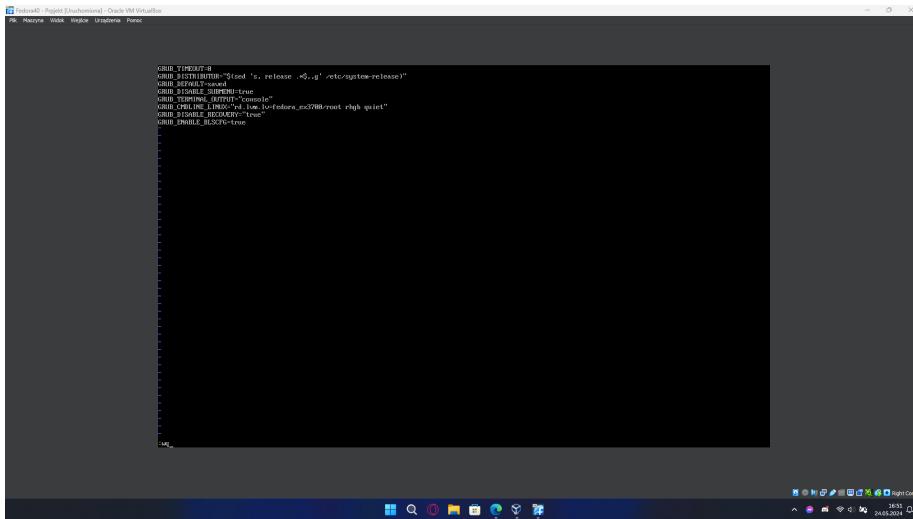


```
GRUB_TIMEOUT=5
GRUB_HIDDEN_TIMEOUT='5s' release ->.g /etc/system-release"
GRUB_DEFAULT=saved
GRUB_TERMINAL_OUTPUT="text"
GRUB_DISABLE_SUBMENU="true"
GRUB_DISABLE_LINUX_TTY="true"
GRUB_CMDLINE_LINUX="rd lwe /v Fedora_23786-root rhgb quiet"
GRUB_CMDLINE_LINUX_DEFAULT="rd lwe vmlinuz-23786 root=/dev/sda1 ro"
GRUB_DISABLE_RECOVERY="true"
GRUB_DISABLE_BLKTCT=true

#etc/default/grub" 8L_2718 1.14 Wczytka
```

Rysunek 26: plik /etc/default/grub przed zmianą

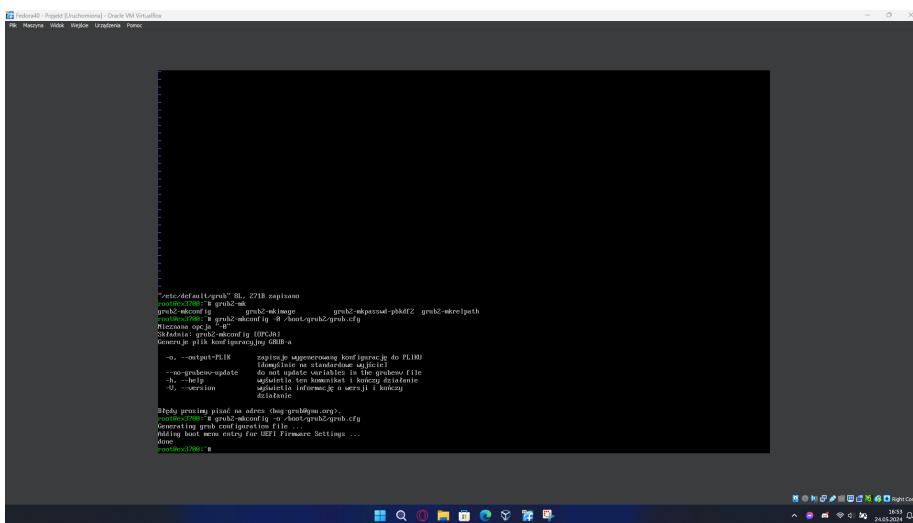
W kolejnym kroku zmieniłem GRUB_TIMEOUT=5 na GRUB_TIMEOUT=0
Co można zauważyc poniższym zdjeciu.

Rysunek 27: plik /etc/default/grub po zmianie.

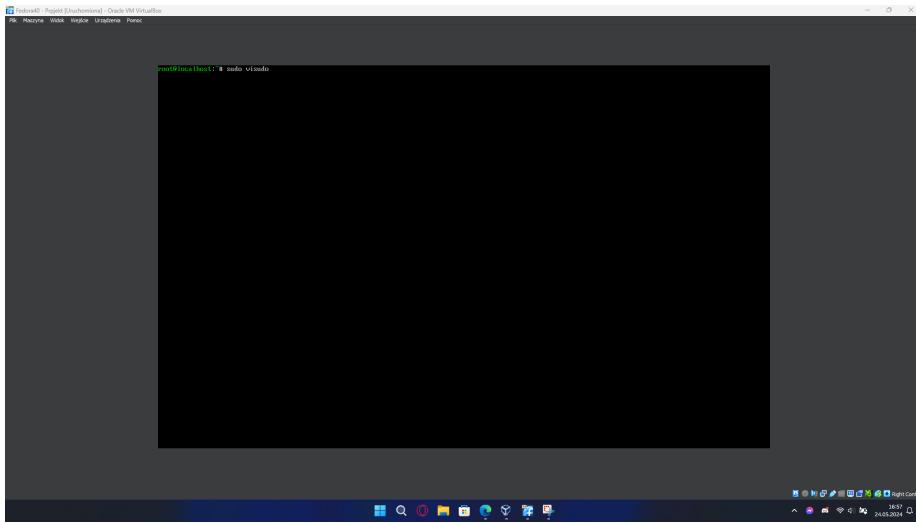
Aby zatwierdzić zmiany należy użyć komendy:

```
grub2-mkconfig -o /boot/grub2/grub2.cfg
```


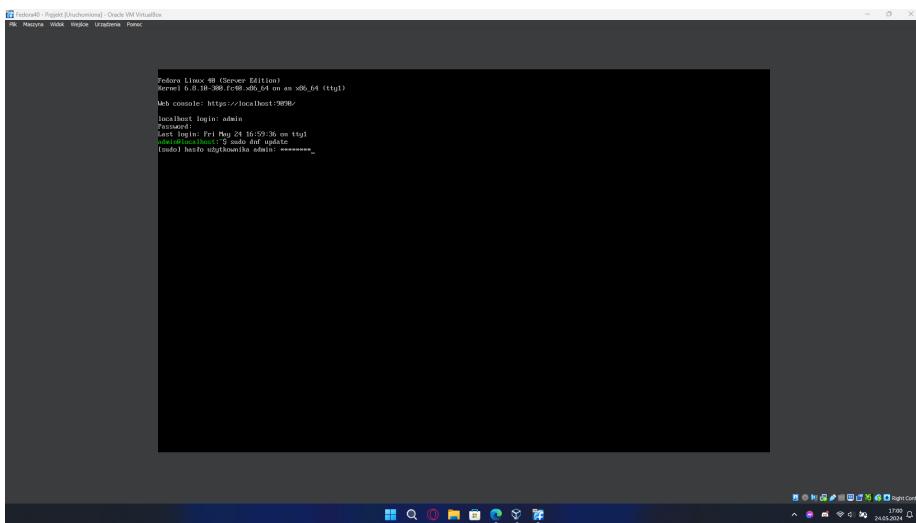
Rysunek 28: Zastosowanie zmian po edycji grub

W kolejnym kroku postanowiłem ułatwić wpisywanie hasła, gdy korzystam z sudo.

Rysunek 29: Zwiększenie wygody wpisywania haseł – edycja pliku komendą sudo visudo

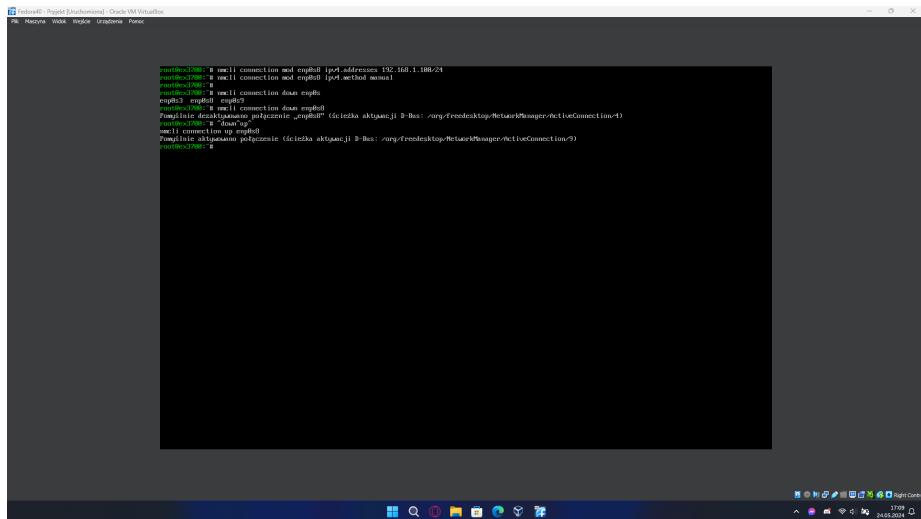
Efekt powyższego kroku:

Rysunek 30: Zwiększenie wygody wpisywania haseł – efekt działania po zmianach

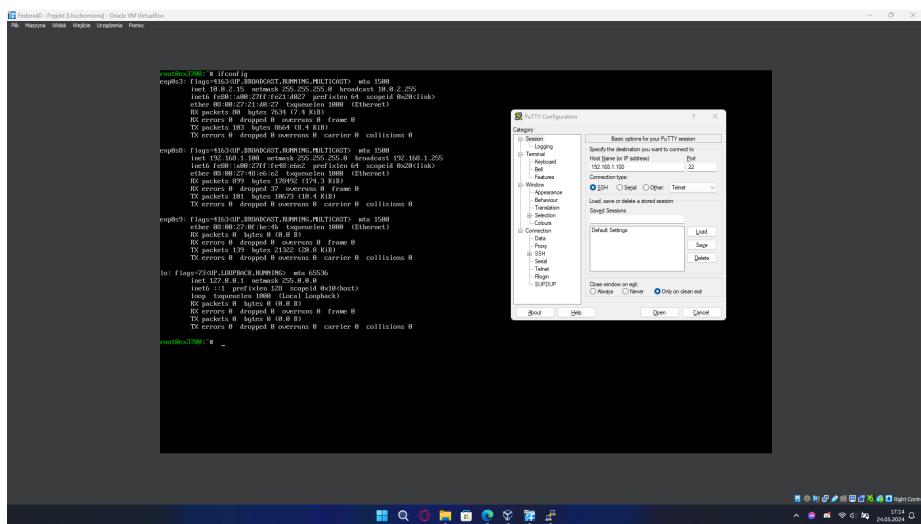
4.3 Konfiguracja SSH

Aby umożliwić połączenie z SSH na serwerze (VirtualBox) w pierszej kolejności potrzeba jest ustawić poprawnego adresu IP z sieci lokalnej dla karty ustawionej na sieć mostkowaną (w moim przypadku jest to enp0s8)

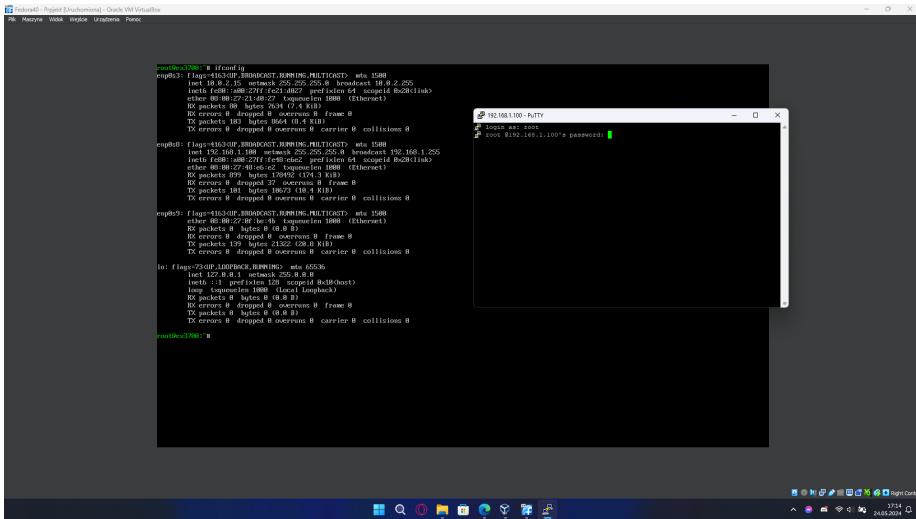
Rysunek 31: konfiguracja karty sieciowej

W serwerze Fedora 40 SSH jest domyślnie włączone i skonfigurowane. Wystarczy tylko się połączyć

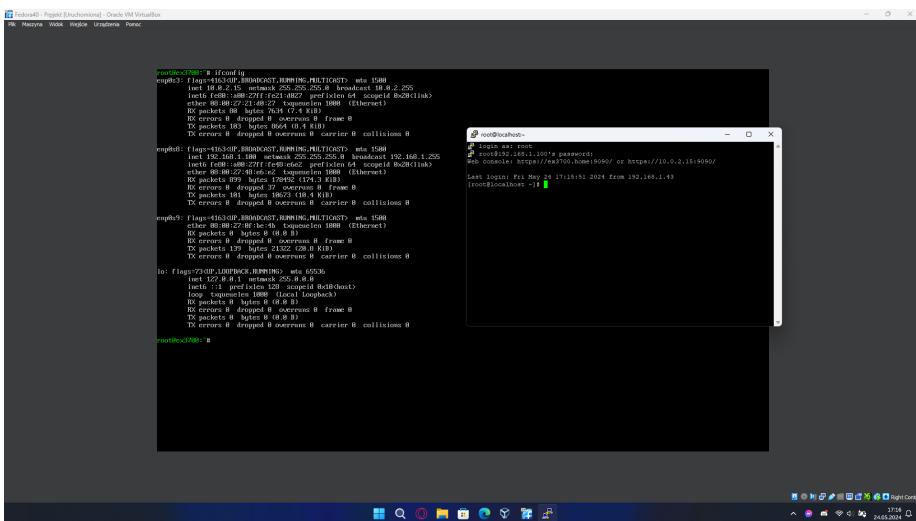
Rysunek 32: Konfiguracja aplikacji PuTTY

Próba zalogowania na konto root'a:

Rysunek 33: Podlaczenie poprzez PuTTY na konto root'a

Wynik powyższego kroku:

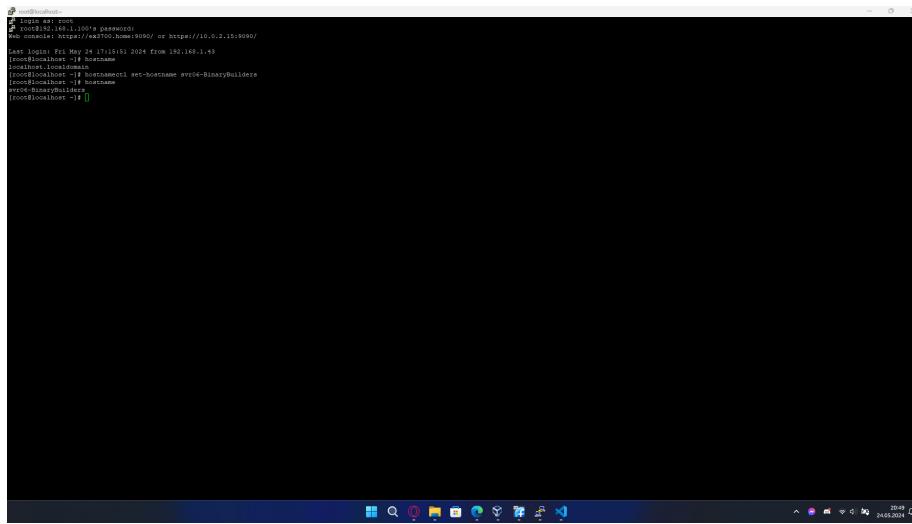

Rysunek 34: Wynik połączenia poprzez PuTTY

4.4 Nazwa serwera – hostname

Aby zmienić nazwę serwera (hostname) można użyć komendy:

```
hostnamectl set-hostname nazwa-komputera
```


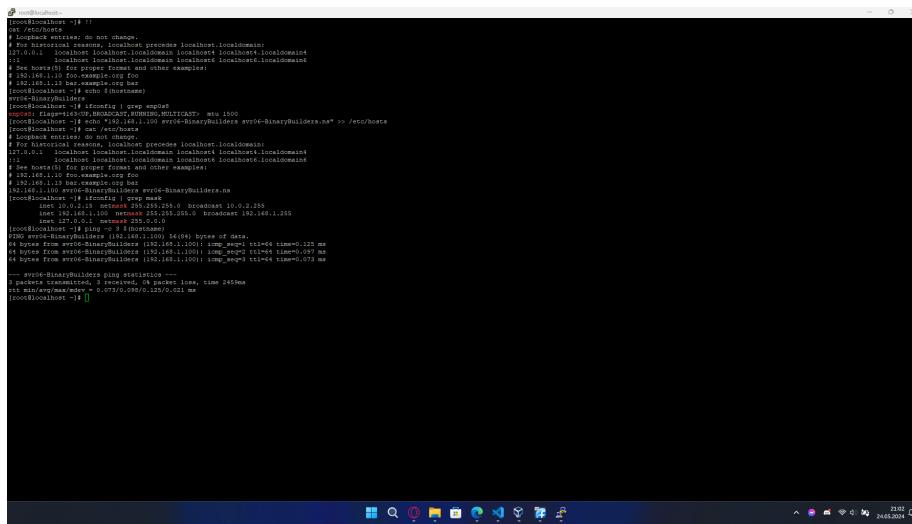
```
[root@svr04 ~]# hostnamectl set-hostname svr04-BinaryBuilders
[root@svr04 ~]#
```

Rysunek 35: Zmiana nazwy serwera

4.5 DNS – instalacja i konfiguracja

Pierwszym krokiem w konfiguracji DNS jest dodanie odpowiedniego wpisu do /etc/hosts. W moim przypadku jest to:

```
192.168.230.1 svr06-BinaryBuilders svr06-BinaryBuilders.ns
```



```
[root@svr04 ~]# cat >/etc/hosts <> 192.168.230.1 svr06-BinaryBuilders svr06-BinaryBuilders.ns
[root@svr04 ~]# ping -c 1 svr06-BinaryBuilders.ns
PING svr06-BinaryBuilders.ns (192.168.230.1) 56(84) bytes of data:
64 bytes from svr06-BinaryBuilders.ns(192.168.230.1): icmp_seq=1 ttl=64 time=0.125 ms
64 bytes from svr06-BinaryBuilders.ns(192.168.230.1): icmp_seq=2 ttl=64 time=0.097 ms
64 bytes from svr06-BinaryBuilders.ns(192.168.230.1): icmp_seq=3 ttl=64 time=0.073 ms
3 packets transmitted, 3 received, 0% packet loss, time 246ms
rtt min/avg/max/mdev = 0.073/0.096/0.125/0.021 ms
[root@svr04 ~]#
```

Rysunek 36: Edycja /etc/hosts

Aby zainstalować oprogramowanie do stworzenia serwera DNS należy wydać polecenie:

- Jeśli jesteś na koncie root:

```
dnf install bind bind-utils -y
```

- jeżeli jesteś na innym koncie ale jesteś w grupie sudoers:

```
sudo dnf install bind bind-utils -y
```

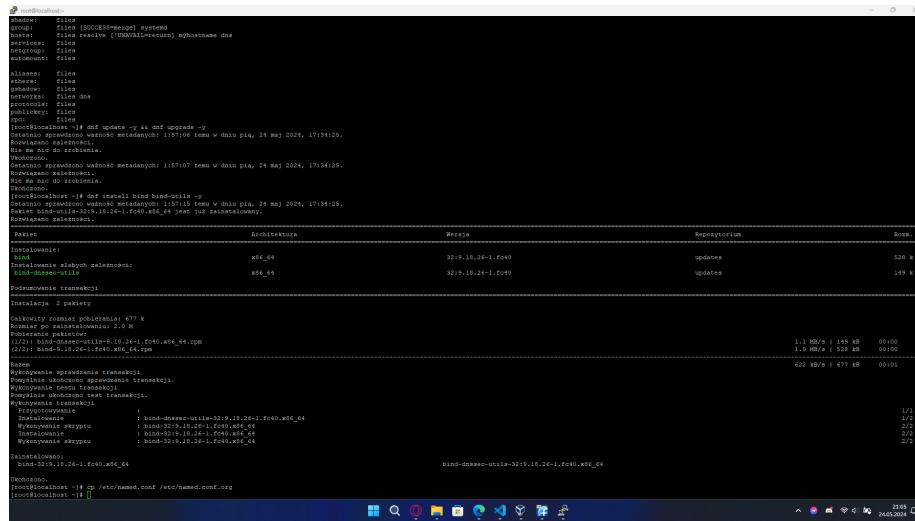
Po zainstalowaniu wymaganych pakietów należy wykonać kopię zapasową plików konfiguracyjnych. Można to zrobić komendą:

- Jeśli jesteś na koncie root:

```
cp /etc/named.conf /etc/named.conf.org
```

- jeżeli jesteś na innym koncie ale jesteś w grupie sudoers:

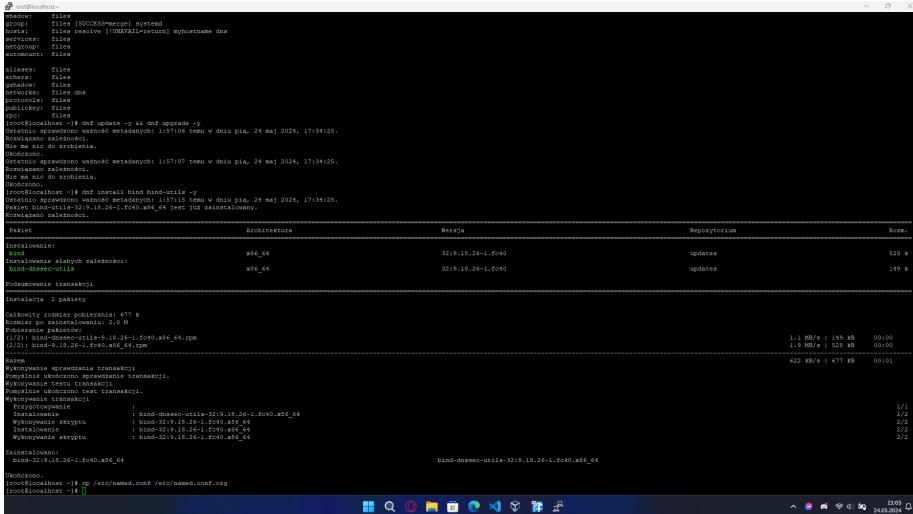
```
sudo cp /etc/named.conf /etc/named.conf.org
```


Rysunek 37: Instalacja DNS

Następnie trzeba skonfigurować plik /etc/named.conf. Można zrobić to komendą:

```
sudo nano /etc/named.conf
```



```
root@localhost ~]# cp /etc/named.conf /etc/named.conf.org
root@localhost ~]# dnf upgrade -y
[...]
root@localhost ~]# dnf check-update
[...]
```

Rysunek 38: Stworzenie kopii zapasowej pilku konfiguracyjnego DNS

```
options {
    listen-on port 53 { 127.0.0.1; 192.168.230.1; };
    listen-on-v6 port 53 { ::1; };
    directory "/var/named";
    dump-file "/var/named/data/cache_dump.db";
    statistics-file "/var/named/data/named_stats.txt";
    memstatistics-file "/var/named/data/named_mem_stats.txt";
    secroots-file "/var/named/data/named.secroots";
    recursing-file "/var/named/data/named.recursing";
    allow-query { 127.0.0.1; 192.168.230.0/24;};

    /*
     * If you are building an AUTHORITATIVE DNS server, do NOT enable
     * recursion.
     * If you are building a RECURSIVE (caching) DNS server, you need to
     * enable
     * recursion.
     * If your recursive DNS server has a public IP address, you MUST
     * enable access
     * control to limit queries to your legitimate users. Failing to do so
     * will
     * cause your server to become part of large scale DNS amplification
     * attacks. Implementing BCP38 within your network would greatly
     * reduce such attack surface
     */
    recursion yes;
/*dnssec-enable yes;*/
    dnssec-validation yes;
    managed-keys-directory "/var/named/dynamic";
    pid-file "/run/named/named.pid";
    session-keyfile "/run/named/session.key";
```

```

/* https://fedoraproject.org/wiki/Changes/CryptoPolicy */
include "/etc/crypto-policies/back-ends/bind.config";
};

logging {
    channel default_debug {
        file "data/named.run";
        severity dynamic;
    };

    channel queries_log {
        file "/var/named/queries.log" versions 600 size 20m;
        print-time yes;
        print-category yes;
        print-severity yes;
        severity info;
    };
    category queries { queries_log; };
};

view "internal" {
    match-clients {
        localhost;
        192.168.230.0/24;
    };
};

zone "." IN {
    type hint;
    file "named.ca";
};

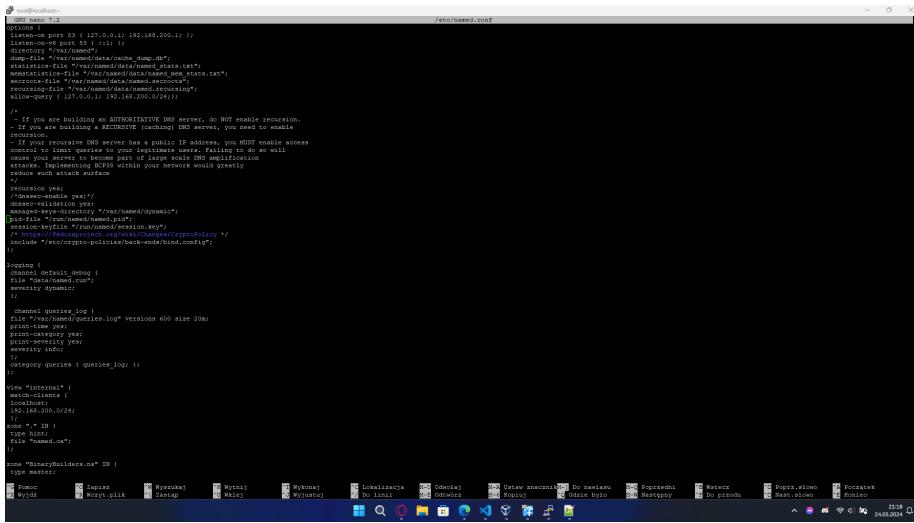
zone "BinaryBuilders.ns" IN {
    type master;
    file "BinaryBuilders.ns.lan_in";
    allow-update { none; };
};

zone "230.168.192.in-addr.arpa" IN {
    type master;
    file "230.168.192.lan_in";
    allow-update { none; };
    include "/etc/named.rfc1912.zones";
    include "/etc/named.root.key";
};

```

Powyżej znajduje się zawartość pliku /etc/named.conf, którą należy wprowadzić.

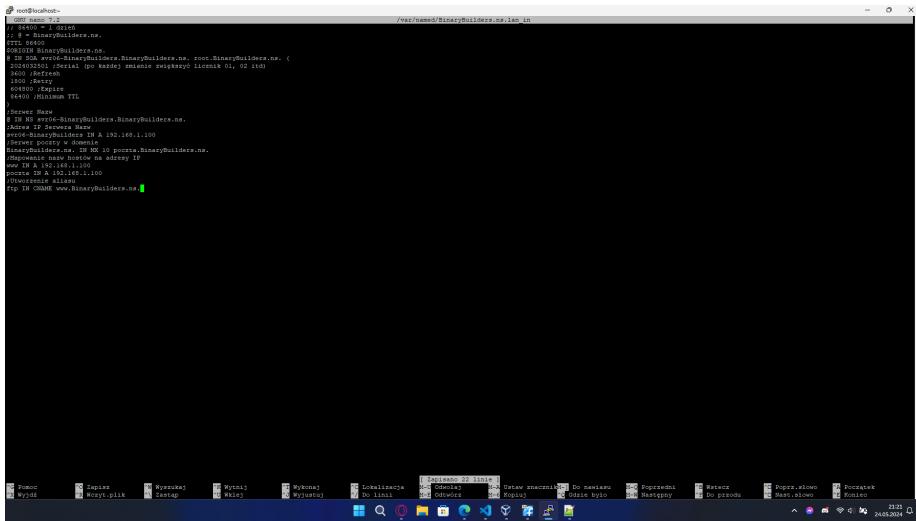
W kolejnym kroku trzeba utworzyć plik strefy podstawowej. W moim przypadku jest to plik /var/BinaryBuilders.ns.lan.in. Zawartość tego pliku:

Rysunek 39: zawartość named.conf

```
;; 86400 = 1 dzień
;; @ = BinaryBuilders.ns.
$TTL 86400
$ORIGIN BinaryBuilders.ns.
@ IN SOA svr06-BinaryBuilders.BinaryBuilders.ns.
    → root.BinaryBuilders.ns. (
        2024032502 ;Serial (po każdej zmianie zwiększyć licznik 01,
        → 02 itd)
        3600 ;Refresh
        1800 ;Retry
        604800 ;Expire
        86400 ;Minimum TTL
    )
;Serwer Nazw
@ IN NS svr06-BinaryBuilders.BinaryBuilders.ns.
;Adres IP Serwera Nazw
svr06-BinaryBuilders IN A 192.168.230.1
;Serwer poczty w domenie
BinaryBuilders.ns. IN MX 10 poczta.BinaryBuilders.ns.
;Mapowanie nazw hostów na adresy IP
www IN A 192.168.230.1
poczta IN A 192.168.230.1
sfs IN A 192.168.230.1
;Utworzenie aliasu
ftp IN CNAME www.BinaryBuilders.ns.
```

W kolejnym kroku trzeba utworzyć plik strefy dla przeszukiwania wstecznego. W moim przypadku jest to plik /var/230.168.192.lan.in. Zawartość tego pliku:

Rysunek 40: zawartość pliku strefy podstawowej

```

$TTL 86400
@ IN SOA svr06-BinaryBuilder.BinaryBuilders.ns.
    root.BinaryBuilders.ns. (
        2023032902 ;Serial (po każdej zmianie zwiększyć licznik
        01,02 itd.)
        3600 ;Refresh
        1800 ;Retry
        604800 ;Expire
        86400 ;Minimum TTL
)
;Serwer Nazw
@ IN NS svr06-BinaryBuilder.BinaryBuilders.ns.
svr06-BinaryBuilder.BinaryBuilders.ns. IN A 192.168.230.1
;Odwrotny wpis dla Serwera Nazw
1 IN PTR svr06-BinaryBuilder.BinaryBuilders.ns.
;PTR adresów IP danych hostów
1 IN PTR poczta.BinaryBuilders.ns.
1 IN PTR www.BinaryBuilders.ns.

```

Następnym krokiem jest uruchomienie kilku komend:

```

systemctl start named
systemctl enable named
firewall-cmd --add-service=dns --permanent
firewall-cmd --reload
nmcli con mod enp0s9 ipv4.dns 192.168.230.1
nmcli con down enp0s9 && nmcli con up enp0s9
rndc reload
rndc status

```

```

root@localhost:~$ dig www.BinaryBuilders.net. A
;www.BinaryBuilders.net.          IN  A
www.BinaryBuilders.net.   3600  IN  NS  ns1.BinaryBuilders.net.
www.BinaryBuilders.net.   3600  IN  NS  ns2.BinaryBuilders.net.
;ns1.BinaryBuilders.net.        IN  A
ns1.BinaryBuilders.net.    3600  IN  PTR www.BinaryBuilders.net.
;ns2.BinaryBuilders.net.        IN  A
ns2.BinaryBuilders.net.    3600  IN  PTR www.BinaryBuilders.net.

;PTR
; 192.168.1.100      IN  PTR  www.BinaryBuilders.net.

;IN  NS
;  IN  NS  www.BinaryBuilders.net.
;  IN  A   192.168.1.100
;  IN  PTR  www.BinaryBuilders.net.
;  IN  PTR  www.BinaryBuilders.net.
;  IN  PTR  www.BinaryBuilders.net.
;  IN  PTR  www.BinaryBuilders.net.

;IN  PTR
;  192.168.1.100      IN  PTR  www.BinaryBuilders.net.

;IN  PTR
;  www.BinaryBuilders.net.  IN  PTR  192.168.1.100

```

Rysunek 41: zawartość pliku strefy dla przeszukiwania wstecznego

Wytlumaczenie powyższych poleceń:

- systemctl start named

Komenda ta uruchomi usługę

- systemctl enable named

Polecenie to spowoduje że usługa będzie uruchamiana automatycznie przy włączeniu serwera

- firewall-cmd –add-service=dns –permanent

Dodaje regułę zapory sieciowej, aby na stałe zezwalać na ruch DNS.

- firewall-cmd –reload

Przeładowuje ustawienia zapory sieciowej, aby zastosować wprowadzone zmiany.

- nmcli con mod enp0s9 ipv4.dns 192.168.230.1

Modyfikuje połaczenie enp0s9, aby używało serwera DNS o adresie 192.168.230.1.

- nmcli con down enp0s9 && nmcli con up enp0s9

Dezaktywuje i ponownie aktywuje połaczenie sieciowe enp0s9.

- rndc reload

Przeładowuje konfigurację serwera serwera DNS.

- rndc status

wyświetla status serwera serwera DNS.

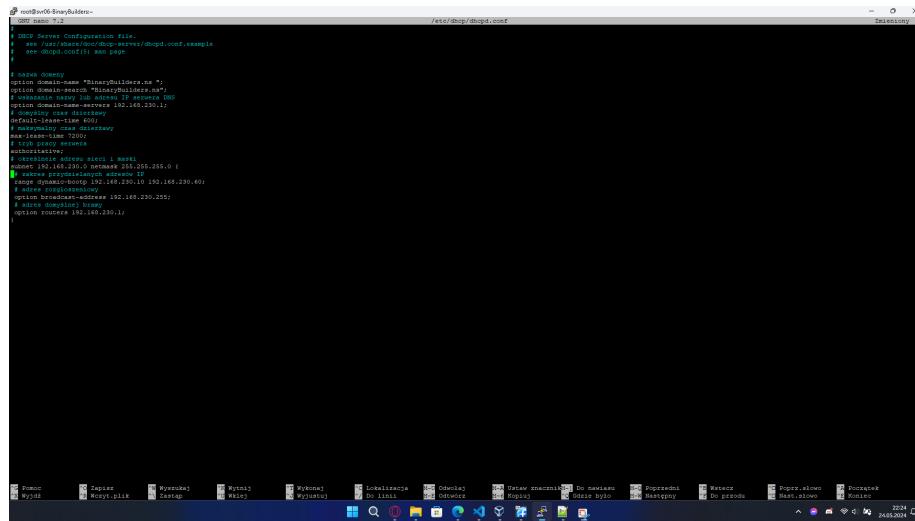
Jak widać na zrzucie ekranu powyżej miałem problemy z błędna konfiguracją jednego z pliku, jednakże udało mi się naprawić problem i uruchomić usługę DNS. Kolejnym i ostatnim krokiem jest test usługi DNS. Wykonać go można korzystając z drugiej maszyny wirtualnej. Przykładowy test DNS możesz zobaczyć tutaj.

W kolejnym kroku należy wprowadzić zmiany w pliku konfiguracyjnym DHCP tj. /etc/dhcp/dhcpd.conf. W moim przypadku:

```
# nazwa domeny
option domain-name "BinaryBuilders.ns ";
option domain-search "BinaryBuilders.ns";
# wskazanie nazwy lub adresu IP serwera DNS
option domain-name-servers 192.168.230.1;
# domyślny czas dzierżawy
default-lease-time 600;
# maksymalny czas dzierżawy
max-lease-time 7200;
# tryb pracy serwera
authoritative;
# określne adresu sieci i maski
subnet 192.168.230.0 netmask 255.255.255.0 {
    # zakres przydzielanych adresów IP
    range dynamic-bootp 192.168.230.10 192.168.230.60;
    # adres rozgłoszeniowy
    option broadcast-address 192.168.230.255;
    # adres domyślnej bramy
    option routers 192.168.230.1;
}
```

Wprowadzoną treść widać na zrzucie poniżej.

Rysunek 44: Konfiguracja DHCP – edycja pliku /etc/dhcp/dhcpd.conf

Następnym krokiem jest wprowadzenie kilku poleceń:

```
systemctl start dhcpcd  
systemctl enable dhcpcd  
firewall-cmd --add-service=dhcp --permanent  
firewall-cmd --reload
```

Wytlumaczenie powyższych poleceń:

- systemctl start dhcpcd

Komenda ta uruchomi usługę DHCP

- systemctl enable dhcpcd

Polecenie to spowoduje że usługa DHCP będzie uruchamiana automatycznie przy włączeniu serwera

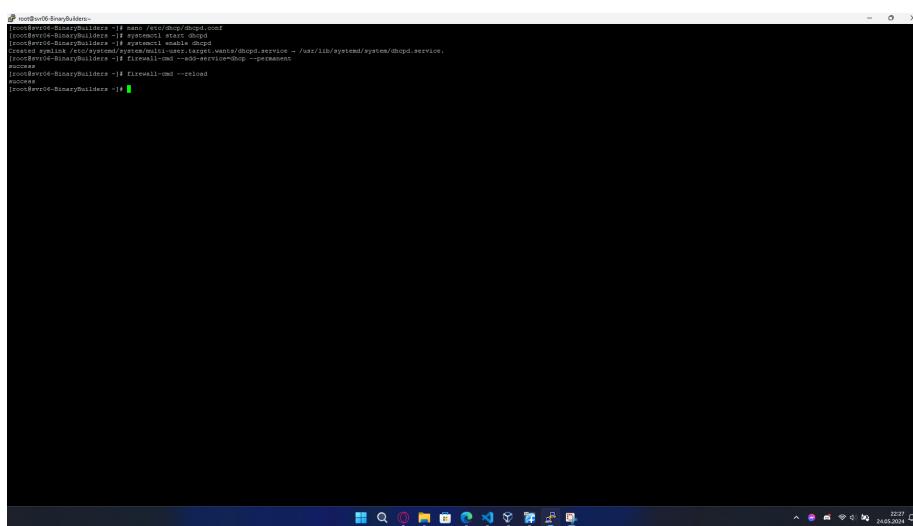
- irewall-cmd --add-service=dhcp --permanent

Dodaje regułę zapory sieciowej, aby na stałe zezwalać na ruch DHCP.

- firewall-cmd --reload

Przeładowuje ustawienia zapory sieciowej, aby zastosować wprowadzone zmiany.

Zrzut ekranu poniżej przedstawia wykonanie tych komend.

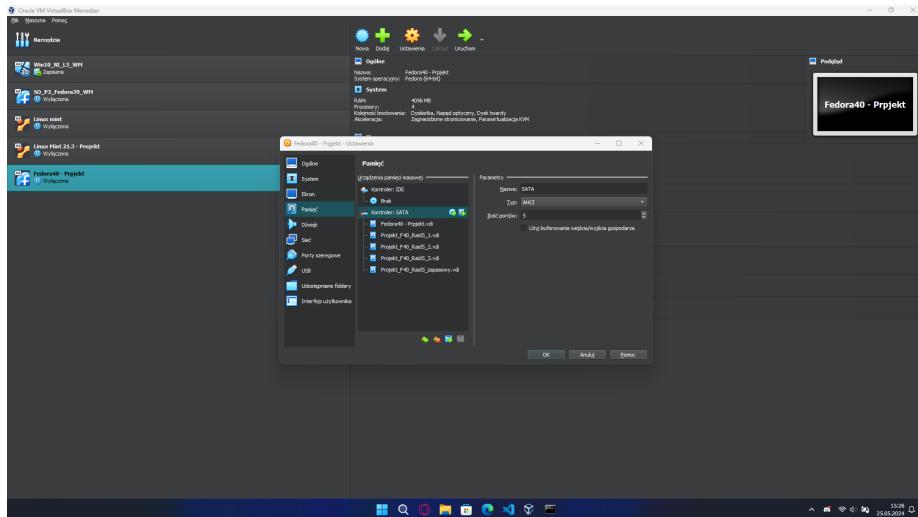
```
[root@srv06-BinaryBuilders ~]# nano /etc/dhcpcd.conf  
[root@srv06-BinaryBuilders ~]# systemctl start dhcpcd  
[root@srv06-BinaryBuilders ~]# systemctl enable dhcpcd  
[root@srv06-BinaryBuilders ~]# useradd -r -u 1000 -g 1000 -s /bin/false -c 'dhcpd' -m -d /var/lib/centos/systemd/system/dhcpcd.service  
[root@srv06-BinaryBuilders ~]# firewall-cmd --add-service=dhcp --permanent  
[root@srv06-BinaryBuilders ~]# firewall-cmd --reload  
[root@srv06-BinaryBuilders ~]#
```

Rysunek 45: DHCP – dodanie do zapory ogniewej

Po powyższym kroku nie pozostaje nic innego jak przetestować działanie DHCP. Wyniki testu dostępne są **tutaj**.

4.7 RAID 5 – konfiguracja

Aby skonfigurować RAID 5 z 3 dysków głównych i jednym dyskiem zapasowym o wypadkowej pojemności 10GB, trzeba dodać 4 dyski o pojemności 5GB.

Rysunek 46: Dodanie dysków w VirtualBox

Po dodaniu dysków w VirtualBox należy uruchomić serwer. Po uruchomieniu serwera sprawdzam czy dyski są widoczne przez system operacyjny. Można to sprawdzić wykonując komendę:

```
lsblk
```

Następnie tworzę macierz następującymi komendami:

```
mdadm --create --verbose /dev/md0 --level=5 --raid-devices=3  
  /dev/sd[b-d] --spare-devices=1 /dev/sde  
mdadm -D /dev/md0
```

Wytłumaczenie komend powyżej:

- mdadm --create --verbose /dev/md0 --level=5 --raid-devices=3 /dev/sd[b-d]
--spare-devices=1 /dev/sde

Komenda ta tworzy macierz RAID 5 o nazwie /dev/md0 z trzech urządzeń (tutaj /dev/sdb, /dev/sdc, i /dev/sdd) i jednym urządzeniem zapasowym (/dev/sde). Parametr --verbose sprawia, że proces tworzenia macierzy będzie wyświetlał szczegółowe informacje na temat wykonywanych operacji.

- mdadm -D /dev/md0

Polecenie to wyświetla szczegółowe informacje o istniejącej macierzy RAID /dev/md0. Pokazuje takie dane jak status macierzy, urządzenia składowe, poziom RAID i wiele innych.

Na następnej stronie znajduje się zrzut ekranu prezentujący działanie tych poleceń.

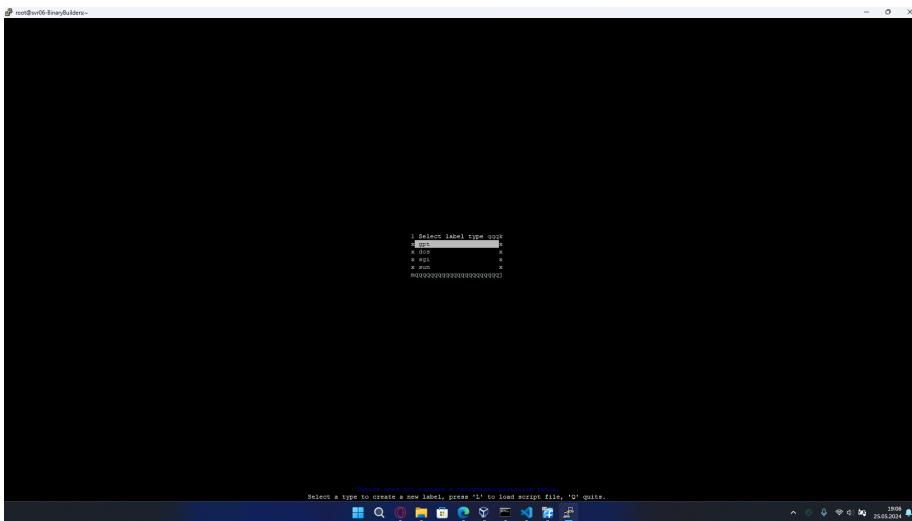
```

root@fedora-ex700-roots: ~ %
[root@fedora-ex700-roots: ~ %]# mdadm --create /dev/md0 --level=5 --raid-devices=3 /dev/sda1 /dev/sdb1 /dev/sdc1
mdadm: layout defaults to left-symmetric
mdadm: chunk size defaults to 512K
mdadm: array set to 5323408 sectors, 1.2 metadata
mdadm: array /dev/md0 started
mdadm: cannot open /dev/sda1: No such file or directory
mdadm: cannot open /dev/sdb1: No such file or directory
mdadm: cannot open /dev/sdc1: No such file or directory
mdadm: /dev/sda1 is unpartitioned
mdadm: /dev/sdb1 is unpartitioned
mdadm: /dev/sdc1 is unpartitioned
mdadm: array /dev/md0 created
Create time : Sat May 25 18:54:23 2024
Array Size : 1047520 (9.99 GiB 10.73 GB)
Used Dev Size : 5237640 (0.00 GiB 0.16 GB)
Internal Used Dev Size : 5120000 (0.00 GiB 0.16 GB)
Total Devices : 3
Preferred Major Number : 8
RAID Level : raid5
Superblock : 1.2 metadata
Update Time : Sat May 25 18:53:07 2024
State : clean
Active Devices : 3
Working Devices : 3
Failed Devices : 0
SpARE Devices : 0
Layout : left-symmetric
Chunk Size : 512K
Consistency Policy : syncbybyte
Name : /var/lib/BinaryBuilders:0 (local to host /var/lib/BinaryBuilders)
UUID : 09e91d00-0000-0000-0000-000000000000
Events : 1
Number Major Minor RaidDevice State
0 8 16 0 active sync /dev/sda1
1 8 48 1 active sync /dev/sdb1
2 8 64 2 active sync /dev/sdc1

```

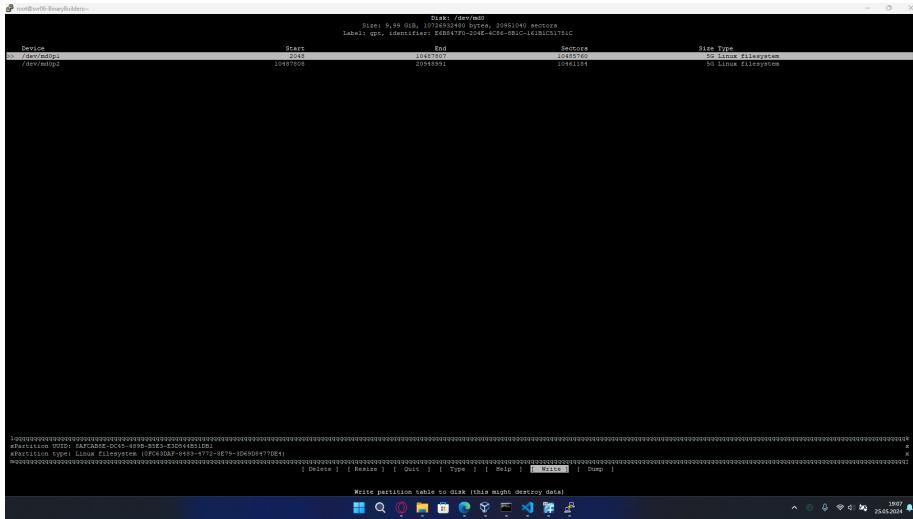
Rysunek 47: Stworzenie macierzy raid 5

Następnym krokiem jest wybranie schematu partycjonowania. Ja zostawiłem domyślny wybór – GPT

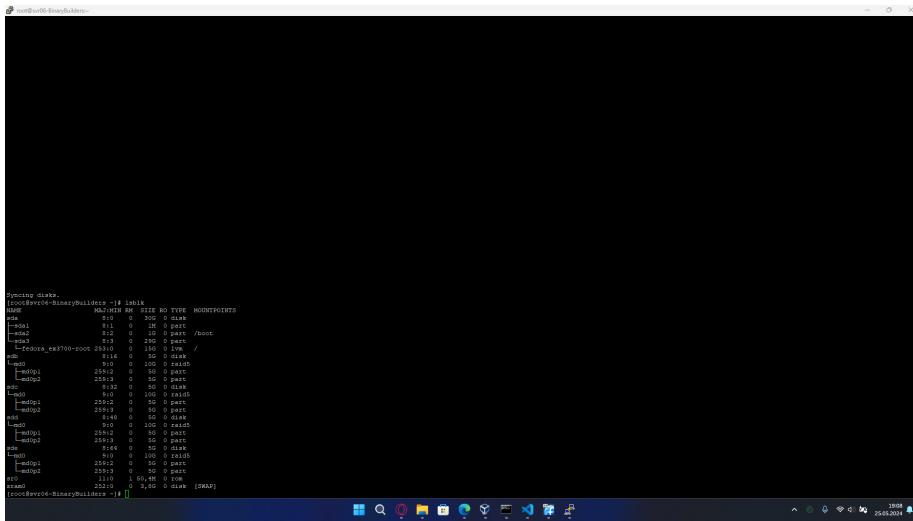
Rysunek 48: Partycjonowanie macierzy narzędziem cfdisk

Kolejnym krokiem jest utworzenie dwóch partycji na macierzy, którą wcześniej stworzyłem.

Rysunek 49: Stworzenie dwóch partycji – każda 5GB

Potwierdzenie działania poprzedniej komendy:

Rysunek 50: Wynik partycjonowania

Formatowanie przed chwilą stworzonych partycji (w systemie plików ext4), stworzenie katalogów /dysksieciowy, /kopie, zamontowanie partycji do tych katalogów oraz wyświetlenie id dysków i partycji w systemie.

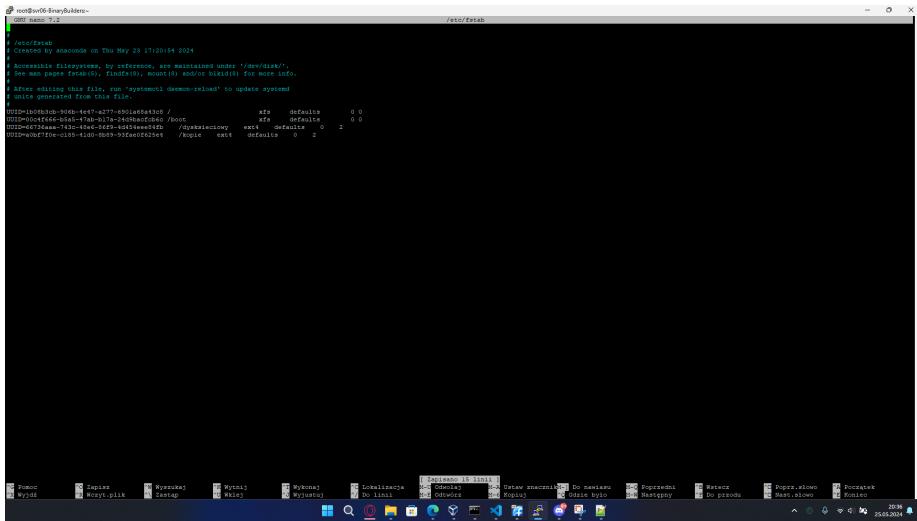
```
[root@Fedor-OptiPlex-5070 ~]# cd /home/monika/Downloads
[root@Fedor-OptiPlex-5070 Downloads]# rm -rf ./ext4
[root@Fedor-OptiPlex-5070 Downloads]# mkdir ./ext4
[root@Fedor-OptiPlex-5070 Downloads]# cd ./ext4
[root@Fedor-OptiPlex-5070 ext4]# rm -rf ./dysksieciowy
[root@Fedor-OptiPlex-5070 ext4]# mkdir ./dysksieciowy
[root@Fedor-OptiPlex-5070 ext4]# rm -rf ./kopie
[root@Fedor-OptiPlex-5070 ext4]# mkdir ./kopie
[root@Fedor-OptiPlex-5070 ext4]# lsblk
lsblk: ERROR: No such device or address
[root@Fedor-OptiPlex-5070 ext4]# fdisk -l
Disk /dev/sda: 1600 GB, 1600 GB
Disk model: WDC WD100EFAW-00A0A0
Sector size (logical/physical): 512 B/512 B
Partition Table: msdos
Units: sectors of 1 MB, offset 2048, starting at 2048
Number  Start      End  Sectors  Size   Type
 1      2048  10485760 10483713  5G  primary
 2  10485760  1600000000 1599992537  9.5T  primary
[root@Fedor-OptiPlex-5070 ext4]# mkfs.ext4 /dev/sda1
mke2fs 1.47.0 (15-Feb-2023)
[root@Fedor-OptiPlex-5070 ext4]# mkfs.ext4 /dev/sda2
mke2fs 1.47.0 (15-Feb-2023)
[root@Fedor-OptiPlex-5070 ext4]# mount /dev/sda1 ./dysksieciowy
[root@Fedor-OptiPlex-5070 ext4]# mount /dev/sda2 ./kopie
[root@Fedor-OptiPlex-5070 ext4]# df -h
Filesystem      Size  Used  Avail  Mounted on
/dev/sda1        5.0G  1.0G  4.0G  /dysksieciowy
/dev/sda2       9.5Ti  1.0G  9.4Ti  /kopie
[root@Fedor-OptiPlex-5070 ext4]#
```

Rysunek 51: Przygotowanie ścieżek do montowania

Następnym krokiem jest zapewnienie automatycznego montowania utworzonych partycji. Aby to osiągnąć należy zmodyfikować /etc/fstab, ale najpierw warto wykonać kopię, gdyż jest to kluczowy składnik systemu. W razie awarii tego pliku nawet cały system może się nie uruchomić. Postanowilem użyć id ponieważ jest niezmienne w przeciwieństwie do nazwy (np. /dev/md0p1 można zmienić). Tak wygląda moja tablica fstab:

```
# /etc/fstab
# Created by anaconda on Thu May 23 17:20:54 2024
# Accessible filesystems, by reference, are maintained under
#   '/dev/disk/'.
# See man pages fstab(5), findfs(8), mount(8) and/or blkid(8)
#   for more info.
#
# After editing this file, run 'systemctl daemon-reload' to
#   update systemd
# units generated from this file.

UUID=1b08b3cb-906b-4e47-a277-6901a68a43c8 /
    ↵      xfs      defaults          0 0
UUID=00c4f666-b5a5-47ab-b17a-24d9bacfcbb6c /boot
    ↵      xfs      defaults          0 0
UUID=66736aaa-743c-48e6-86f9-4d454eee84fb    /dysksieciowy
    ↵      ext4     defaults          0 2
UUID=a0bf7f0e-c185-41d0-8b89-93fae0f625e4    /kopie     ext4
    ↵      defaults        0 2
```


Rysunek 52: Edycja /etc/fstab

Test po ponownym uruchominiu jest dostępny [tutaj](#).

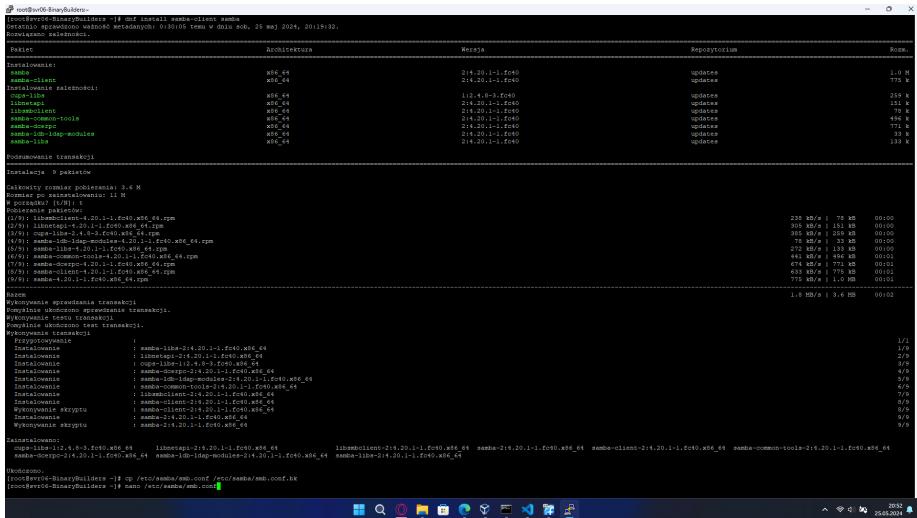
4.8 Samba – instalacja i konfiguracja

Aby zainstalować oprogramowanie do stworzenia serwera samba należy wydać polecenie:

```
sudo apt install samba-client samba -y
```

Po zainstalowaniu wymaganego oprogramowania wykonuję kopię zapasową pliku konfiguracyjnego samby. Można to zrobić komendą:

```
cp /etc/samba/smb.conf /etc/samba/smb.conf.bk
```


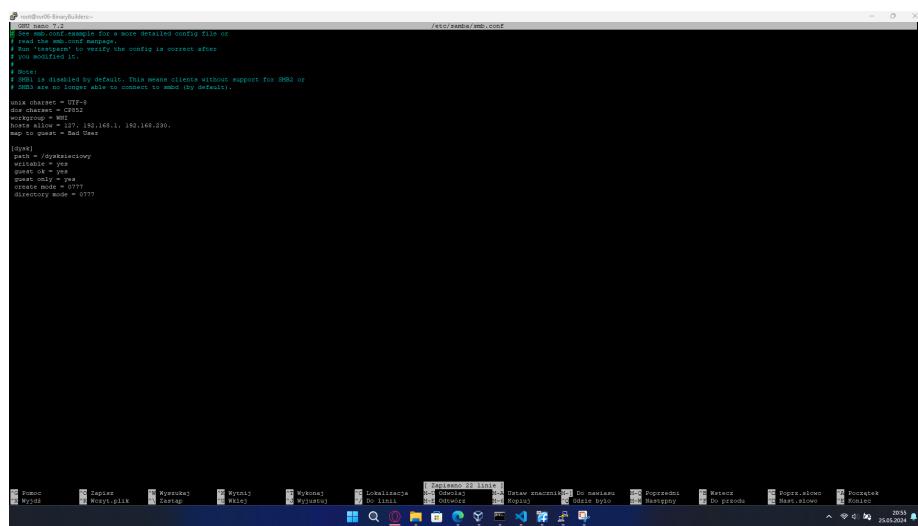
Rysunek 53: Samba – instalacja

Po wykonaniu kopii zapasowej można zabrać się za edycję /etc/samba/smb.conf. Tak wygląda ten plik u mnie:

```
# See smb.conf.example for a more detailed config file or
# read the smb.conf manpage.
# Run 'testparm' to verify the config is correct after
# you modified it.
#
# Note:
# SMB1 is disabled by default. This means clients without
# support for SMB2 or
# SMB3 are no longer able to connect to smbd (by default).

unix charset = UTF-8
dos charset = CP852
workgroup = BinaryBuilders
hosts allow = 127. 192.168.1. 192.168.230.
map to guest = Bad User
netbios name = sfs

[dysk]
path = /dysksieciowy
writable = yes
guest ok = yes
guest only = yes
create mode = 0777
directory mode = 0777
```


Rysunek 54: Edycja pliku /etc/samba/smb.conf

Następnym krokiem jest wprowadzenie kilku poleceń:

```
testparam
systemctl start smb nmb
systemctl enable smb nmb
firewall-cmd --add-service=samba --permanent
firewall-cmd --reload
setsebool -P samba_export_all_rw on
```

Wytłumaczenie powyższych poleceń:

- testparm

Testuje i wyświetla aktualne ustawienia konfiguracji Samby. Używane jest do sprawdzenia pliku konfiguracyjnego Samba (smb.conf) pod kątem błędów i wyświetlenia aktywnych ustawień.

- systemctl start smb nmb

Uruchamia usługi smb (serwer SMB) i nmb (serwer NetBIOS). Jest to wymagane, aby Samba mogła działać poprawnie i udostępniać zasoby w sieci.

- systemctl enable smb nmb

Ustawia usługi smb i nmb do automatycznego uruchamiania przy starcie systemu. Dzięki temu nie trzeba ich ręcznie uruchamiać po każdym restarcie serwera.

- firewall-cmd --add-service=samba --permanent

Dodaje regułę zapory sieciowej, aby na stałe zezwalać na ruch Samba. Umożliwia to komunikację Samby przez zaporę sieciową.

- firewall-cmd --reload

Przeładowuje ustawienia zapory sieciowej, aby zastosować wprowadzone zmiany. Jest to konieczne po dodaniu nowych reguł do zapory.

- setsebool -P samba_export_all_rw on

Ustawia w SELinux politykę, która pozwala Sambie na eksportowanie wszystkich udziałów z prawami do odczytu i zapisu. Dzięki temu Samba może zarządzać plikami z pełnym dostępem zgodnie z ustawieniami SELinux.

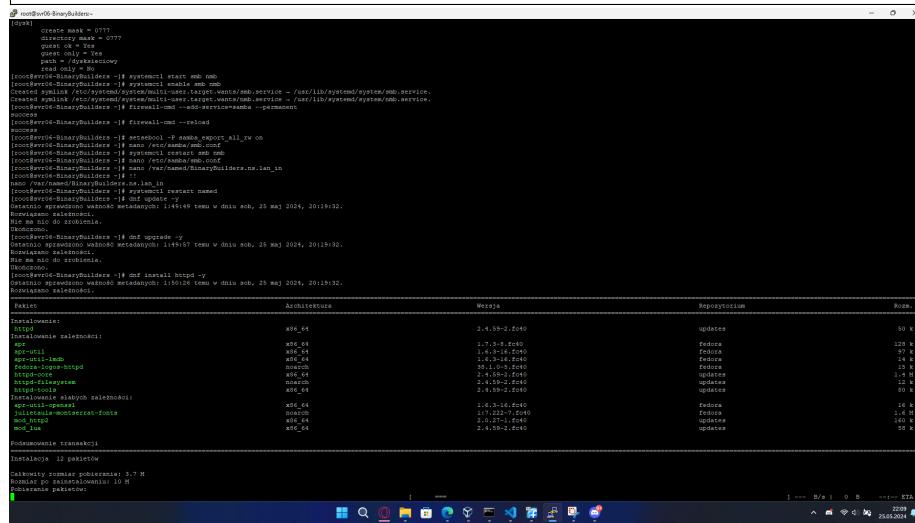
Na następnej stronie znajduje się zrzut ekranu z wykonaniem tych komend.

4.9 HTTP – instalacja i konfiguracja

Aby zainstalować oprogramowanie do stworzenia serwera HTTP należy wydać polecenie:

```
sudo dnf install httpd -y
```


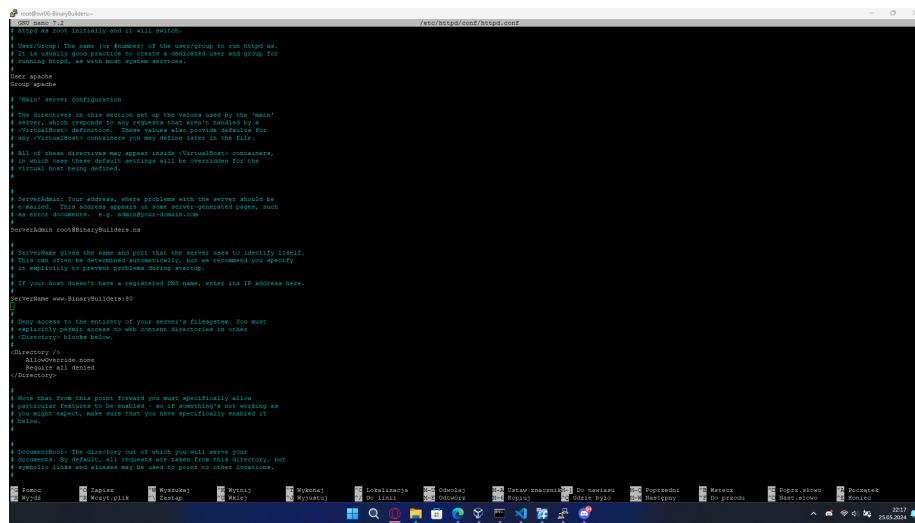
```
[root@localhost ~]# dnf install httpd -y
[...]
[root@localhost ~]#
```

Rysunek 57: Instalacja serwera HTTP

W kolejnym kroku wykonuje kopie oryginalnego pliku kongiguracyjnego serwera http. Robię to następującą komendą:

```
cp /etc/httpd/conf/httpd.conf /etc/httpd/conf/httpd.conf.org
```

w dalszej kolejności zabieram się za edycję wcześniej wspomnianego pliku. Edycja tego piliku obejmuje aż cztery zdjęcia


```
[root@localhost ~]# cat /etc/httpd/conf/httpd.conf
[...]
[root@localhost ~]#
```

Rysunek 58: Edycja /etc/httpd/conf/httpd.conf – część pierwsza

```

root@w06-dvdbulden:~#
root@w06-dvdbulden:~# cat /etc/httpd/conf/httpd.conf
1 # Allow access to content within /var/www.
2
3 <Directory "/var/www">
4     AllowOverride All
5     Options +Indexes FollowSymLinks MultiViews
6
7     # Possible values for the Options directive are "None", "All",
8     # or any combination of the keywords:
9     #   Indexes FileInfo AuthConfig Limit
10    # Note that "MultiViews" must be named *explicitly* --- "Options All"
11    # doesn't give it to you.
12
13    # The Options directive is both complicated and important. Please see
14    # http://httpd.apache.org/docs/2.4/sections/mods/section-options.html#options
15    # for more information.
16
17    Options Indexes FollowSymLinks
18
19    # AllowOverride controls what directives may be placed in .htaccess files.
20    # It can be "All", "None", or any combination of the keywords:
21    #   Options FileInfo AuthConfig Limit
22    #   AllowOverride All
23
24    # Controls who can get stuff from this server.
25    Options +Indexes All
26
27    # DirectoryIndex sets the file that Apache will serve if a directory
28    # is requested.
29
30 <Directory ~>
31     DirectoryIndex index.html
32 </Directory>
33
34 # The following lines prevent .htaccess and .htpasswd files from being
35 # viewed by Web clients.
36 <Files ".htaccess">
37     Options -MultiViews
38     Order Deny,Allow
39     Deny from all
40     Allow from none
41 </Files>
42
43 # ErrorLog: The location of the error log file.
44 # If you do not specify an ErrorLog directive within a <VirtualHost>
45 # container, then host's errors will be logged there and not here.
46 # LogFormat "%h %l %u %t \"%r\" %s %b \"%{Referer}i\" \"%{User-Agent}i\""
47 # combined
48
49 <ErrorLog "/log/error_log">
50
51 <LogLevel debug> # Control the number of messages logged to the error log.
52 # Possible values include: debug, info, notice, warn, error, crit,
53 # emergency.
54
55 <LogDir "logs"> # The following directives define some format nicknames for use with
56 # LogFormat and LogReport below.
57
58 LogFormat "%h %l %u %t \"%r\" %s %b \"%{Referer}i\" \"%{User-Agent}i\""
59 LogFormat "%h %l %u %t \"%r\" %s %b %C"
60
61 <Include log_config_module>

```

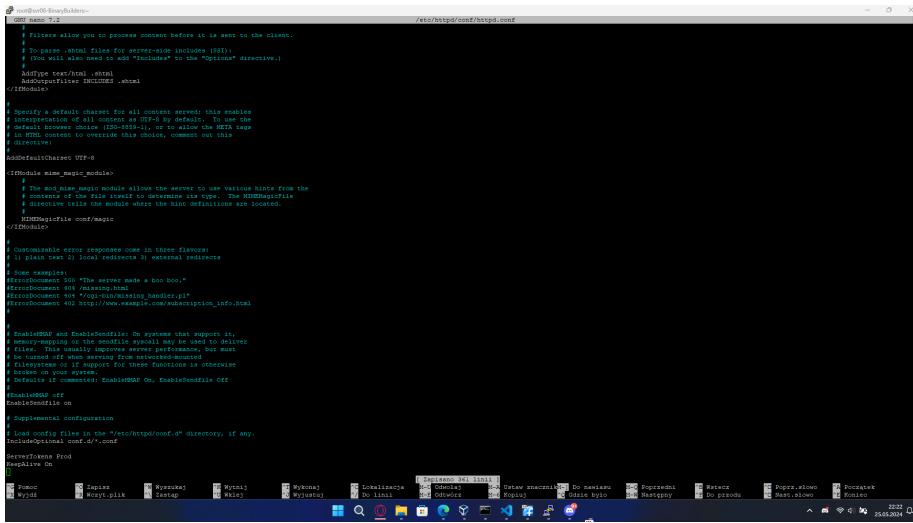
Rysunek 59: Edycja /etc/httpd/conf/httpd.conf – część druga

```

root@w06-dvdbulden:~#
root@w06-dvdbulden:~# cat /etc/httpd/conf/httpd.conf
1 <ErrorLog "/log/error_log">
2
3 <LogLevel debug> # Control the number of messages logged to the error log.
4 # Possible values include: debug, info, notice, warn, error, crit,
5 # emergency.
6
7 <LogDir "logs"> # The following directives define some format nicknames for use with
8 # LogFormat and LogReport below.
9
10 LogFormat "%h %l %u %t \"%r\" %s %b \"%{Referer}i\" \"%{User-Agent}i\""
11 LogFormat "%h %l %u %t \"%r\" %s %b %C"
12
13 <Include log_config_module>

```

Rysunek 60: Edycja /etc/httpd/conf/httpd.conf – część trzecia


```

root@uvw05-Sony-Balden:~#
[root@uvw05-Sony-Balden ~]# cat /etc/httpd/conf/httpd.conf
# Filters allow you to process content before it is sent to the client.
# 
# (Note: If you are using SSI, then you must include <SSI>)
# (You will also need to add "Includes" to the "Options" directive.)
AddType text/html .shtml
AddOutputFilter INCLUDES .shtml
AddCharset UTF-8

<IfModule mod_mime_module>
# The mod_mime module allows the server to use various hints from the
# contents of the file itself to determine its type. The MIMEMagicFile
# directive tells the module where the hints definitions are located.
# (Default: conf/magic)
MIMEMagicFile conf/magic
</IfModule>

# (Encodable error responses come in three flavors:
# 1) plain text 2) local resources 3) external resources
# See examples:
ErrorDocument 500 "The server made a boo boo."
ErrorDocument 404 "/wp-content/themes/handler.php"
ErrorDocument 403 http://www.example.com/subscription_info.html

# 
# EnableMMAP and EnableSendfile: On systems that support it,
# EnableMMAP or the similar module may be used to deliver
# files. This usually improves server performance, but must
# be disabled if support for these functions is otherwise
# disabled. If commented: EnableMMAP On, EnableSendfile Off
EnableMMAP off
EnableSendfile on

# Supplemental configuration
# Load config files in the "/etc/httpd/conf.d/" directory, if any.
IncludeOptional conf.d/*
# Configuration File
Keepalive On
</IfModule>

```

Rysunek 61: Edycja /etc/httpd/conf/httpd.conf – część czwarta

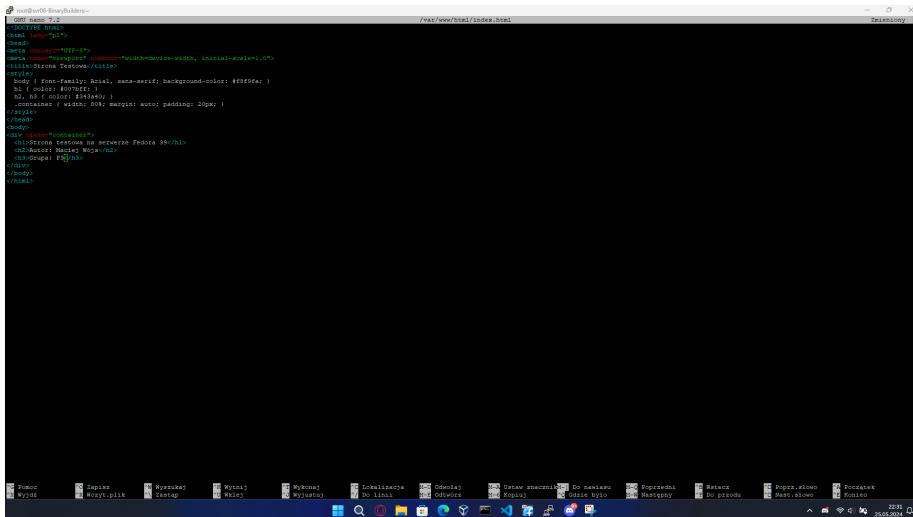
W następnym kroku wykonuje następujące polecenia:

```

firewall-cmd --add-server=http --permanent
firewall-cmd --reload

```

Stworzenie poglądowej strony html w lokalizacji /var/www/html/

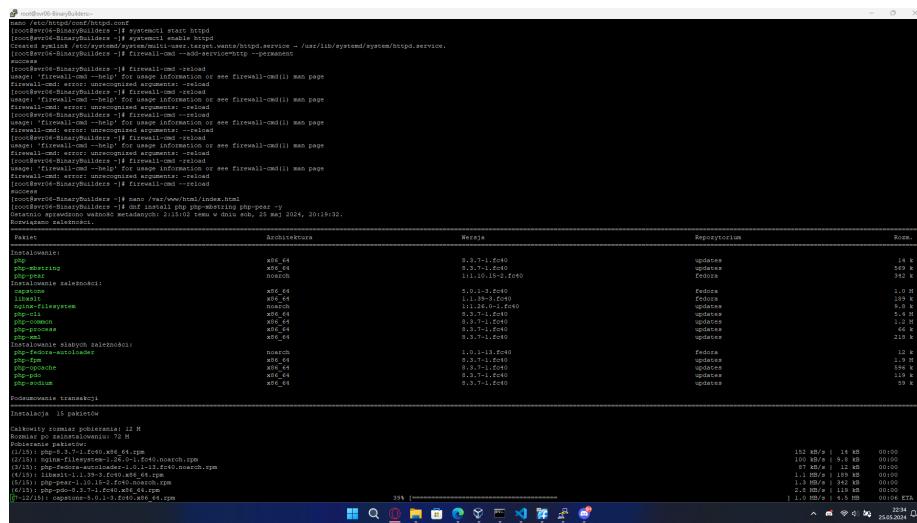
Rysunek 62: Strona html – domyślna strona serwera

Test działania web serwera dostępny jest **tutaj**.

4.10 PHP – instalacja i konfiguracja

Aby zainstalować PHP należy wydać polecenie:

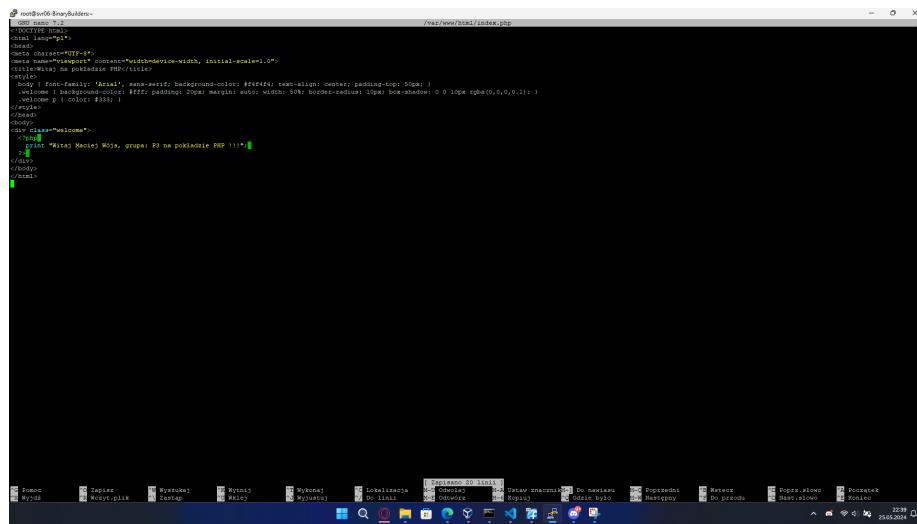
```
sudo dnf install php php-mbstring php-pear -y
```


Name	Architecture	Version	Repository	Size
Installations:				
php	x86_64	8.0.7-1.fc40	updates	13 kB
php-mbstring	x86_64	8.0.7-1.fc40	updates	540 kB
php-pear	x86_64	1.1.19.15-2.fc40	fedorak	34 kB
Instalowane zależności:				
capnp	x86_64	0.1.1-1.fc40	fedorak	1.0 kB
nginx	x86_64	1.1.39-9.fc40	updates	9.1 kB
nginx-filesystem	x86_64	1.1.39-9.fc40	updates	9.1 kB
php-cgi	x86_64	8.0.7-1.fc40	updates	5.0 kB
php-common	x86_64	8.0.7-1.fc40	updates	1.1 kB
php-process	x86_64	8.0.7-1.fc40	updates	44 kB
php-zip	x86_64	8.0.7-1.fc40	updates	11 kB
Instalowane siebiej zależności:				
php-tidy	x86_64	1.0.1-13.fc40	fedorak	1.1 kB
php-type	x86_64	8.0.7-1.fc40	updates	1.7 kB
php-unserialize	x86_64	8.0.7-1.fc40	updates	1.7 kB
php-pear	x86_64	9.3.7-1.fc40	updates	119 kB
php-mbstring	x86_64	8.0.7-1.fc40	updates	59 kB
Podsumowanie transakcji				
Instalowały 15 pakietów.				
Całkowity rozmiar pobierania: 12 M				
Całkowity rozmiar instalacji: 1 M				
Pobieranie pakietów:				
(1/15): capnp-filesystem-1.0.1-13.fc40.rpm 100 kB/s 9.1 kB 00:00				
(2/15): nginx-filesystem-1.1.39-9.fc40.rpm 100 kB/s 9.1 kB 00:00				
(3/15): nginx-1.1.39-9.fc40.rpm 100 kB/s 119 kB 00:00				
(4/15): php-cgi-8.0.7-1.fc40.rpm 100 kB/s 44 kB 00:00				
(5/15): php-common-8.0.7-1.fc40.rpm 100 kB/s 1.1 kB 00:00				
(6/15): php-process-8.0.7-1.fc40.rpm 100 kB/s 119 kB 00:00				
(7/15): php-zip-8.0.7-1.fc40.rpm 100 kB/s 1.1 kB 00:00				
(8/15): php-tidy-1.0.1-13.fc40.rpm 100 kB/s 1.1 kB 00:00				
(9/15): php-type-8.0.7-1.fc40.rpm 100 kB/s 1.7 kB 00:00				
(10/15): php-unserialize-8.0.7-1.fc40.rpm 100 kB/s 1.7 kB 00:00				
(11/15): php-pear-9.3.7-1.fc40.rpm 100 kB/s 119 kB 00:00				
(12/15): php-mbstring-8.0.7-1.fc40.rpm 100 kB/s 59 kB 00:00				
(13/15): capnp-5.0.1-3.fc40.rpm 100 kB/s 119 kB 00:00				
(14/15): nginx-1.1.39-9.fc40.rpm 100 kB/s 119 kB 00:00				
(15/15): capnp-1.0.1-3.fc40.rpm 100 kB/s 119 kB 00:00				
Wyszczególnij				

Rysunek 63: PHP – instalacja

Po zainstalowaniu wymaganych pakietów tworzę prostą stronę internetową wykorzystującą PHP.


```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<title>Witaj</title>
<meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1.0">
<style>
body { font-family: 'Arial'; margin: 0; background-color: #fff; text-align: center; padding-top: 50px; }
.welcome p { color: #333; }
</style>
<div class="welcome">
<h1>Witaj</h1>
<p>Plik <b>index.php</b> na pokładzie PHP!<br/><small>Witaj</small></p>
</div>
</head>
<body>
</body>
```

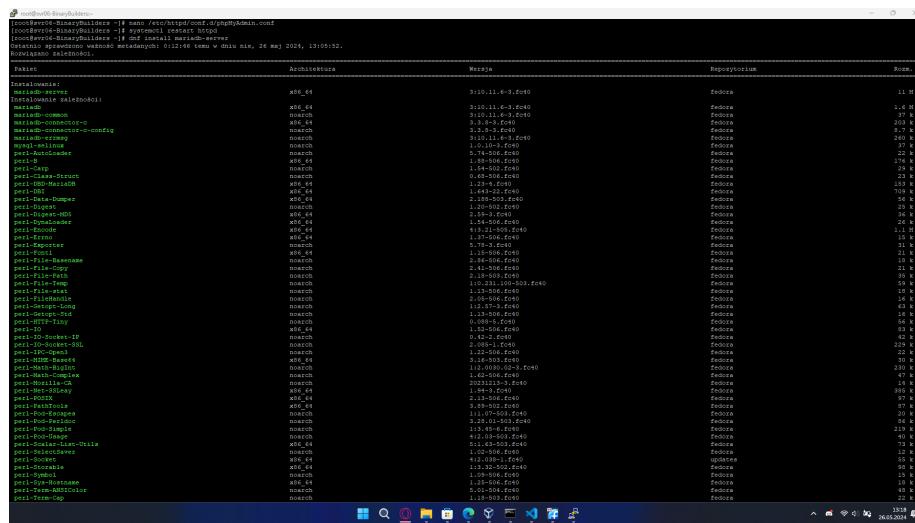
Rysunek 64: PHP – stworzenie strony internetowej

Test działania strony dostępny jest [tutaj](#).

4.11 mariadb – instalacja i konfiguracja

Aby zainstalować silnik bazydanych mariadb należy wydać polecenie:

```
sudo dnf install mariadb-server -y
```


Rysunek 65: mariadb – instalacja usługi

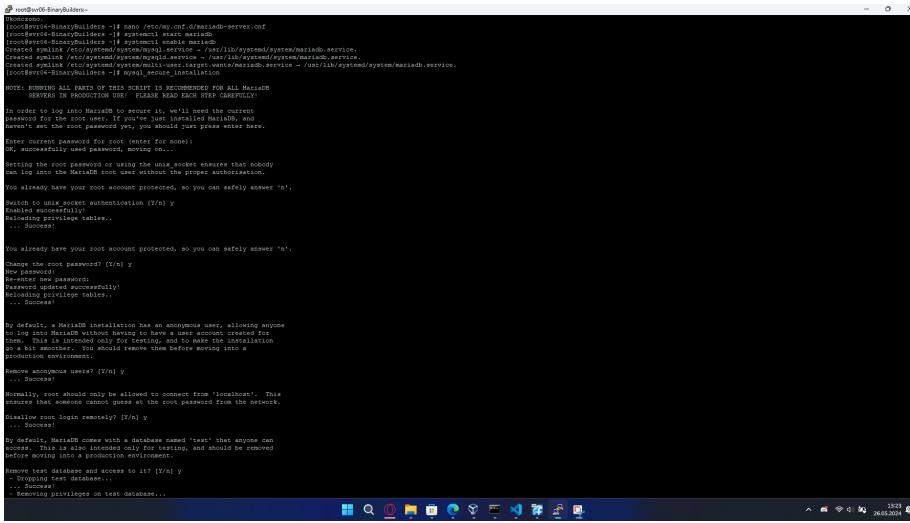
Do pliku /etc/my.cnf.d/mariadb-server.cnf w sekcji [mysqld] dodałem linię:

```
character-set-server=utf8
```


Rysunek 66: mariadb – edycja pliku konfiguracyjnego

Restart usługi mariadb oraz instalacja serwera MySQL.


```
root@DevW8-Server:~# ./mysql_secure_installation
NOTE: RUNNING ALL PARTS OF THIS SCRIPT IS RECOMMENDED FOR ALL MariaDB
CONNECTIONS AS IT WILL SECURE YOUR SERVER TO THE MAXIMUM EXTENT POSSIBLE.

It is recommended to log in as root and run this script using:
  mysql -u root -p

As root, you'll be prompted for the current root password, or for a new one if you've just installed MariaDB. If you've just installed MariaDB, and haven't set the root password yet, you should just press enter here.

Enter current password for root (enter for none):
+-----+
|          |
|          |
|          |
+-----+
Enter current password for root (enter for none):

Setting the root password or using the unix socket ensures that nobody can log into the MariaDB root user without the proper authorization.
You already have your root account protected, so you can safely answer 'n'.
Switch to unix socket authentication [Y/n] y
Enabled successfully!
Reloading privilege tables...
... Success!

You already have your root account protected, so you can safely answer 'n'.
Change the root password? [Y/n] y
New password:
Re-enter new password:
Password updated successfully!
Reloading privilege tables...
... Success!

By default, a MariaDB installation has an anonymous user, allowing anyone to log into MariaDB without having to have a user account created for them. This is intended only for testing, and to make the installation go a bit smoother. You should remove them before moving into a production environment.

Remove anonymous users? [Y/n] Y
... Success!
Normally, root should only be allowed to connect from 'localhost'. This means that someone cannot guess at the root password from the network.
Disallow root login remotely? [Y/n] y
... Success!

By default, MariaDB comes with a database named 'test' that anyone can access. This is also intended only for testing, and should be removed before moving into a production environment.

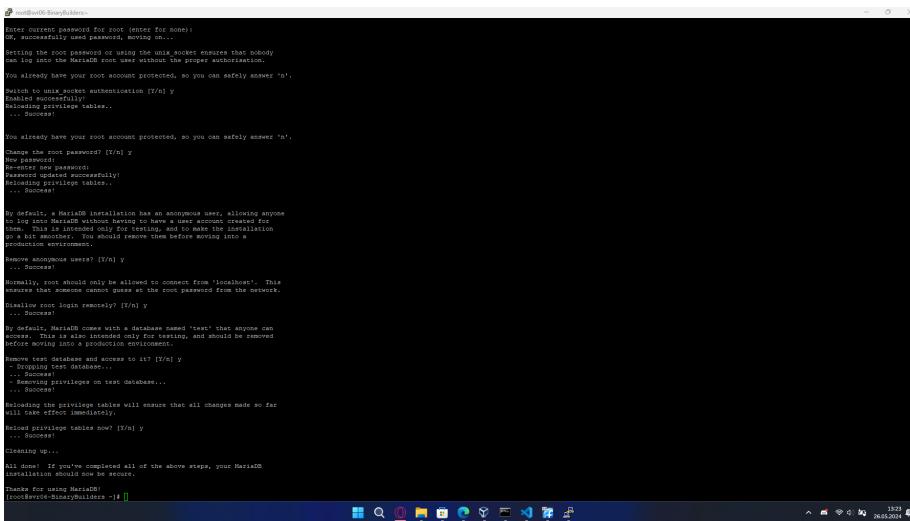
Remove test database and access to it? [Y/n] Y
- Dropping test database...
- Removing privileges on test database...
... Success!

All privilege changes will ensure that all changes made so far will take effect immediately.
Reloading privilege tables now? [Y/n] y
... Success!
Cleaning up...

All done! If you've completed all of the above steps, your MariaDB installation should now be secure.

Thanks for using MariaDB!
processefile-binaryBuilders -i
```

Rysunek 67: MySQL – instalacja część pierwsza


```
root@DevW8-Server:~# ./mysql_secure_installation
Enter current password for root (enter for none):
+-----+
|          |
|          |
|          |
+-----+
Enter current password for root (enter for none):

Setting the root password or using the unix socket ensures that nobody can log into the MariaDB root user without the proper authorization.
You already have your root account protected, so you can safely answer 'n'.
Switch to unix socket authentication [Y/n] y
Enabled successfully!
Reloading privilege tables...
... Success!

You already have your root account protected, so you can safely answer 'n'.
Change the root password? [Y/n] y
New password:
Re-enter new password:
Password updated successfully!
Reloading privilege tables...
... Success!

By default, a MariaDB installation has an anonymous user, allowing anyone to log into MariaDB without having to have a user account created for them. This is intended only for testing, and to make the installation go a bit smoother. You should remove them before moving into a production environment.

Remove anonymous users? [Y/n] Y
... Success!
Normally, root should only be allowed to connect from 'localhost'. This means that someone cannot guess at the root password from the network.
Disallow root login remotely? [Y/n] y
... Success!

By default, MariaDB comes with a database named 'test' that anyone can access. This is also intended only for testing, and should be removed before moving into a production environment.

Remove test database and access to it? [Y/n] Y
- Dropping test database...
- Removing privileges on test database...
... Success!

All privilege changes will ensure that all changes made so far will take effect immediately.
Reloading privilege tables now? [Y/n] y
... Success!
Cleaning up...

All done! If you've completed all of the above steps, your MariaDB installation should now be secure.

Thanks for using MariaDB!
processefile-binaryBuilders -i
```

Rysunek 68: MySQL – instalacja część druga

Test podłączenia do serwera MySQL dostępny jest **tutaj**.

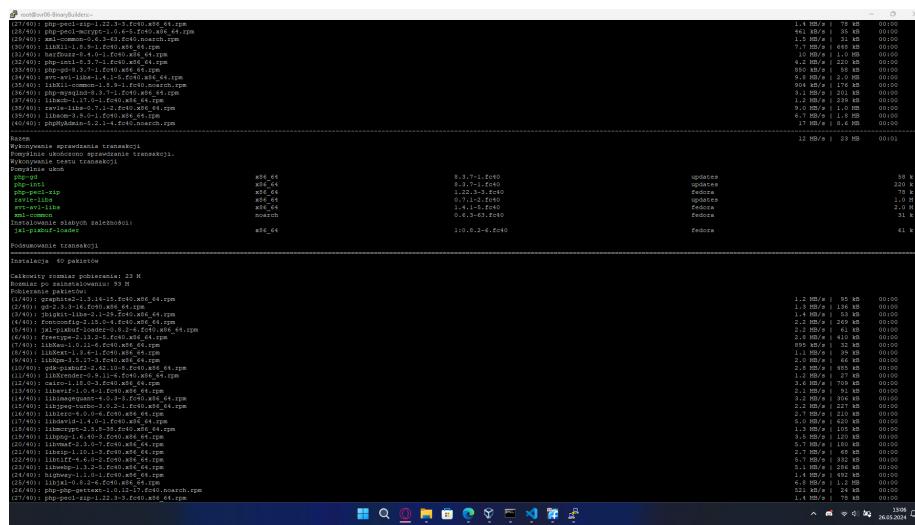
4.12 phpMyAdmin – instalacja i konfiguracja

Aby zainstalować phpMyAdmin należy użyć komendy:

```
sudo dnf install phpMyAdmin php-mysqlnd php-mcrypt php-php-gettext -y
```

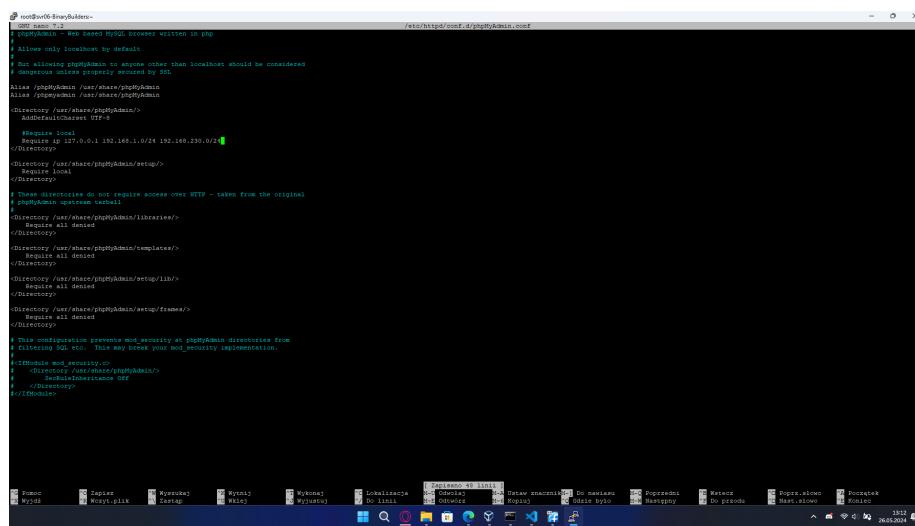
Po instalacji wykonuje kopię oryginalnego pliku konfiguracyjnego. Można to zrobić komendą:

```
sudo cp /etc/httpd/conf.d/phpMyAdmin.conf /etc/httpd/conf.d/phpMyAdmin.conf.org
```


Rysunek 69: phpMyAdmin – instalacja

Konfiguracja pliku /etc/httpd/conf.d/phpMyAdmin.conf. W tym pliku należy zmienić sieci tak aby odzwierciedlały potrzeby firmy.

Rysunek 70: Konfiguracja pliku /etc/httpd/conf.d/phpMyAdmin.conf

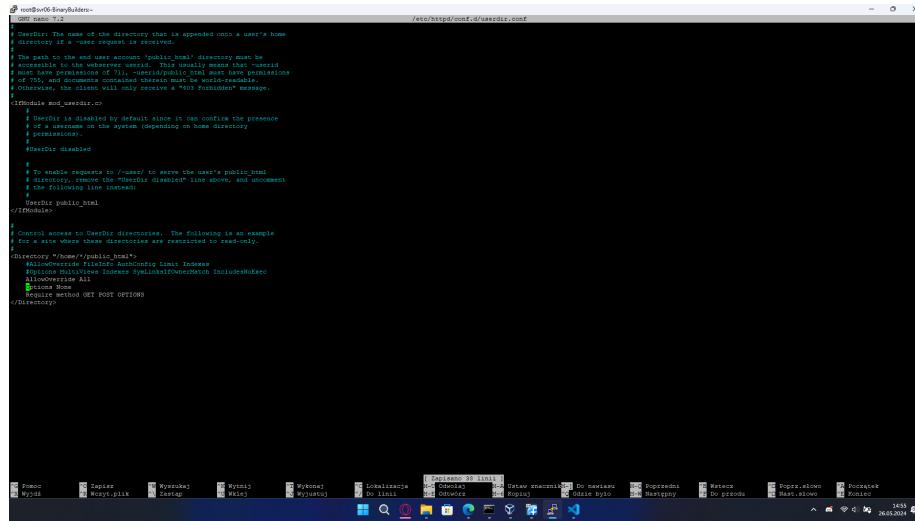
Test działania phpMyAdmin dostępny jest [tutaj](#).

4.13 UserDir na serwerze HTTP – konfiguracja

Gdy mamy już zainstalowany serwer http to pierwszym krokiem do skonfigurowania UserDir jest modyfikacja pliku konfiguracyjnego /etc/httpd/conf.d/userdir.conf, ale przed tym dobrze jest zrobić kopię zapasową tego pliku. Można to wykonać następującą komendą:

```
sudo cp /etc/httpd/conf.d/userdir.conf
```

Zrzut ekranu mojej konfiguracji pliku /etc/httpd/conf.d/userdir.conf


```
# nano /etc/httpd/conf.d/userdir.conf

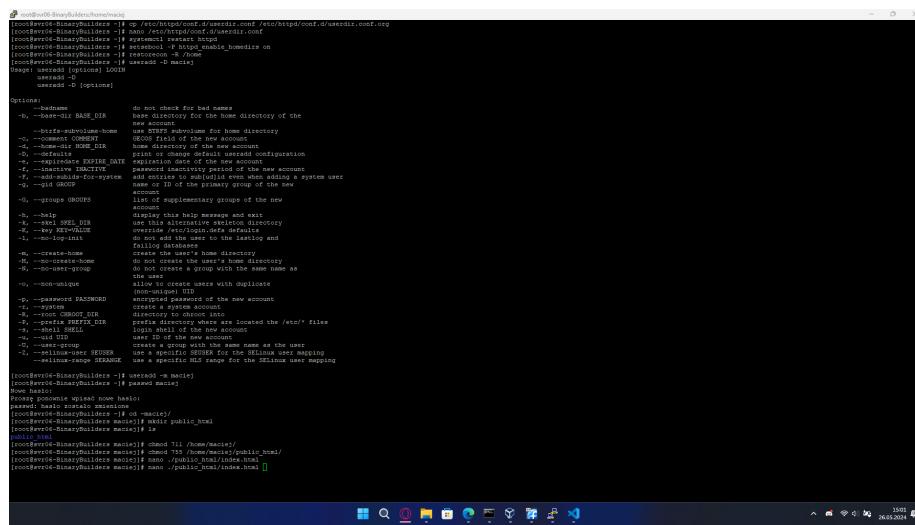
UserDir: The name of the directory that is appended onto a user's home
directory of a user's request is reversed.
For example, if a user requests "http://www.example.com/~userdir", the
requested URL would be "/~userdir". The user's home directory must be
accessible to the webserver userid. This usually means that "userdir"
permissions must be the same as the webserver userid. If the permissions
of "userdir" are different than those of the webserver userid,
otherwise, the client will only receive a "403 Forbidden" message.

#module mod_userdir.c
#
# UserDir is disabled by default since it can confirm the presence
# of a user on the system (depending on home directory
# permissions).
#UserDir disabled
#
# To enable requests to "/userdir/" to serve the user's public_html
# directory, add the following line instead:
#UserDir public_html
#/UserDir

# Control access to UserDir directories. The following is an example
# for a site where these directories are restricted to read-only.
<Directory "/home/%/public_html">
    AllowOverride None
    Options MultiViews Indexes SymLinksIfOwnerMatch IncludesNoExec
    DirectoryIndex index.html
    Options None
    AllowMethods GET POST OPTIONS
</Directory>
```

Rysunek 71: Konfiguracja pliku /etc/httpd/conf.d/userdir.conf

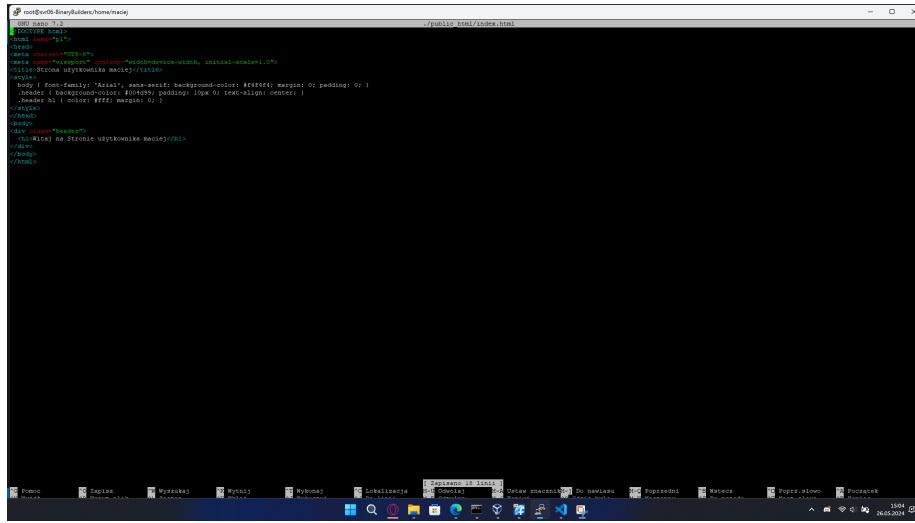
Teraz dodaję reguły SELinux, tworzę nowego użytkownika, oraz nadaję uprawnień odpowiednim katalogom, następnie tworzę stronę użytkownika maciej.


```
[root@vps04-BinaryBuilders ~]# op /etc/httpd/conf.d/userdir.conf /etc/httpd/conf.d/userdir.conf.org
[root@vps04-BinaryBuilders ~]# systemctl restart httpd
[root@vps04-BinaryBuilders ~]# restorecon -R /home
[root@vps04-BinaryBuilders ~]# semanage user -a -t macie
Usage: semanage user [options] LOGIN
      -u user_t
      -uvarname
      -uvarname -D [options]
Options:
  --badname          do not check for bad name
  --basepath BASE_DIR          base directory for the home directory of the
                               new account
  --brackets-subvolume-home     use brackets for the home directory
  --comment COMMENT          GECOS field of the new account
  --create-home HOME_DIR        create the user's home directory
  --defaults           print or change default useradd configuration
  --inactive INACTIVE          password inactivity period of the new account
  --add-groups-for-system   add entries to subpolicy entries defining a system user
  --add-groups-for-user     add entries to subpolicy entries defining the new
                           account
  --group GROUPS            supplementary group of the new
                           account
  --help                  show this help message and exit
  --selinux SELINUX          use this alternative selinux directory
  --system               create a system account
  --no-log-init           do not add the user to the lastlog and
                         failover accounting
  --create-home           create the user's home directory
  --no-create-home         do not create the user's home directory
  --create-home-as HOME    create the user's home directory with the same name as
                           the user
  --non-unique             do not create users with duplicate
                           (non-unique) GIDs
  --password PASSWORD      password for the new account
  -i, --system             create a system account
  --prefix PREFIX_INR      prefix directory where are located the /etc/* files
  --uid UID                user ID of the new account
  --gid GID                group ID of the new account
  --selinux-range SELANGE  create a group with the same name as the user
                           and set its SELinux label
  --selinux-range SELANGE  use a specific MLS range for the SELinux user mapping
[root@vps04-BinaryBuilders ~]# semanage user -a -t mac
New hash(s):
password: hashi zostało zmienione
[root@vps04-BinaryBuilders ~]# curl -s http://127.0.0.1/~macie/
[root@vps04-BinaryBuilders macie]# mkdir public_html
[root@vps04-BinaryBuilders macie]# ls
[root@vps04-BinaryBuilders macie]# curl -s http://127.0.0.1/~macie/
[root@vps04-BinaryBuilders macie]# curl -s http://127.0.0.1/~macie/public_html
[root@vps04-BinaryBuilders macie]# nano ./public_html/index.html
[root@vps04-BinaryBuilders macie]# nano ./public_html/index.html
```

Rysunek 72: Dodanie użytkownika maciej

Kod html tej strony


```
[root@ev08-BinaryBuilders:home]# useradd -m maciej
[root@ev08-BinaryBuilders:home]# echo "maciej:maciej" | chpasswd
[maciej@ev08-BinaryBuilders ~]$ cat >index.html <>
<!DOCTYPE HTML>
<html>
<head>
<meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1.0">
</head>
<body>
<h1>Witaj na stronie użytkownika maciej!</h1>
</body>
</html>
```

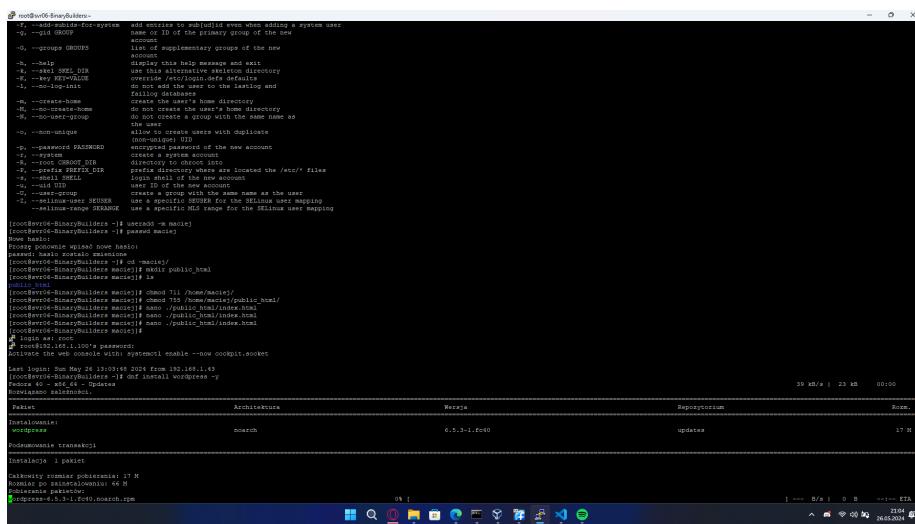
Rysunek 73: Stworzenie strony użytkownika maciej

Test działania dostępny jest [tutaj](#).

4.14 WordPress – instalacja i konfiguracja

Aby zainstalować WordPress'a należy wykonać polecenie:

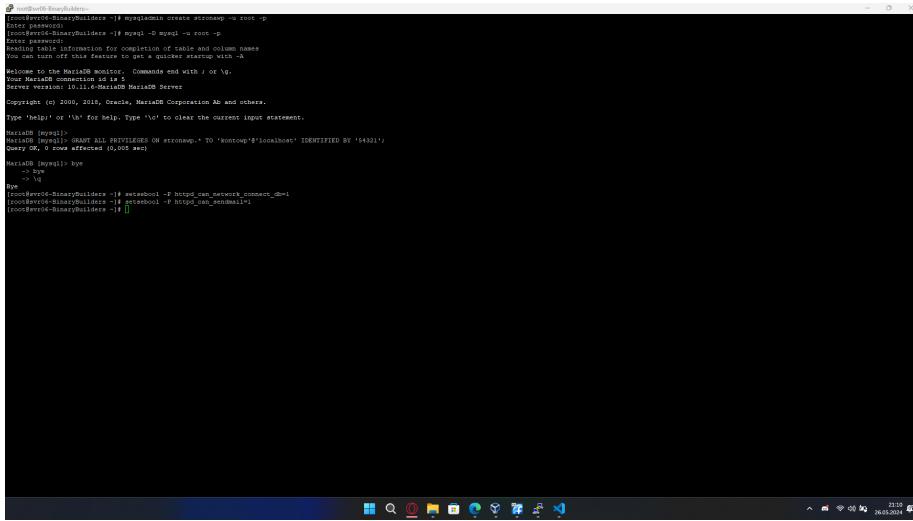
```
sudo dnf install wordpress -y
```



```
[root@ev08-BinaryBuilders ~]# useradd -m maciej
[maciej@ev08-BinaryBuilders ~]$ cd /var/www/public_html
[maciej@ev08-BinaryBuilders ~]$ nano index.html
[maciej@ev08-BinaryBuilders ~]$ ls
[maciej@ev08-BinaryBuilders ~]$ wp core install --url='http://192.168.1.100/maciej'
[maciej@ev08-BinaryBuilders ~]$ wp core update
[maciej@ev08-BinaryBuilders ~]$ wp config database
```

Rysunek 74: WordPress – instalacja

Stworzenie bazy danych dla WordPress'a oraz stworzenie użytkownika konta administratora bazy danych o nazwie kontowp.


```
root@Dev04-BinaryBuilders:~# mysqladmin create strongp -u root -p
[root@Dev04-BinaryBuilders ~]# mysql -D strongp -u root -p
Reading table information for completion of table and column names
You can turn off this feature to get a quicker startup with '--skip-table-names'.
Welcome to the MariaDB monitor.  Commands end with ; or \g.
Server version: 10.1.14-MariaDB MariaDB Server
Copyright (c) 2000, 2015, Oracle, MariaDB Corporation Ab and others.
Type 'help;' or '\h' for help. Type '\c' to clear the current input statement.
MariaDB [strongp]>
MariaDB [strongp]> CREATE USER 'kontowp'@'localhost' IDENTIFIED BY '123456';
Query OK, 0 rows affected (0.00 sec)
MariaDB [strongp]> GRANT ALL PRIVILEGES ON strongp.* TO 'kontowp'@'localhost' IDENTIFIED BY '123456';
Query OK, 0 rows affected (0.00 sec)
[root@Dev04-BinaryBuilders ~]# exit
[root@Dev04-BinaryBuilders ~]#
```

Rysunek 75: Stworzenie bazy danych dla WordPress'a

Do pliku etc/httpd/conf.d/wordpress.conf należy wprowadzić następującą zawartość

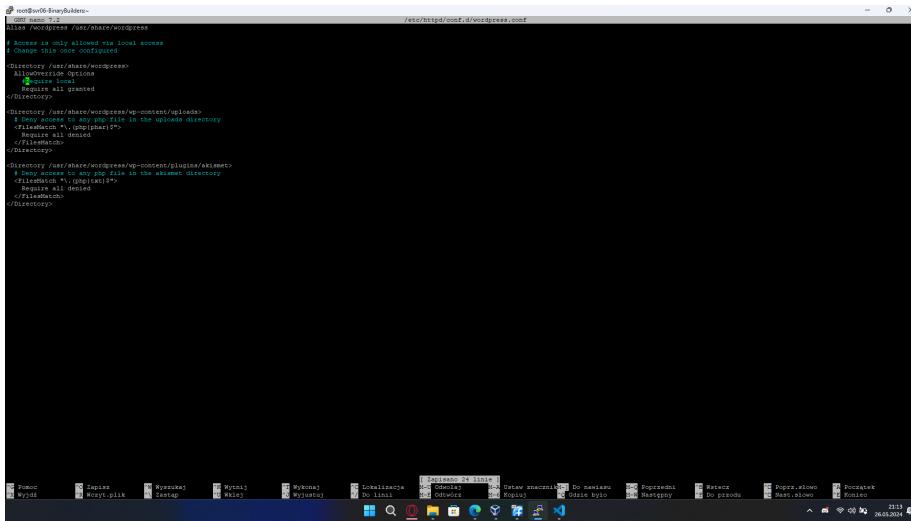
```
Alias /wordpress /usr/share/wordpress

# Access is only allowed via local access
# Change this once configured

<Directory /usr/share/wordpress>
    AllowOverride Options
        #Require local
        Require all granted
</Directory>

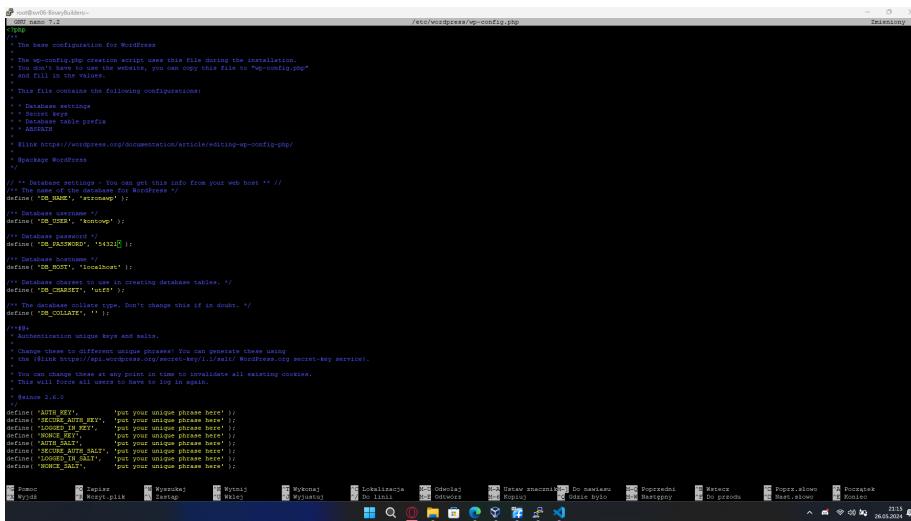
<Directory /usr/share/wordpress/wp-content/uploads>
    # Deny access to any php file in the uploads directory
    <FilesMatch "\.(php|phar)$">
        Require all denied
    </FilesMatch>
</Directory>

<Directory /usr/share/wordpress/wp-content/plugins/akismet>
    # Deny access to any php file in the akismet directory
    <FilesMatch "\.(php|txt)$">
        Require all denied
    </FilesMatch>
</Directory>
```


Rysunek 76: Edycja pliku /etc/httpd/conf.d/wordpress.conf

W pliku /etc/wordpress/wp-config.php należy zmienić nazwę bazy danych na taką jak ustalono w kroku 2, tak samo w przypadku użytkownika kontop.

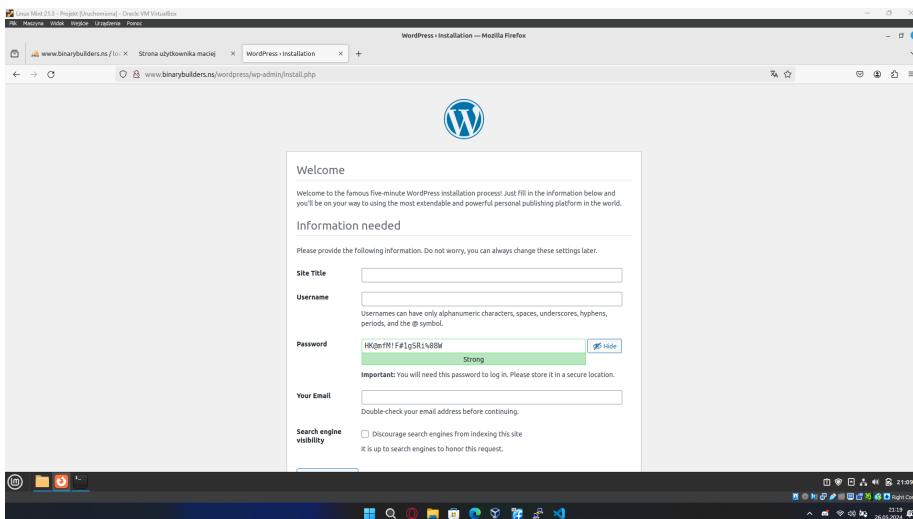

Rysunek 77: Edycja pliku /etc/wordpress/wp-config.php

W kolejnym kroku należy wykonać następujące polecenia:

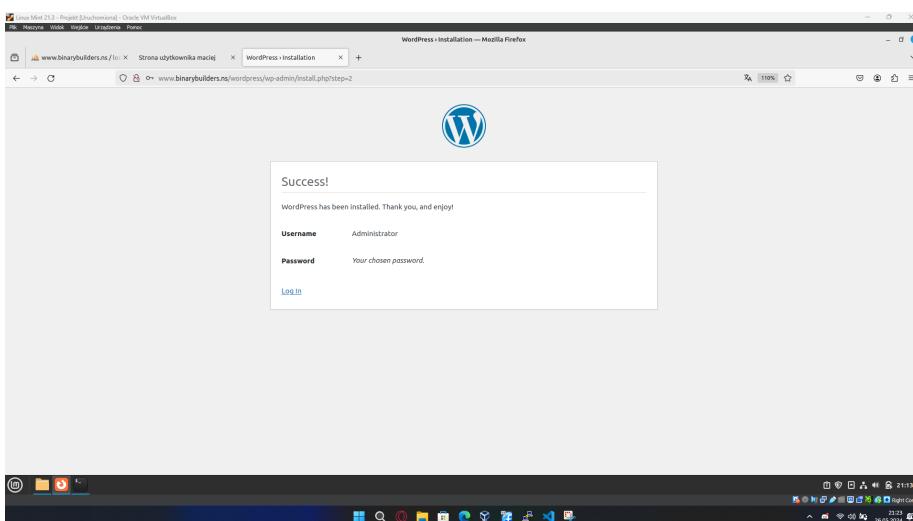
```
sudo setsebool -P httpd_can_network_connect_db=1
sudo setsebool -P httpd_can_sendmail=1
sudo systemctl restart httpd
```

W kolejnym kroku należy z poziomu klienta w przeglądarce wejść na stronę www.BinaryBuilders.ns/wordpress oraz zainstalować stronę WordPress.

Rysunek 78: Instalacja WordPress

Efekt działania powyższego kroku

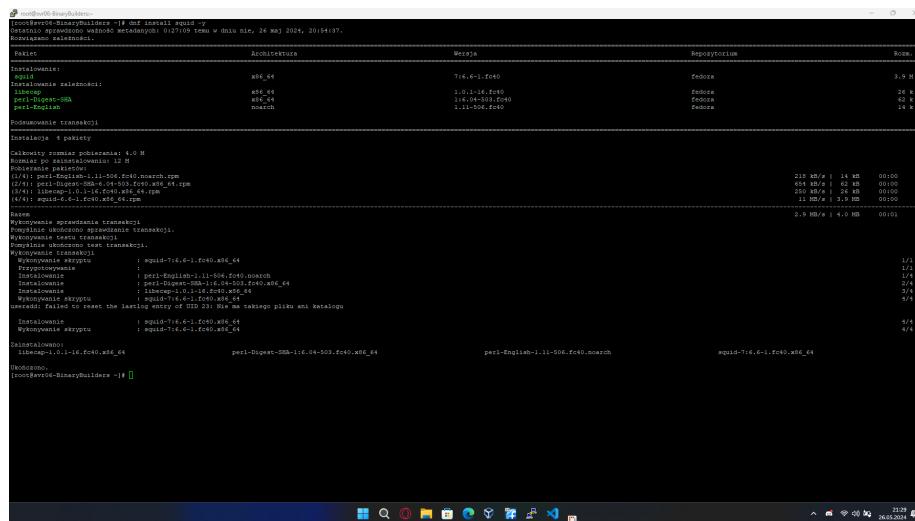
Rysunek 79: Instalacja WordPress – sukces

Test działa WordPress'a można znaleźć się [tutaj](#).

4.15 Proxy – instalacja i konfiguracja

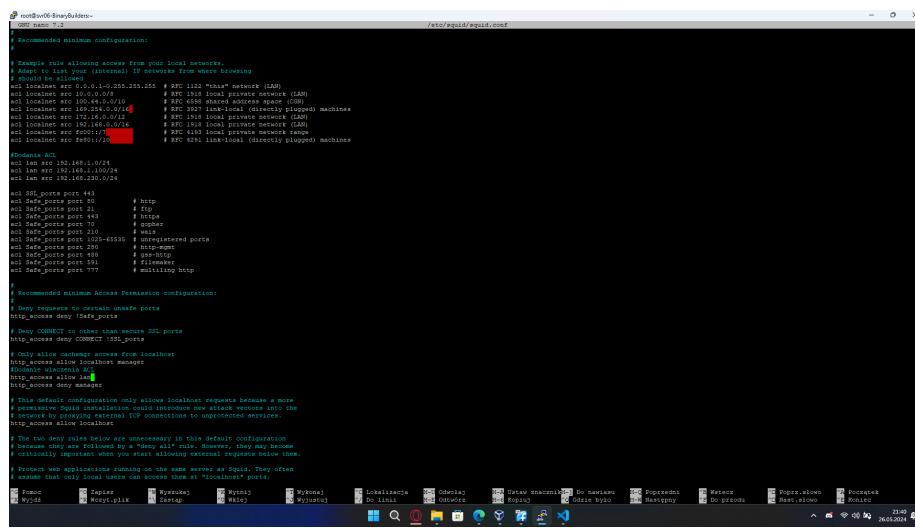
Aby zainstalować serwer proxy należy wydać polecenie:

```
sudo dnf install squid -y
```

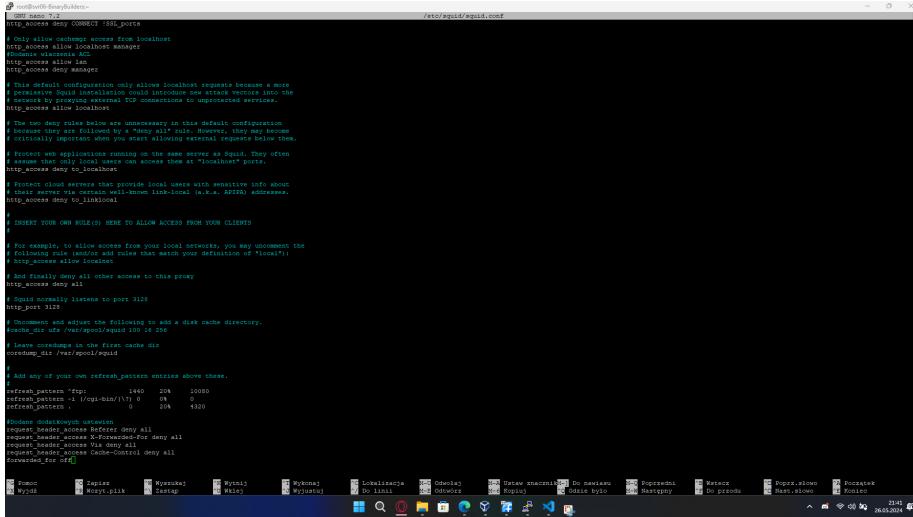

Rysunek 80: Proxy – instalacja

W kolejnym kroku trzeba dodać do pliku /etc/squid/squid.conf zawartość jak w dwóch następujących zdjęciach.

Rysunek 81: Proxy – konfiguracja część pierwsza

Rysunek 82: Proxy – konfiguracja część druga

Po skonfigurowaniu tego pliku należy wydać następujące komendy:

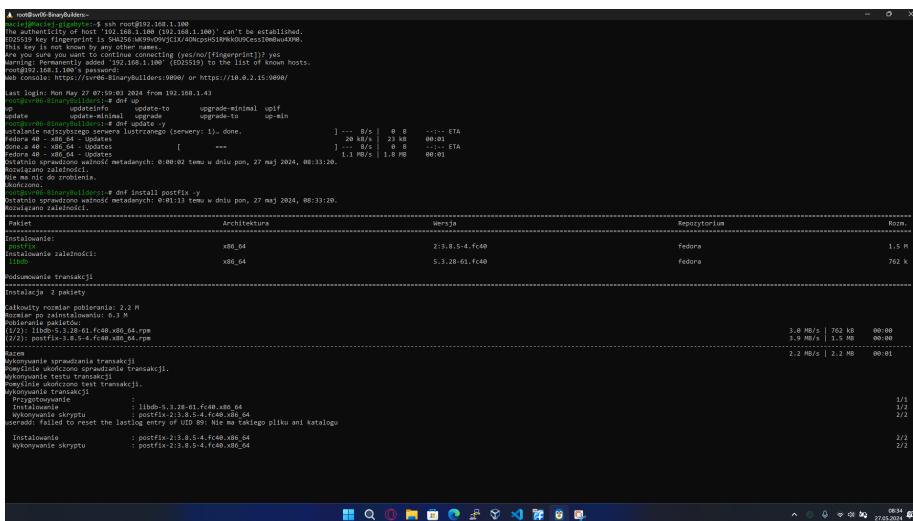
```
systemctl start squid
systemctl enable squid
firewall-cmd --add-service=squid --permanent
firewall-cmd --reload
```

Test proxy jest dostępny tutaj.

4.16 SMTP – instalacja i konfiguracja

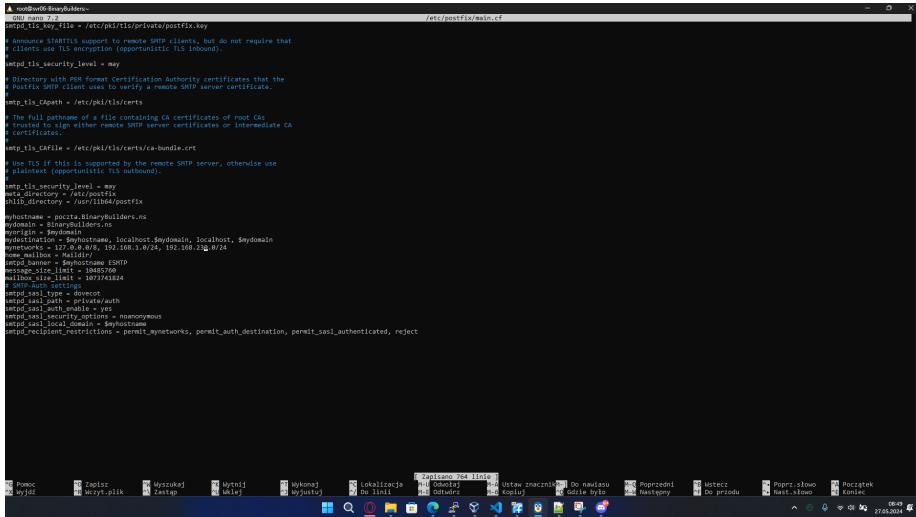
Komenda do instalacji SMTP:

```
sudo dnf install postfix -y
```


Rysunek 83: Proxy – konfiguracja część druga

W kolejnym kroku trzeba dodać do pliku /etc/postfix/main.cf zawartość tak jak na dwóch kolejnych zdjęciach.

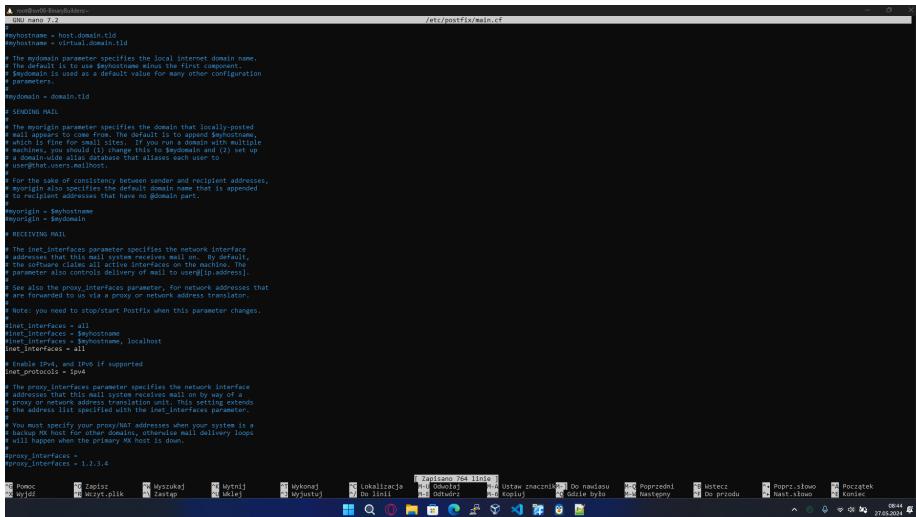
```

# /etc/postfix/main.cf
# See /usr/share/postfix/main.cf.dist for a commented, more complete version.

# TLS support
smtp_tls_cert_file = /etc/pki/tls/private/postfix.key
# Announce STARTTLS support to remote SMTP clients, but do not require that
# clients use TLS encrypted (opportunistlic TLS Imboud).
# smtpd_tls_security_level = may
# smtpd_tls_CAfile specifies a verification Authority certificates that the
# Postfix SMTP client uses to verify a remote SMTP server certificate.
# smtpd_tls_CACert = /etc/pki/tls/certs/ca-bundle.crt
# If TLS is not supported by the remote SMTP server, otherwise use
# plain text (opportunistic TLS fallback).
# smtpd_tls_security_level = may
# etc_directory = /etc/postfix
# etc_directory = /etc/postfix
myhostname = posta.slawybutiders.ms
mydomain = slawybutiders.ms
mydestination = $myhostname, localhost.$mydomain, localhost, $mydomain
home_mailbox = Maildir
inet_interfaces = all
inet_port = 25
mailbox_size_limit = 50000000
#smtpd_sasl_type = dovecot
#smtpd_sasl_auth_enable = no
#smtpd_sasl_authenticated = yes
#smtpd_sasl_local_domain = $myhostname
#smtpd_recipient_restrictions = permit_mynetworks, permit_auth_destination, permit_sasl_authenticated, reject

```

Rysunek 84: Konfiguracja /etc/postfix/main.cf – część pierwsza


```

# /etc/postfix/main.cf
# See /usr/share/postfix/main.cf.dist for a commented, more complete version.

# The myorigin parameter specifies the local internet domain name.
# The default is to use $myhostname minus the first component.
# $mydomain is used as a default value for many other configuration
# parameters.
mydomain = domain.tld

# SENDING MAIL
# The myorigin parameter specifies the domain that locally posted
# mail appears to come from. The default is to append $myhostname,
# which is fine for most sites. If you have multiple hosts on a single
# machine, you should (1) change this to $domain and (2) set up
# user-specific aliases that alias each user to
# user@that.users.$mydomain
# For the sake of consistency between sender and recipient addresses,
# myorigin also specifies the default domain name that is appended
# to each address that has no domain part.
myorigin = $myhostname
myorigin = $mydomain

# RECEIVING MAIL
# The inet_interfaces parameter specifies the network interface
# that the Postfix SMTP server receives mail on by default.
# The software lists all active interfaces on the machine. The
# parameter also controls delivery of mail to user@ip.address.
# See also the proxy_interfaces parameter, for network addresses that
# are not directly connected to the proxy or network address translation
# system.
# Note: you need to stop/start Postfix when this parameter changes.
inet_interfaces = all
inet_interfaces = $myhostname
inet_interfaces = $myorigin, localhost
inet_interfaces = all

# Enable IPv4, and IPv6 if supported
inet_protocols = ipv4
# The proxy_interfaces parameter specifies the network interface
# that the Postfix SMTP server receives mail on by default via
# a proxy or network address translation unit. This setting extends
# the address list specified with the inet_interfaces parameter.
# See also the inet_interfaces parameter, for network addresses that
# are not directly connected to the proxy or network address translation
# system.
# Note: you need to stop/start Postfix when this parameter changes.
proxy_interfaces = 1.1.1.4
proxy_interfaces = 1.1.1.4

```

Rysunek 85: Konfiguracja /etc/postfix/main.cf – część druga

Po konfiguracji trzeba wykonać następujące komendy:

```

systemctl enable --now postfix
firewall-cmd --add-service=smtp --permanent
firewall-cmd --reload

```

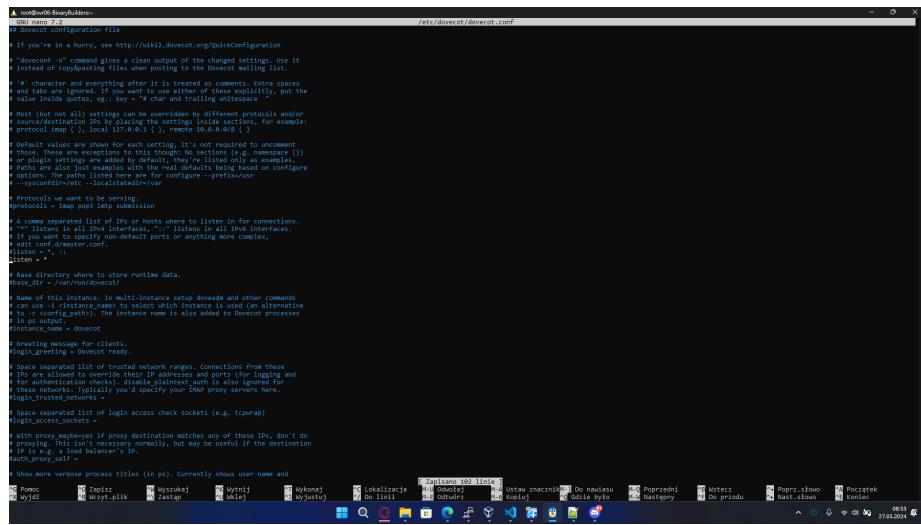
Test poczty jest dostępny tutaj.

4.17 POP-IMAP – instalacja i konfiguracja

Aby wdrożyć POP/IMAP należy użyć polecenia:

```
sudo dnf install dovecot -y
```

Po zainstalowaniu wymaganych pakietów wykonuje kopie tego pliku /etc/dovecot/dovecot.conf. Następnie modyfikuje ten plik w następujący sposób:


```
# Dovecot configuration file
# If you're in a hurry, see http://wiki.dovecot.org/QuickConfiguration

#doveconf -n command gives a clean output of the changed settings. Use it
#to check if your changes work. It also lists all the configuration files
#it's reading and everything after it is treated as comment. Extra spaces
#and tabs are ignored, if you want to use either of those explicitly, put the
#value inside quotes, e.g.: key = "    " or trailing whitespace
#comment = "    "
# To make sure that comments are not removed from the configuration file, add "#"
#at the start of the line. This can be useful for comments which aren't
#protocol specific, or when you want to keep the settings inside sections, for example:
#protocol imap { ... local 127.0.0.1 ... }, remote 10.0.0.0/8 { ... }

# Default values are shown for each setting, it's not required to uncomment
# them. You can use them as defaults, or override them by setting them in a section
# or plugin settings and adding by default, they're listed only as examples.
# If you want to use a different value, edit the configuration file directly on configure
# options, the paths listed here are for config -p --prefix=/var
# --config-path=/etc/dovecot/dovecot.conf

# Protocol specific to Dovecot
# protocols = pop3 lmtp submission

# A comma separated list of IP:s or hosts where to listen in for connections.
# If it lists in all IPv4 interfaces, ":" listens in all IPv6 interfaces.
# If you want to bind on specific ports or anything more complex,
# edit conf.d/master.conf.
#listen = :143

# Base directory where to store runtime data.
base_dir = /var/run/dovecot

# Name of this instance. In multi-instance setup dovecot and other command
# line options are prepended with this name. This is also used as alternative
# to < config_path>. The instance name is also added to Dovecot processes
# instance_name = dovecot

# Greeting message for clients.
log_greeting = dovecot ready.

# Space separated list of valid network ranges. Connections from those
# IPs are allowed to override their IP addresses and port (for logging and
# for authentication). disable_plaintext_auth is also ignored for
# these connections, unless you'd specify your proxy servers here.
# plugin_trusted_networks = 

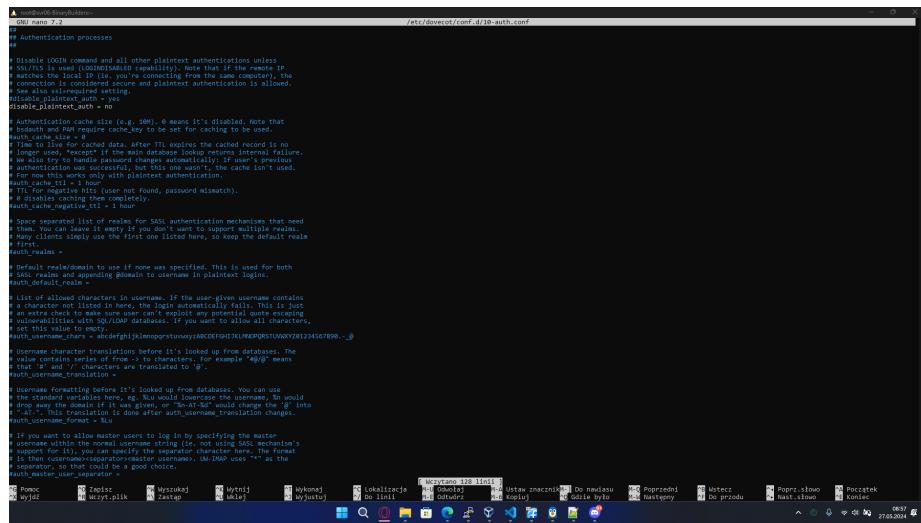
# Space separated list of login access check sockets (e.g. tcpwrap)
# auth_listening_ports = 

# If a client connects to proxy destination matches any of these IP:s, don't do
# proxying. This isn't necessary normally, but may be useful if the destination
# IP is e.g. a load balancer's IP.
#auth_listening_sockets = 

# Show more verbose process titles (in ps). Currently shows user name and
# process ID.
```

Rysunek 86: Konfiguracja /etc/dovecot/dovecot.conf

W następnym kroku wykonuję kopię pliku /etc/dovecot/conf.d/10-auth.conf. Na dwóch następnych zdjęciach jest pokazane jak zmodyfikować ten plik.


```
# Authentication processes

# Disable LOGIN command and all other plaintext authentication unless
# SASL/TLS is used (LOGINDISABLED capability). Note that if the remote IP
# of the client is not known (e.g. it's connecting from the local computer), the
# connection is considered secure and plaintext authentication is allowed.
# See also disable_plaintext_auth setting.
#disable_plaintext_auth = yes

# Authentication cache size (e.g. 10M). 0 means it's disabled. Note that
# authentication cache is shared between auth and auth-sasl. So it needs to be set
# auth_cache_size = 0

#auth_cache_size = 0

# Space separated list of realms for SASL authentication mechanisms that need
# to know the domain. It's useful for domains that support multiple realms.
# Many clients simply use the first one listed here, so keep no default realms
# realms = 

# Default realm/domain to use if none was specified. This is used for both
# SASL realms and appending #domain to usernames in plaintext logins.

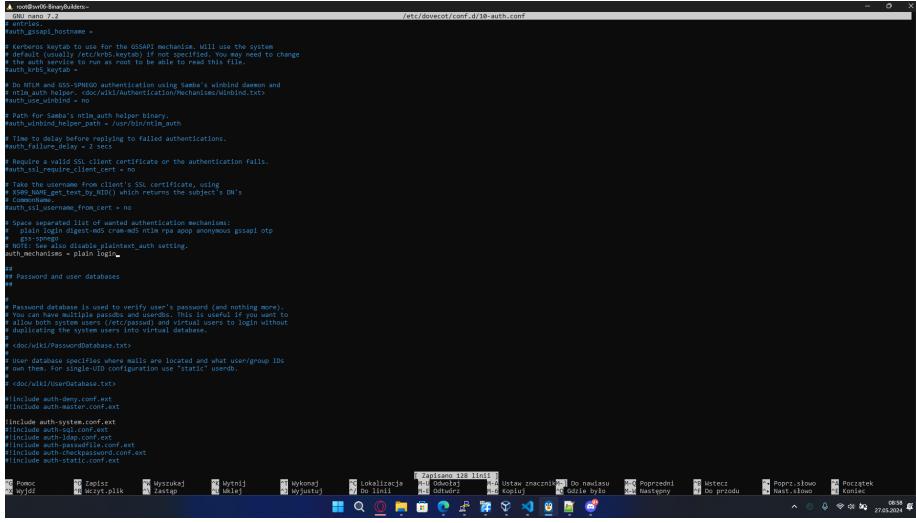
# List of allowed characters in username. If the user-given username contains
# a character not listed in here, the login automatically fails. This is just
# a simple list of characters, not a regular expression. It's useful for
# vulnerabilities with SQL/IDN databases. If you want to allow all characters,
# set this value to empty.
#auth_username_charset = abcdefghijklmopqrstuvwxyzABCDEFGHIJKLMOPQRSTUVWXYZ01234567890..._@

# Username character translations before it's looked up from databases.
# The value contains series of from-> to characters. For example "=:@0" means
# replace '@' with the character 0. See man iconv(3) for details.
#auth_username_translation = 

# Usernames formatting before it's looked up from databases. You can use
# domain part of the address, or just the localpart. If you want to drop away
# the domain if it was given, or "=:a.bcd" would change the '@' into
# nothing. Translation is done after auth_username_translation changes.
#auth_username_format = %n

# If you want to allow master users to log in by specifying the master_
# username within the normal username string (i.e. not using SASL mechanism's
# own mechanism). This is useful for IMAP/POP3/SSL/PLAIN/CRAM-MD5. The format
# is then colonname:password@master username. LM-IMAP uses "*" as the
# separator.
#auth_master_user_separator = :
```

Rysunek 87: Konfiguracja /etc/dovecot/conf.d/10-auth.conf – część pierwsza


```

# Dovecot auth module configuration file
# See dovecot(8) for details.

# Default auth module to use for the SASL/GSSAPI mechanism. SASL uses the system
# default (usually /etc/krb5.conf). If not specified, you may need to change
# the auth service to run as root to be able to read this file.
# auth_mechanisms = pam

# Do NTLM and GSS-KERBEROS authentication using Seabird's winbind daemon and
# ntlm_auth helper. doc/wiki/AuthenticationMechanisms/winbind.txt
# auth_mechanisms = no

# Use SASL-GSSAPI authentication with Kerberos
# auth_mechanisms = gssapi

# Use SASL-PAM authentication with helper library
# auth_mechanisms = /usr/libexec/dovecot/pam

# Time to delay before replying to failed authentications.
# auth_failure_delay = 3 seconds

# Require a valid SSL client certificate or the authentication fails.
# auth_ssl_require_cert = yes

# Take the username from client's SSL certificate, using
# X509_NAME_get_text_by_NSN which returns the subject's DN
# auth_x509_username_from_cert = no

# Space separated list of wanted authentication mechanisms
# auth_login_digest-md5 crmd-md5 rpa otp anonymous gssapi otp
# Note: See also disable_plaintext_auth setting.
# auth_mechanisms = plain login

## Password and user databases

# Password database is used to verify user's password (and nothing more).
# It also can be used for user's primary mailbox. If you want to
# allow both system users (etc/passwd) and virtual users to login without
# duplicating the system users into virtual database.
# doc/wiki/PasswordDatabase.txt

# User database specifies where mails are located and what user/group IDs
# one uses. For single-UID configuration use "static" userdb.
# doc/wiki/UserDatabase.txt

# auth_mechanisms = auth
# include auth-mechanisms.ext

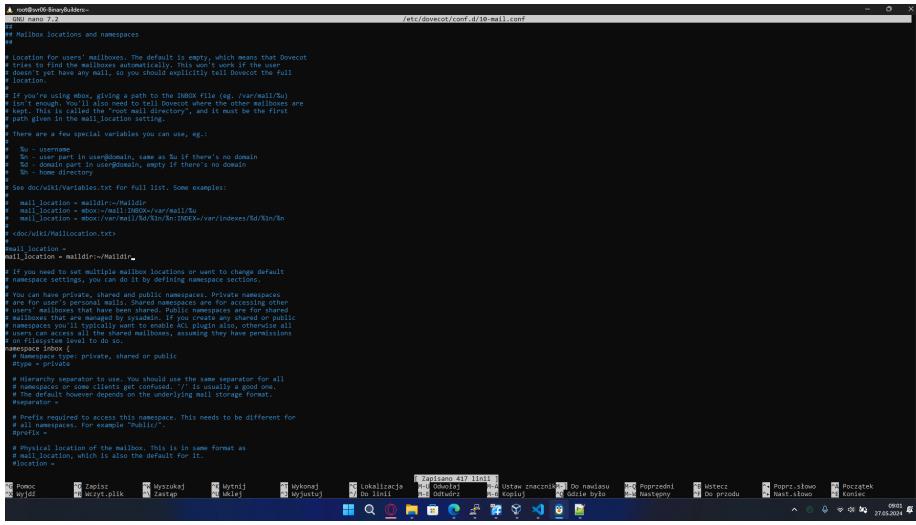
# include auth-system.conf.ext
# include auth-sql.conf.ext
# include auth-maildir.conf.ext
# include auth-passwdfile.conf.ext
# include auth-ldap.conf.ext
# include auth-static.conf.ext

```

Rysunek 88: Konfiguracja /etc/dovecot/conf.d/10-auth.conf – część druga

W dalszej części konfiguruje plik /etc/dovecot/conf.d/10-mail.conf. W odpowiednim miejscu dopisuję linie:

```
mail_location = maildir:~/Maildir
```



```

# Dovecot auth module configuration file
# See dovecot(8) for details.

# Mailbox locations and namespaces
# Mailbox locations and namespaces

# Location for user's mailboxes. The default is empty, which means that Dovecot
# tries to find the mailboxes automatically. This won't work if the user
# doesn't yet have any mail, so you should explicitly tell Dovecot the full
# path to the mailbox.

# If you're using mbox, giving a path to the MBX file (e.g. /var/mail/%u)
# isn't enough. You'll also need to tell Dovecot where the other mailboxes are
# located. This is done by specifying a base directory, and it must be the first
# path given in the mail_location setting.

# There are a few special variables you can use, e.g.:
# %u - username
# %n - user part in username, same as %u if there's no domain
# %h - home directory
# See doc/wiki/Variables.txt for full list. Some examples:
# mail_location = maildir:~/Maildir
# mail_location = maildir:/var/mail/%u
# mail_location = mbox:/var/mail/%u
# mail_location = mbox:/var/mail/%u/INBOX.var/indexes/3d/Xin/Xn
# doc/wiki/MailLocation.txt

mail_location = maildir:~/Maildir

# If you need to set multiple mailbox locations or want to change default
# namespace settings, you can do so by defining namespace sections.

# Namespaces are used to group mailboxes. Public namespaces are for
# user's personal mail. Shared namespaces are for accessing other
# users' mailboxes that have been shared. Public namespaces are for sharing
# mailboxes between different users. Shared namespaces are for sharing
# namespaces you'll typically want to enable ACL plugin also, otherwise all
# users will have full access to each other's mailboxes. Creating any new permissions
# on filesystem level to do so.

# Namespace type: private, shared or public
# type = private
# type = shared
# type = public

# If you want to use, you should use the same separator for all
# namespaces or some clients get confused. '/' is usually a good one.
# The default however depends on the underlying mail storage format.

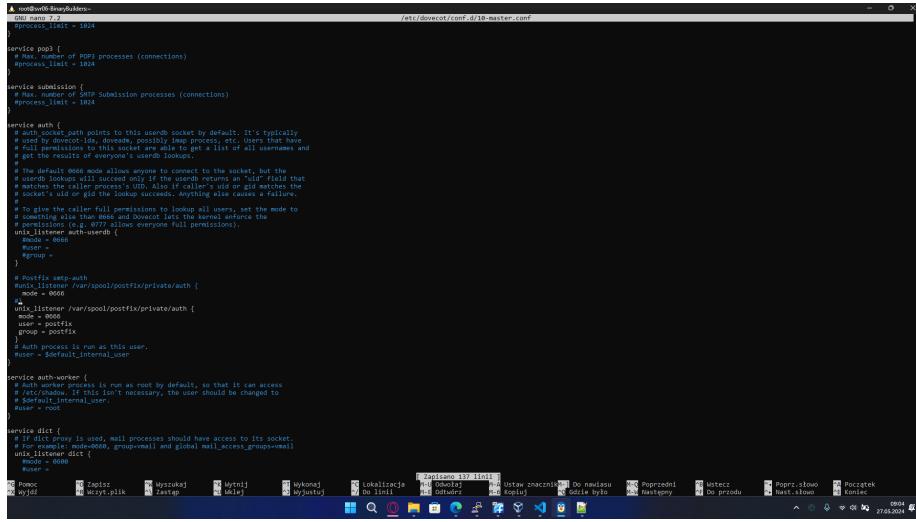
# Prefix required to access this namespace. This needs to be different for
# all namespaces. For example "Public/".
# prefix = Public

# Mail location of the public. This is in same format as
# mail_location, which is also the default for it.
# location =

```

Rysunek 89: Konfiguracja /etc/dovecot/conf.d/10-mail.conf

W kolejnym kroku edytuję plik /etc/dovecot/conf.d/10-master.conf jak poniżej:


```
# Dovecot - Dovecot - 7.2
#process_limit = 1024
/etc/dovecot/conf.d/10-master.conf

service pop3 {
    # Max. number of POP3 processes (connections)
    #process_limit = 1024
}

service submission {
    # Max. number of SMTP Submission processes (connections)
    #process_limit = 1024
}

service auth-worker {
    # Dovecot's auth-worker process binds to this usedb socket by default. It's typically
    # used by dovecot-lda, dovecopy, possibly imap process, etc. Users that have
    # their own usedb socket can connect to it to get a list of all usernames and
    # get the results of everyone's userdb lookups.

    # The default mode just allows anyone to connect to the socket, but the
    # userdb lookups will succeed only if the caller's uid matches the
    # socket's uid or gid or the lookup succeeds. Anything else causes a failure.

    # To give the caller full permissions to lookup all users, set the mode to
    # 0666. This is useful for dovecopy, which needs to have the same
    # permissions (e.g. 0777) allows everyone full permissions.
    # unix_listener auth-worker {
        mode = 0600
        group = postfix
    }

    # Auth workers run as this user.
    #user = dovecot
    #user = $default_internal_user

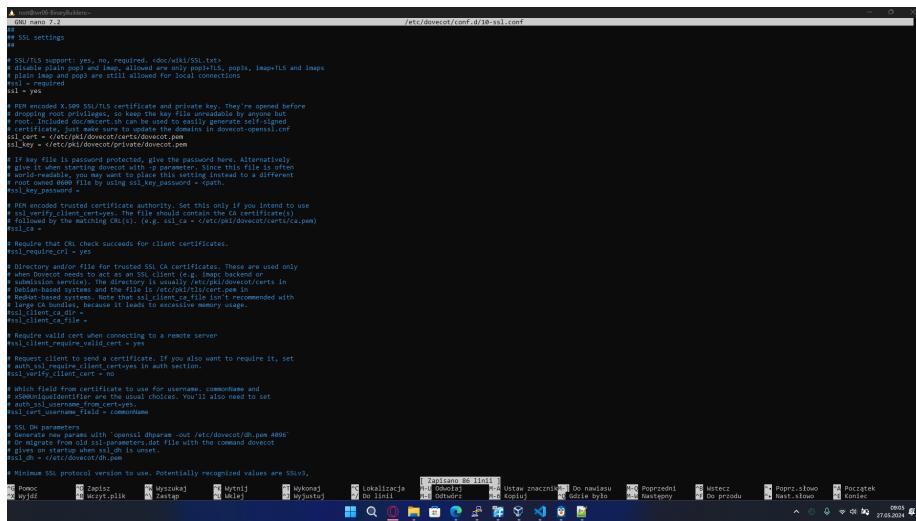
    # If dict proxy is used, mail processes should have access to its socket.
    # If dict proxy is used, group=mail, group=mail and global mail_access_groups=mail
    unix_listener dict {
        mode = 0600
    }
}

ssl = yes
```

Rysunek 90: Konfiguracja /etc/dovecot/conf.d/10-master.conf

W kolejnym kroku edytuję plik /etc/dovecot/conf.d/10-ssl.conf. Dodaję linię:

```
ssl = yes
```



```
# Dovecot - Dovecot - 7.2
#process_limit = 1024
/etc/dovecot/conf.d/10-ssl.conf

# SSL settings

ssl = yes
# SSL/TLS support: yes, no, required. <--> /etc/ssl/SSL.txt
# disable plain pop3 and imap, allowed are only pop3+tls, pop3s, imap+tls and imaps
# plain pop3 and imap are still allowed for local connections
#ssl = required
#ssl = yes

# Required X.509 SSL/TLS certificate and private key. They're opened before
# dropping root privileges, so keep the key file unreadable by anyone but
# root. Included doc/meson.in can be used to easily generate self-signed
# certificates. See also the example in meson-openssl.c
ssl_cert = /etc/pki/dovecot/certs/dovecot.pem
ssl_pkcs12 = /etc/pki/dovecot/certs/dovecot.p12
ssl_dhparam = /etc/pki/dovecot/certs/dovecot.pem

# If we're using a certificate authority, set this only if you intend to use
# it. Give it when starting dovecot with -p parameter, since this file is often
# root-owned and dovecot will then try to open it with root permissions. If you want to use a different
# root-owned file by using ssl.key_password + path
ssl_key_password =
```

Rysunek 91: Konfiguracja /etc/dovecot/conf.d/10-ssl.conf

Po konfiguracji wykonuję następujące komendy:

```
systemctl enable --now dovecot
firewall-cmd --add-service={pop3,imap} --permanent
firewall-cmd --reload
```

```

root@vr00-binaryBuilders:~#
root@vr00-binaryBuilders:~# systemctl enable --now dovecot
root@vr00-binaryBuilders:~# firewall-cmd --add-service={pop3,imap} --permanent
root@vr00-binaryBuilders:~# firewall-cmd --reload

```

Rysunek 92: Restart usługi Dovecot i dodanie do zapory sieciowej

Aby zainstalować klienta poczty na serwerze należy użyć komendy:

```
sudo dnf install mailx -y
```

Następnie tworzę plik /etc/profile.d/mail.sh i dodaję do niego następującą zawartość:

```
export MAIL=$HOME/Maildir
```

Następnie weryfikuje działanie powyższego skryptu:

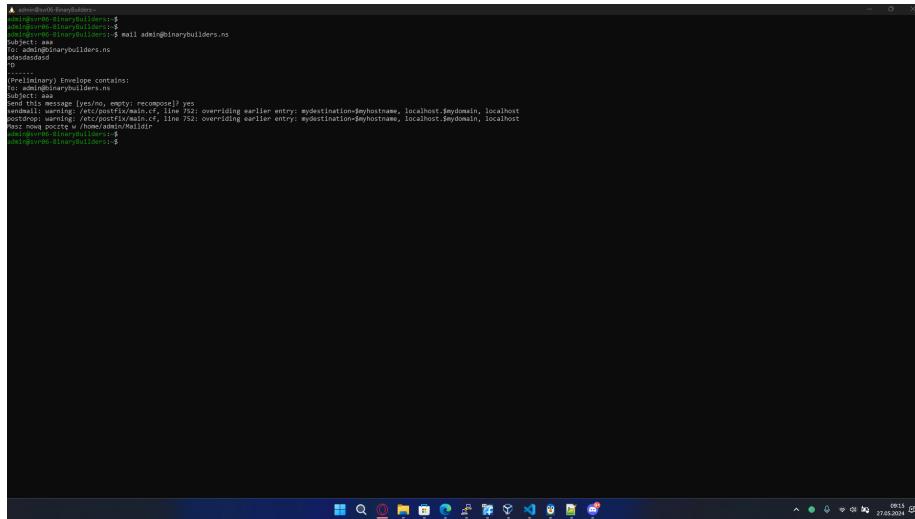
```

root@vr00-binaryBuilders:~#
root@vr00-binaryBuilders:~# sudo dnf install mailx -y
root@vr00-binaryBuilders:~# curl https://raw.githubusercontent.com/krzysztof-kwiatkowski/dovecot-maildir/master/mail.sh > /etc/profile.d/mail.sh
root@vr00-binaryBuilders:~# nano /etc/profile.d/mail.sh
root@vr00-binaryBuilders:~# source /etc/profile.d/mail.sh
root@vr00-binaryBuilders:~# env | grep -l mail
MAIL=/home/admin/Maildir
root@vr00-binaryBuilders:~# 

```

Rysunek 93: Test zmiennej środowiskowej MAIL

Przykład użycia tekstowego klienta poczty na serwerze:


```
Administrator:~$ mailx
Administrator:~$ mail admin@binarybuilders.ns
Administrator:~$ mail admin@binarybuilders.ns
To: admin@binarybuilders.ns
cc: 
Administrator:~$ Preliminary Envelope contains:
To: admin@binarybuilders.ns
Administrator:~$ Send this message [yes/no, empty: recompose]? yes
Administrator:~$ Postdrop warning: /etc/postfix/main.cf, line 752: overriding earlier entry: mydestination=$myhostname, localhost $mydomain, localhost
Administrator:~$ Postdrop warning: /etc/postfix/main.cf, line 752: overriding earlier entry: mydestination=$myhostname, localhost $mydomain, localhost
Administrator:~$ New message for user admin in /home/admin/Maildir
Administrator:~$
```

Rysunek 94: mailx – przykład użycia

Test działania poczty dostępny jest [tutaj](#).

4.18 Dodatkowa usługa git (jako serwer) – instalacja i konfiguracja

Aby zainstalować git na serwerze należy wydać polecenie:

```
sudo dnf install git -y
```

W kolejnym kroku trzeba wykonać następujące komendy:

```
su - git
mkdir ~/.ssh
chmod 700 ~/.ssh
touch ~/.ssh/authorized_keys
chmod 600 ~/.ssh/authorized_keys
mkdir repozytoria
cd repozytoria/
mkdir BinaryBuilders.git
cd BinaryBuilders.git
repozytoria/BinaryBuilders.git$ git init --bare
systemctl restart ssh
```

Wytłumaczenie tych komend:

- su - git

Komenda ta oznacza "przełącz użytkownika" (su) na użytkownika o nazwie git. Flaga - oznacza, że chcemy przełączyć się na użytkownika git z ustawieniami jego środowiska.

- mkdir /.ssh

Tworzy nowy katalog o nazwie .ssh w katalogu domowym użytkownika git. Ten katalog będzie używany do przechowywania kluczy SSH. Następnie chmod 700 /.ssh ustawia uprawnienia (prawa dostępu) dla tego katalogu na 700, co oznacza, że tylko właściciel (użytkownik git) ma pełny dostęp do tego katalogu, a inni nie mają dostępu do jego zawartości.

- touch /.ssh/authorized_keys

Tworzy pusty plik o nazwie authorized_keys w katalogu .ssh. Ten plik będzie przechowywał klucze publiczne SSH, które pozwolą na uwierzytelnianie użytkowników. Następnie chmod 600 /.ssh/authorized_keys ustawia uprawnienia dla pliku authorized_keys na 600, co oznacza, że tylko właściciel ma prawo do odczytu i zapisu do tego pliku, a inni nie mają żadnych uprawnień dostępu.

- mkdir repozytoria

Tworzy nowy katalog o nazwie repozytoria. To może być katalog główny, w którym będą przechowywane wszystkie repozytoria Git.

- cd repozytoria/

Przechodzi do katalogu repozytoria.

- mkdir BinaryBuilders.git

Tworzy nowy katalog o nazwie BinaryBuilders.git. Ta nazwa sugeruje, że to będzie repozytorium Git, ale nazwy z .git na końcu są konwencją dla repozytoriów Git, które są "gołe" lub "bezwarstwowe" (bare), co oznacza, że nie zawierają pracy na kodzie, tylko same dane repozytorium.

- cd BinaryBuilders.git

Przechodzi do katalogu BinaryBuilders.git.

- git init --bare

Inicjuje nowe repozytorium Git w trybie "bezwarstwowym" (bare), co oznacza, że będzie to repozytorium, które nie będzie zawierać żadnej pracy na kodzie, a jedynie historię repozytorium i dane kontrolne Git.

- systemctl restart ssh

Uruchamia ponownie usługę SSH na serwerze. To polecenie może być potrzebne, jeśli dokonano jakichkolwiek zmian w konfiguracji SSH lub kluczach, aby zastosować te zmiany.

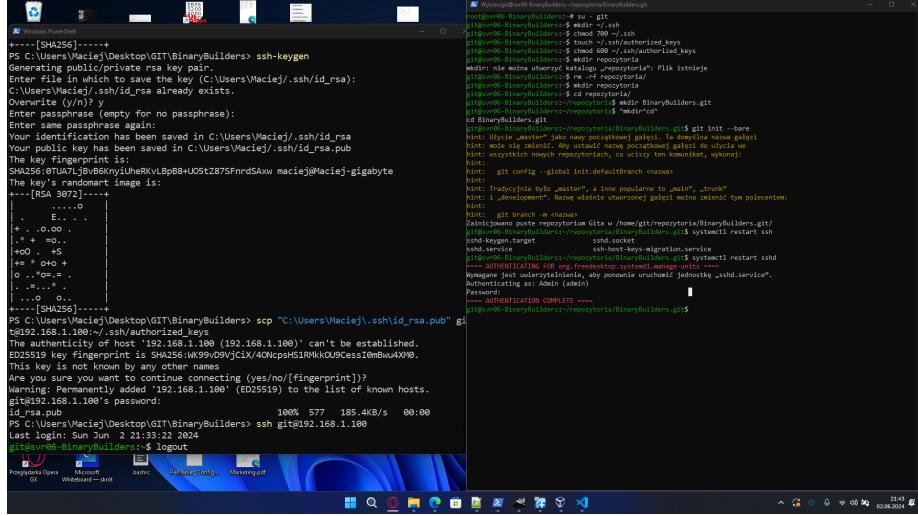
W kolejnym kroku wykonuje następujące polecenia na windows (łącząc się z serwerem po karcie enp0s8, gdyż ustawiona ona jest na sieć mostkowaną):

```
ssh-keygen
scp "C:\Users\Maciej\.ssh\id_rsa.pub"
→ git@192.168.1.100:~/.ssh/authorized_keys
ssh git@192.168.1.100
Poniżej komendy do testowania:
git clone git@192.168.1.100:~/repozytoria/BinaryBuilders.git
echo abc > test.txt
git add .; git commit -m "Pierwszy commit"; git push
```

Wytyłumaczenie tych komend:

- scp "C:/Users/Maciej/.ssh/id_rsa.pub" git@192.168.1.100:~/.ssh/authorized_keys
Polecenie scp kopiuje klucz publiczny (id_rsa.pub) z lokalnego komputera do katalogu ~/.ssh/authorized_keys na serwerze Git. Ten krok umożliwia uwierzytelnianie się na serwerze Git za pomocą klucza SSH.
- ssh git@192.168.1.100
To polecenie próbuje nawiązać połączenie SSH z serwerem Git, aby sprawdzić, czy klucz SSH został poprawnie dodany i czy możesz się zalogować na serwerze Git za pomocą klucza SSH.
- git clone git@192.168.1.100:~/repozytoria/BinaryBuilders.git
Klonuje repozytorium Git znajdujące się na serwerze Git pod wskazaną ścieżką ~/repozytoria/BinaryBuilders.git.
- cd ./BinaryBuilders
Przechodzi do katalogu BinaryBuilders, gdzie znajduje się lokalne repozytorium Git.
- echo abc > test.txt
Tworzy nowy plik tekstowy o nazwie test.txt i umieszcza w nim jedną linię tekstu zawierającą słowo "abc".

Efekt działań opisanych powyżej Wynik git można znaleźć [tutaj](#).


```

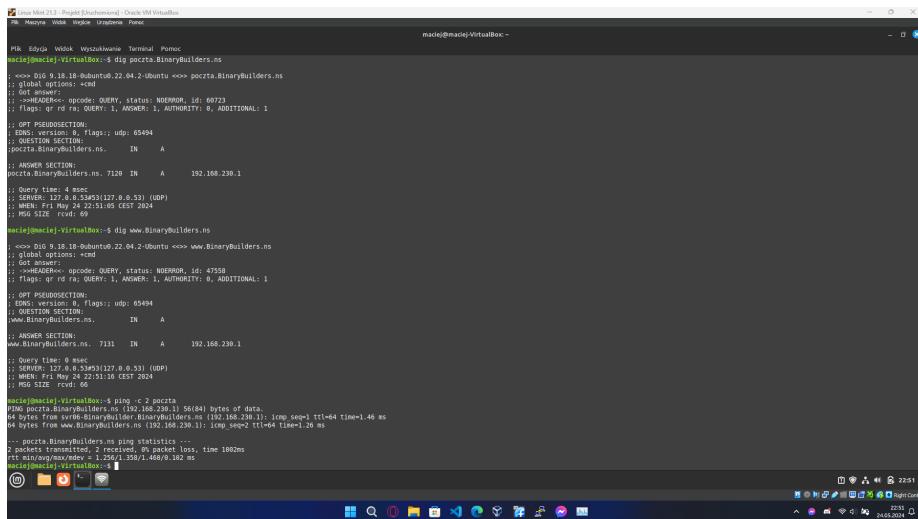
PS C:\Users\Maciej\Desktop\GIT\BinaryBuilders> ssh-keygen
-----[SHA256]-----
Generating public/private rsa key pair.
Enter file in which to save the key (C:/Users/Maciej/.ssh/id_rsa):
Enter passphrase (empty for no passphrase):
Overwrite (Y/n)?:
Enter passphrase (empty for no passphrase):
Your public key has been saved in C:/Users/Maciej/.ssh/id_rsa.pub
-----[SHA256]-----
The key's randomart image is:
+---[SHA256]-----
|          E.. .
|        .O. .
|       .+=. .
|      =oO . +$ .
|     += O+ .
|    o ..=+ . .
|   .+= . .
|  .o . .
-----[SHA256]-----
PS C:\Users\Maciej\Desktop\GIT\BinaryBuilders> scp "C:/Users/Maciej/.ssh/id_rsa.pub" 192.168.1.100:/home/authorized_keys
[sudo] password for maciej: 
[maciej@192.168.1.100 ~]$ cat authorized_keys
ED25519 key fingerprint is SHA256:Wk99jO9YjC1x40NcpSH51RkkQJkCe5t0BwukW9.
This key is not known by any other names
Are you sure you want to continue connecting (yes/no)? yes
Warning: Permanently added '192.168.1.100' (ED25519) to the list of known hosts.
git@192.168.1.100's password:
Last login: Sun Jun 2 21:33:22 2024
git@192.168.1.100:~$ logout

[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$ cd /home/git/repositories/BinaryBuilders
[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$ git init --bare
[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$ cd ..
[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$ touch .git/authorized_keys
[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$ chmod 600 .git/authorized_keys
[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$ rm .git/authorized_keys.old
[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$ git add .
[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$ git commit -m "Initial commit"
[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$ git push -u origin master
[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$ cd BinaryBuilders/
[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$ git config --global init.defaultBranch master
[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$ git clone https://github.com/maciej/BinaryBuilders.git
[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$ cd BinaryBuilders/
[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$ git remote add origin https://github.com/maciej/BinaryBuilders.git
[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$ git pull origin master
[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$ git branch
[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$ git status
[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$ git log
[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$ git push -u origin master
[maciej@maciej-OptiPlex-5090 ~]$
```

Rysunek 95: git – konfiguracja

5 Testy działania wdrożonych usług

5.1 DNS


```

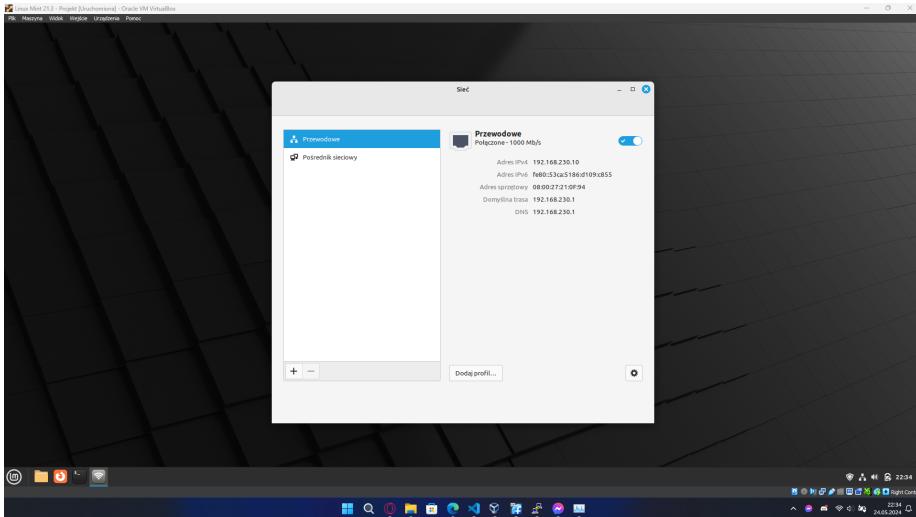
[maciej@maciej-VirtualBox: ~]$ dig www.BinaryBuilders.ns
;; global options: +cmd
;; Got answer:
;; -> QUERY: www.BinaryBuilders.ns, type: A, class: IN
;; ANSWER SECTION:
www.BinaryBuilders.ns. 7120 IN A 192.168.230.1
;; Query time: 4 msec
;; SERVER: 127.0.0.53#53(127.0.0.1) (UDP)
;; WHEN: Fri May 24 22:51:09 EST 2024
;; MSG SIZE: rcvd: 66

[maciej@maciej-VirtualBox: ~]$ ping c2 poczta
PING poczta.BinaryBuilders.ns (192.168.230.1) 56(84) bytes of data:
64 bytes from 192.168.230.1: icmp_seq=1 ttl=64 time=1.46 ms
64 bytes from 192.168.230.1: icmp_seq=2 ttl=64 time=1.26 ms
... poczta.BinaryBuilders.ns ping statistics ...
2 packets transmitted, 2 received, 0% packet loss, time 100ms
rtt min/avg/max/mdev = 1.26/1.39/1.46/0.02 ms
[maciej@maciej-VirtualBox: ~]$
```

Rysunek 96: Test DNS

Jak widać na powyższym zdjęciu system w sieci wewnętrznej dostaje odpowiedzi od serwera na zapytania, co sugeruje że usługa DNS została skonfigurowana poprawnie.

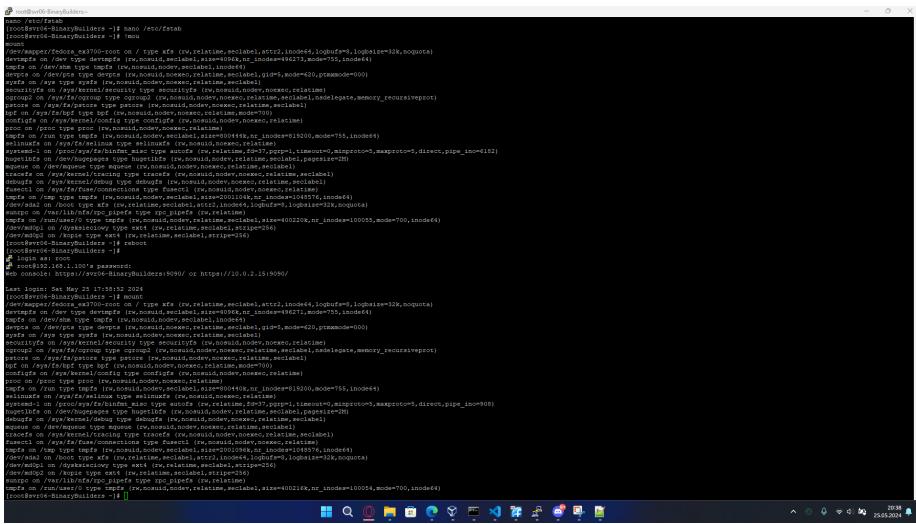
5.2 DHCP

Rysunek 97: Instalacja DHCP

Jak widać na powyższym zdjęciu karta w systemie klienta ustawiona na sieć wewnętrzna dostała poprawny adres IP, adres bramy domyślnej i DNS. Na zdjęciu również widać że pula DHCP działa poprawnie.

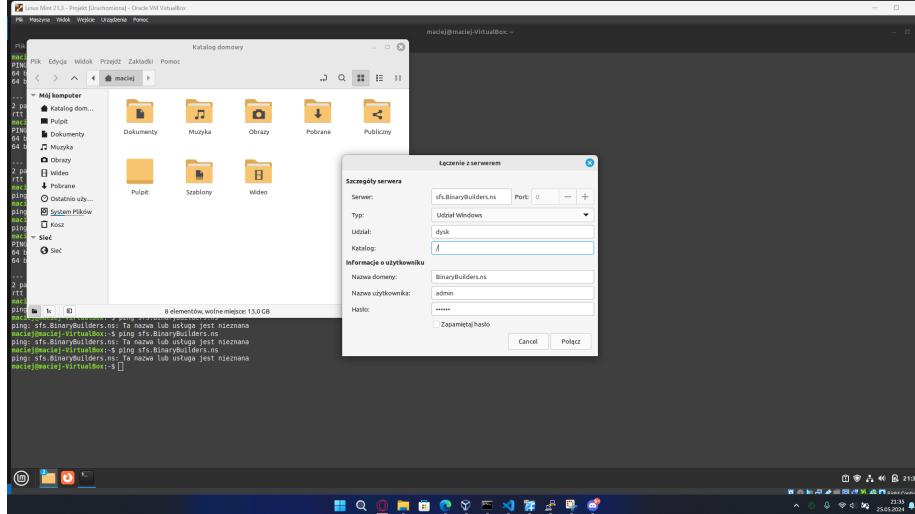
5.3 Raid 5

Rysunek 98: Test automatycznego montowania partycji po ponownym uruchomieniu serwera

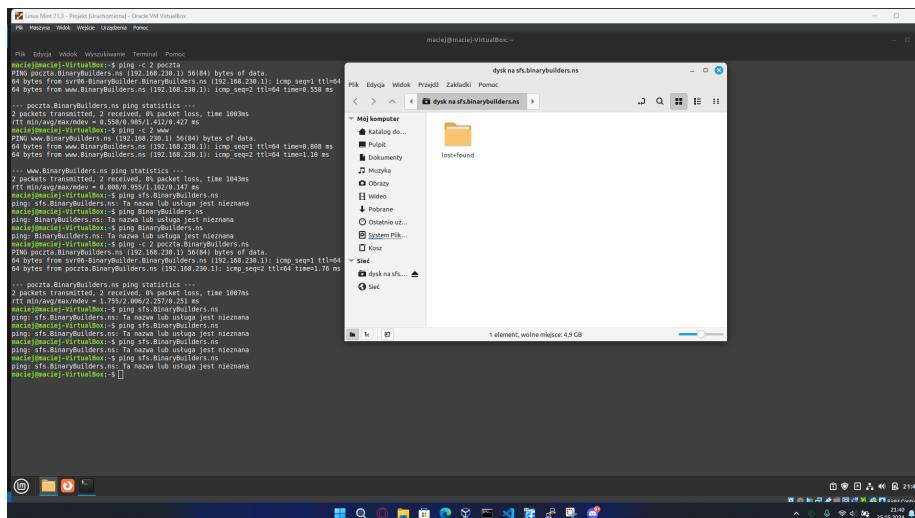
Jak widać na powyższym zrzucie ekranu po restarcie serwera partycje są montowane poprawnie.

5.4 Samba

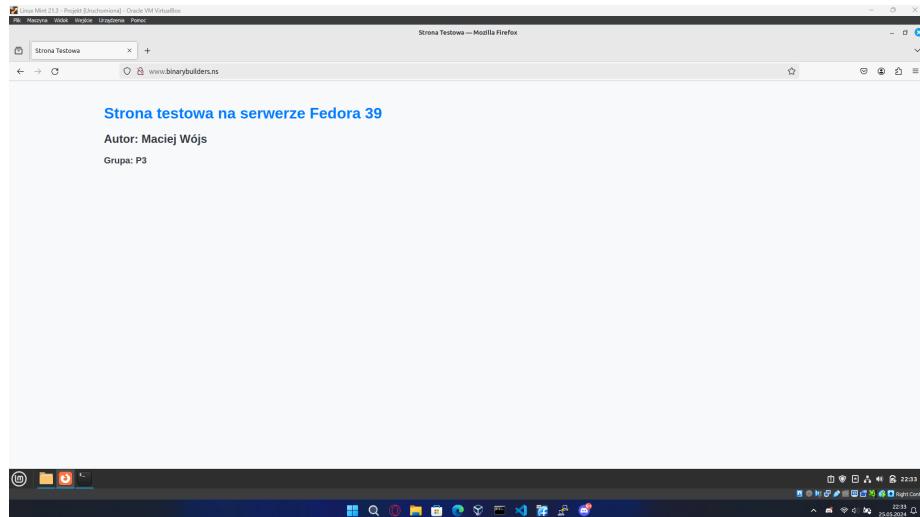
Rysunek 99: Samba – próba podłączenia się do udziału na serwerze

Aby podłączyć się z serwerem Samby należy otworzyć menadżer plików następnie otworzyć zakładkę Plik w lewym górnym rogu, następnie połącz z serwerem, kolejno w typie należy wybrać Udziały Windows, ostatecznie należy wypełnić wymagane dane. Przykładowa próba podłączenia powyżej, a efekt tego działania poniżej.

Rysunek 100: Samba – wynik poprzedniego kroku

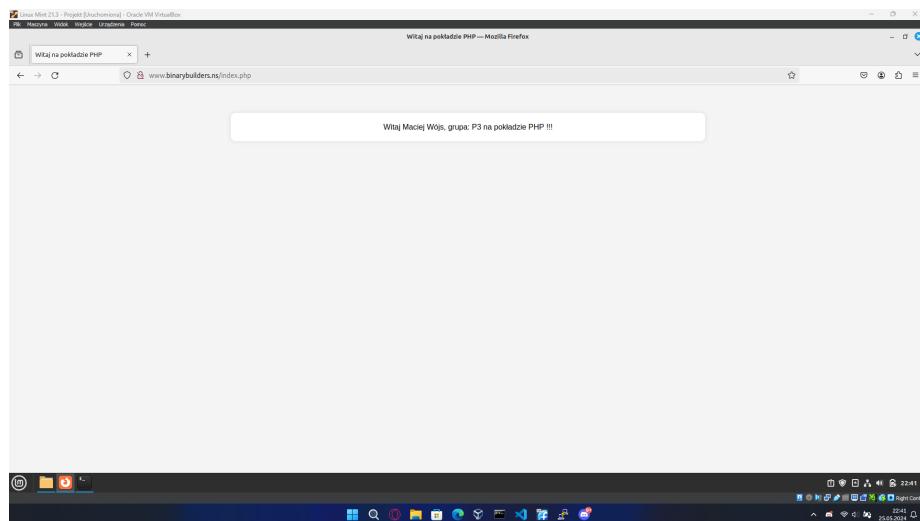
5.5 HTTP

Rysunek 101: Test działania serwera WWW

Jak widać na zdj&eiu powyżej web serwer działa poprawnie.

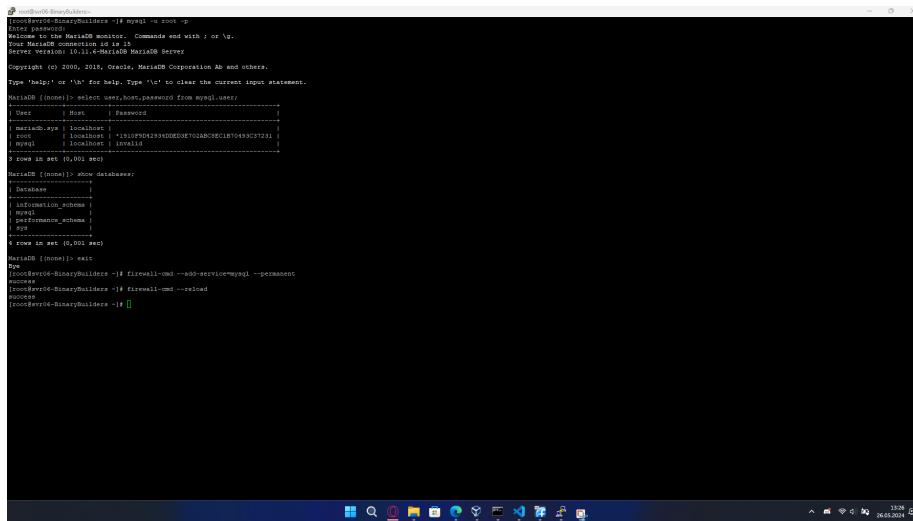
5.6 PHP

Rysunek 102: Strona html + PHP

Jak można zauważyc strona wykorzystującą PHP działa poprawnie, nie wyskoczył żaden błąd dotyczący błędnej konfiguracji PHP, czy błędneego użycia go na stronie.

5.7 MySQL


```
[root@srv04-BinaryBuilders ~]# mysql -u root -p
Enter password:
Your MySQL connection id is 15
Server version: 10.1.14-MariaDB MariaDB Server

Copyright (c) 2000, 2016, Oracle, MariaDB Corporation AB and others.

Type 'help;' or '\h' for help. Type 'u' to clear the current input statement.

MariaDB [(none)]> select user,host,password from mysql.user;
+-----+-----+-----+
| user | host  | password          |
+-----+-----+-----+
| mariadb_root | localhost |              |
| mariadb_root | %        |              |
| mariadb_root | %        |              |
| mariadb_root | localhost |              |
| mysql      | localhost |              |
| mysql      | %        |              |
| mysql      | %        |              |
| sys       | localhost |              |
+-----+-----+-----+
3 rows in set (0,001 sec)

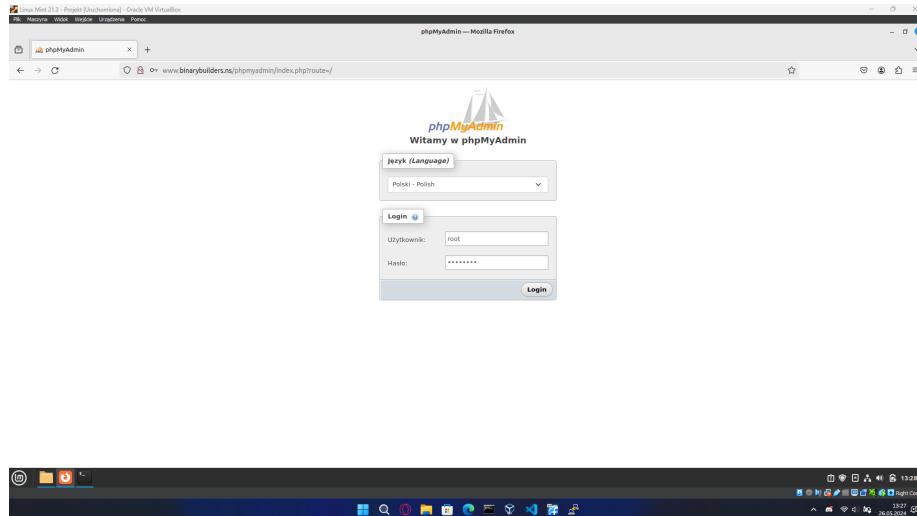
MariaDB [(none)]> show databases;
+--------------------+
| Database           |
+--------------------+
| information_schema |
| mysql              |
| performance_schema |
| sys               |
+--------------------+
4 rows in set (0,001 sec)

MariaDB [(none)]> exit
Bye
[root@srv04-BinaryBuilders ~]# firewall-cmd --add-service=mysql --permanent
success
[root@srv04-BinaryBuilders ~]# firewall-cmd --reload
success
[root@srv04-BinaryBuilders ~]#
```

Rysunek 103: Test usługi mariadb (MySQL)

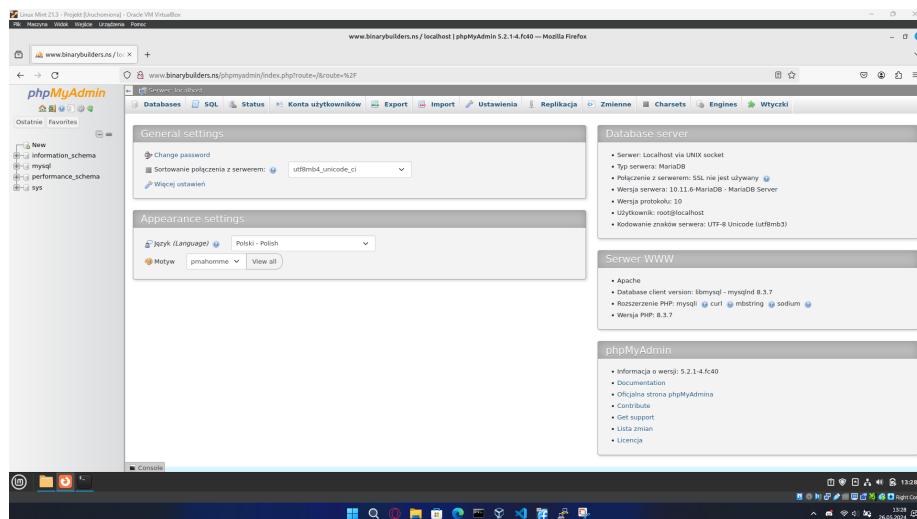
Jak widać podłączenie zz bazą danych działa. Następnym i ostatnim krokiem jest dodanie usługi MySQL do dozwolonych usług w zaporze ogniewej.

5.8 phpMyAdmin

Rysunek 104: Test usługi phpMyAdmin – część pierwsza

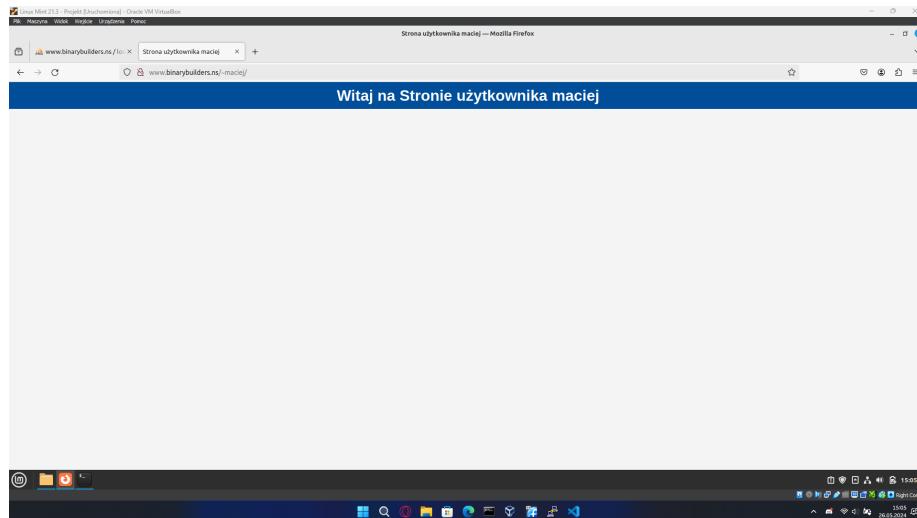
Pierwszym krokiem w testowaniu phpMyAdmin jest otworzenie strony serwera tej usługi w przeglądarce a następnie zalogowanie się na konto.

Rysunek 105: Test usługi phpMyAdmin – część druga

Jak widać po zalogowaniu mamy dostęp do administrowania bazami danych.

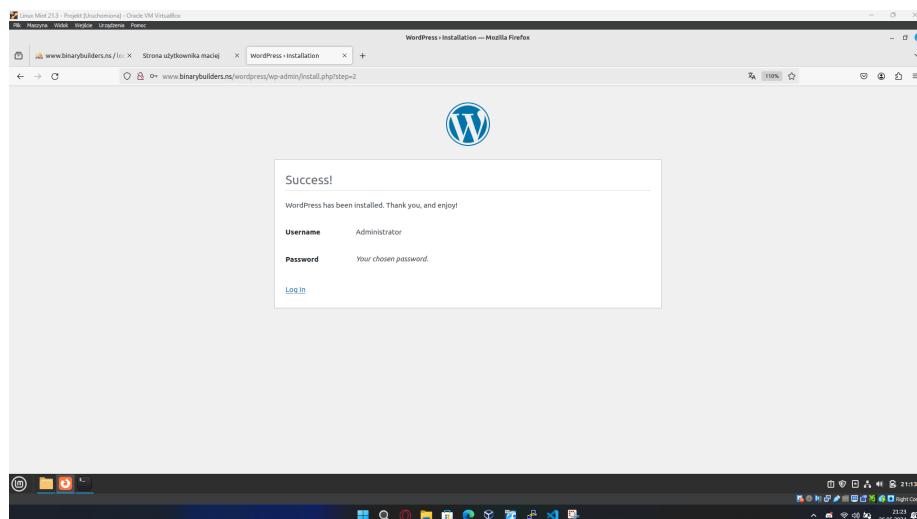
5.9 UserDir – serwer http

Rysunek 106: MySQL – instalacja część druga

W przeglądarce po wpisaniu adresu strony i ścieżki do profilu użytkownika maciej (tj. maciej) widać stronę użytkownika.

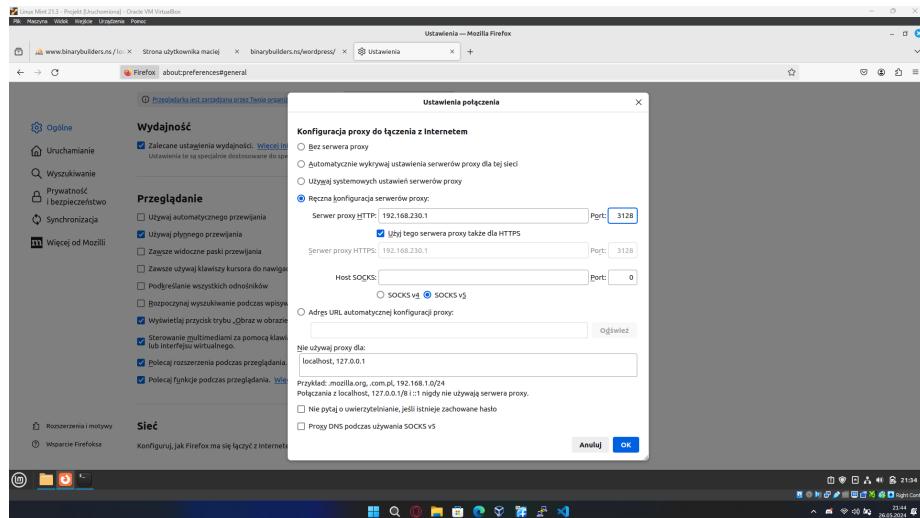
5.10 WordPress

Rysunek 107: Dashboard WordPress'a

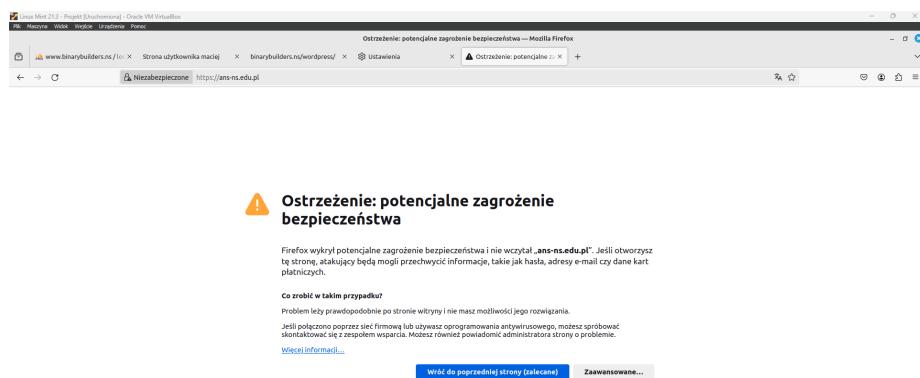
Jak widać powyżej po zalogowaniu się na konto widać dashboard WordPress'a, skąd można skonfigurować stronę internetową.

5.11 Proxy

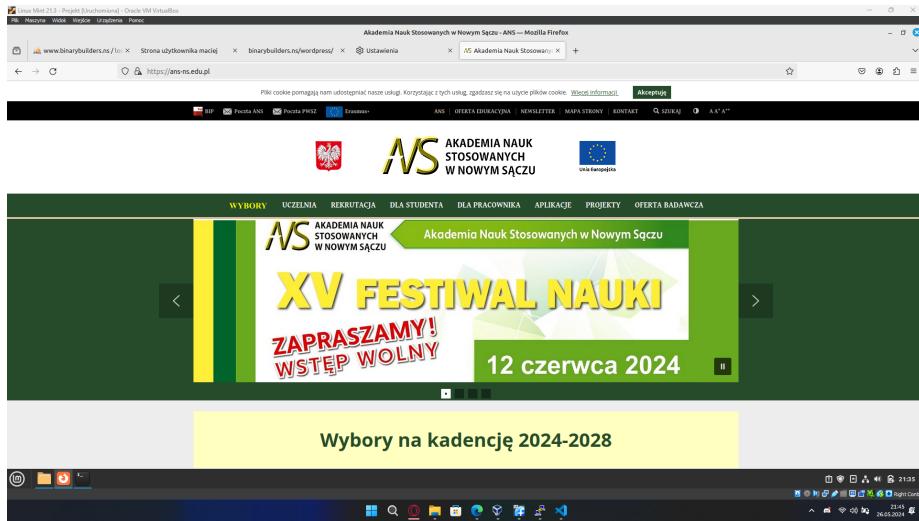
Rysunek 108: Proxy – ustawienie w FireFox

Konfiguracja proxy w przeglądarce FireFox.

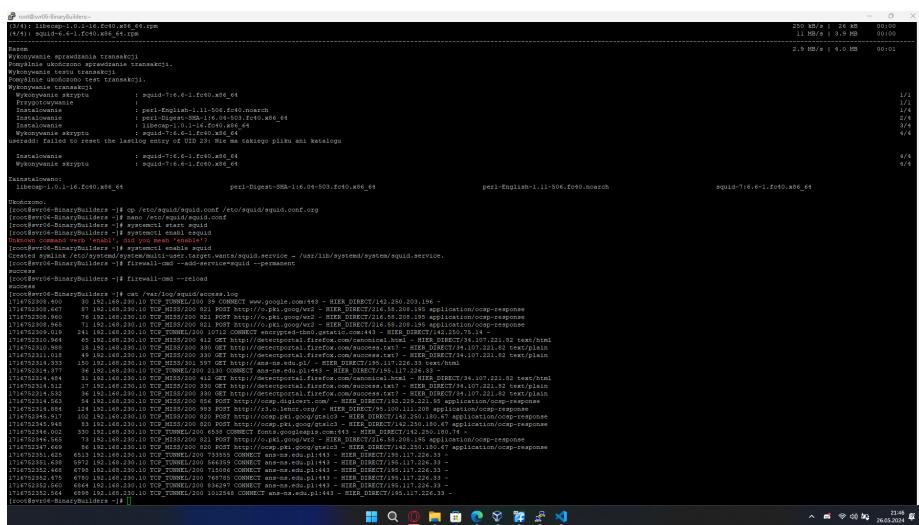
Rysunek 109: Proxy – dostęp do strony ostrzeżenie

Próba podłączenia ze stroną **ANS**, skutkuje ostrzeżeniem o zagrożeniu bezpieczeństwa.

Rysunek 110: Proxy – wynik strony po zignorowaniu ostrzerazenia

Widok strony po zignorowaniu ostrzerazenia.

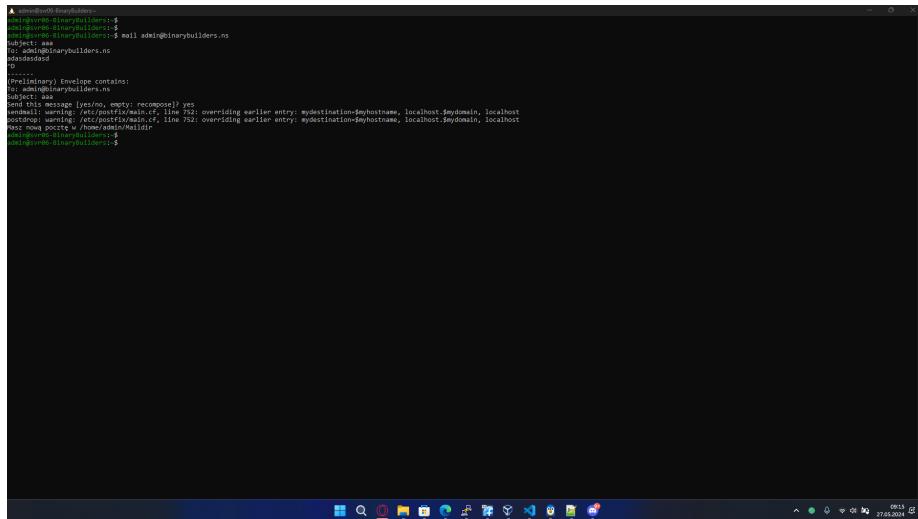

Rysunek 111: Proxy – monitoring ruchu sieciowego z serwera

Jak widać na powyższym zrzucie ekranu proxy działa poprawnie. Na serwerze wyświetlane są strony z jakimi próbuje się połączyć klient. Przy obecnym ustawieniu proxy nie możliwa jest aktualizacja systemu. Rozwiązaniem tego problemu jest dodanie kilku linijek do /etc/environment. Linijki które trzeba dodać:

```
http_proxy="http://192.168.230.1:3128/"
https_proxy="http://192.168.230.1:3128/"
ftp_proxy="http://192.168.230.1:3128/"
no_proxy="localhost,127.0.0.1,:1"
```

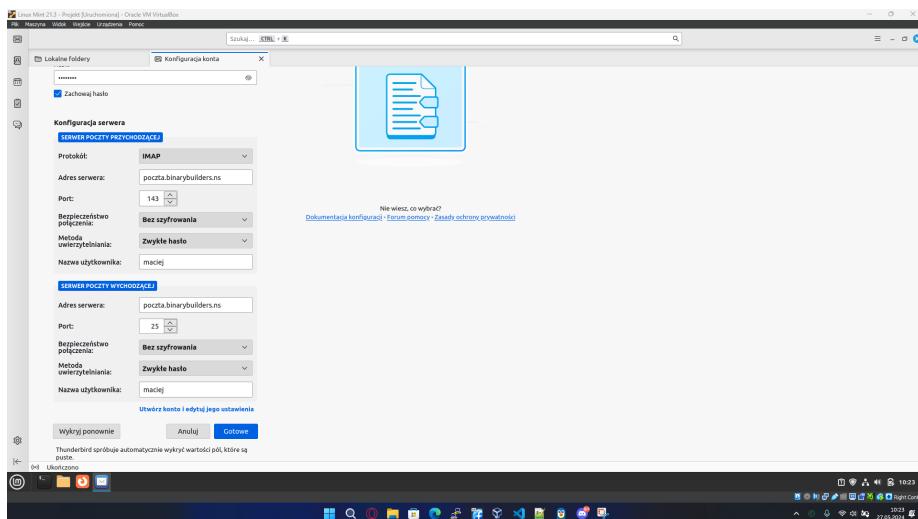
5.12 Poczta


```
Administrator:~ binarybuilders:~$ ls -l /etc/postfix/main.cf
Administrator:~ binarybuilders:~$ mail admin@binarybuilders.ns
Administrator:~ binarybuilders:~$ To: admin@binarybuilders.ns
Administrator:~ binarybuilders:~$ Subject: test
Administrator:~ binarybuilders:~$ send this message [yes/no, empty: reccomend] yes
Administrator:~ binarybuilders:~$ /etc/postfix/main.cf: line 752: overriding earlier entry: mydestination=$myhostname, localhost.$mydomain, localhost
Administrator:~ binarybuilders:~$ postdrop: warning: /etc/postfix/main.cf, line 752: overriding earlier entry: mydestination=$myhostname, localhost.$mydomain, localhost
Administrator:~ binarybuilders:~$ test now почты в /home/admin/.Maildir
Administrator:~ binarybuilders:~$ ls -l /home/admin/.Maildir
Administrator:~ binarybuilders:~$
```

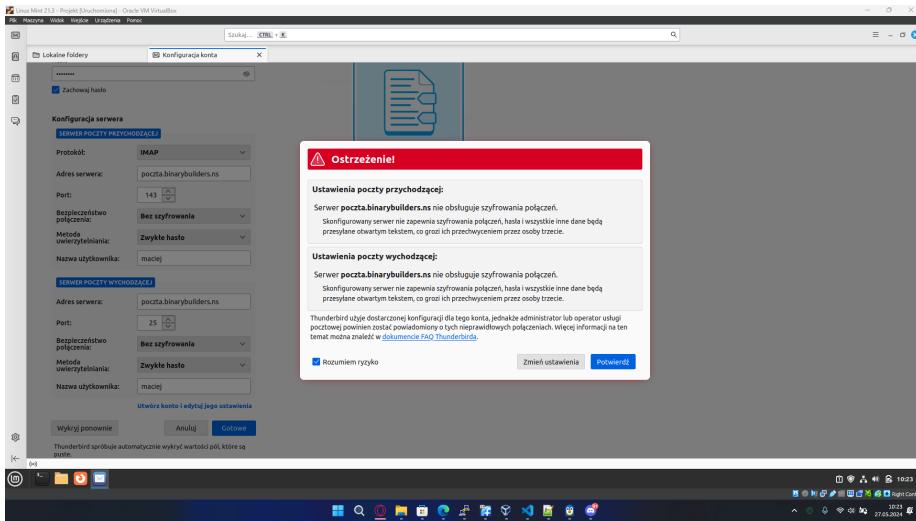
Rysunek 112: Wysłanie maila na serwerze

Na zrzucie powyżej przedstawiony jest przykład jak korzystać z klienta tekstuowego poczty na serwerze.

Rysunek 113: Thunderbird - konfiguracja

Konfiguracja programu Thunderbird – klienta poczty.

Rysunek 114: Wysłanie maila na serwerze

Na zdjęciu powyżej przedstawione jest ostrzeżenie dotyczące bezpieczeństwa – konfiguracja serwera nie obsługuje szyfrowania.

5.13 Git

```

PS C:\Users\Maciej\Desktop\GIT> git clone git@192.168.1.100:~/repozytoria/BinaryBuilders.git
Cloning into 'BinaryBuilders'...
warning: You appear to have cloned an empty repository.
PS C:\Users\Maciej\Desktop\GIT> cd BinaryBuilders
PS C:\Users\Maciej\Desktop\GIT\BinaryBuilders> echo abc > test.txt
PS C:\Users\Maciej\Desktop\GIT\BinaryBuilders> git add .
PS C:\Users\Maciej\Desktop\GIT\BinaryBuilders> git commit -m "Pierwszy commit"
[master (root-commit) cbc959c] Pierwszy commit
 1 file changed, 0 insertions(+), 0 deletions(-)
 create mode 100644 test.txt
PS C:\Users\Maciej\Desktop\GIT\BinaryBuilders>
Counting objects: 100% (3/3), done.
Writing objects: 100% (3/3), 230 bytes | 230.00 KiB/s, done.
Total 3 (delta 0), reused 0 (delta 0), pack-reused 0 (from 0)
To 192.168.1.100:~/repozytoria/BinaryBuilders.git
 * [new branch]      master -> master
PS C:\Users\Maciej\Desktop\GIT\BinaryBuilders>
  
```

Rysunek 115: git – konfiguracja

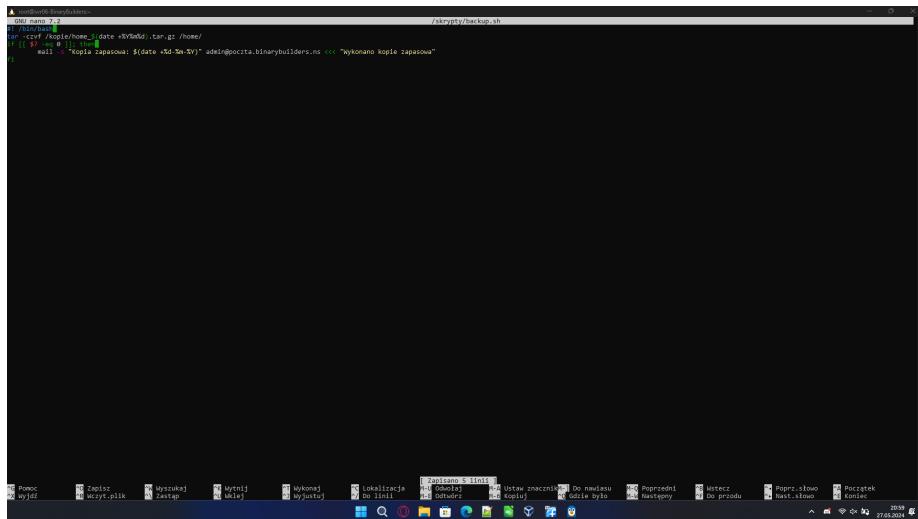
Na zrzucie ekranu przedstawione jest klonowanie repozytorium, tworzenie commita oraz wypchnięcie kodu na serwer.

6 Kod skryptu BASH, oraz tablica crontab

6.1 Skrypt

6.1.1 Wersja pierwsza

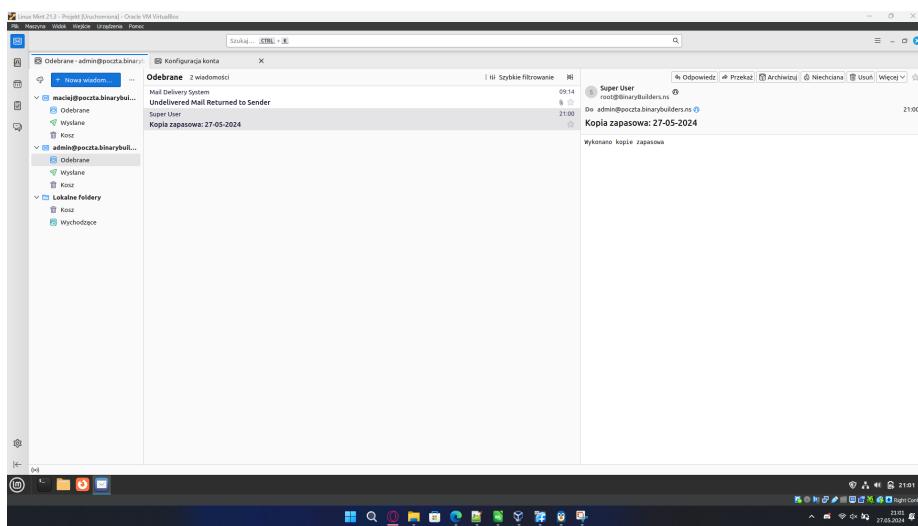
Kod pierwszej wersji skryptu


```
SSH session T-3                               /skrypty/backup.sh
[!] /bin/bash
#!/bin/bash
# cp /opt/home/_date $(date +%Y%m%d).tar.gz /home/
# if [ -f "/tmp/last_email" ]; then
#   mail -s "Kopia zapasowa: $(date +\"%d-%m-%Y\")" aded@poczta.binarybuilders.ns << "wykonano kopię zapasową"
# fi
```

Rysunek 116: Kod skryptu – pierwsza wersja

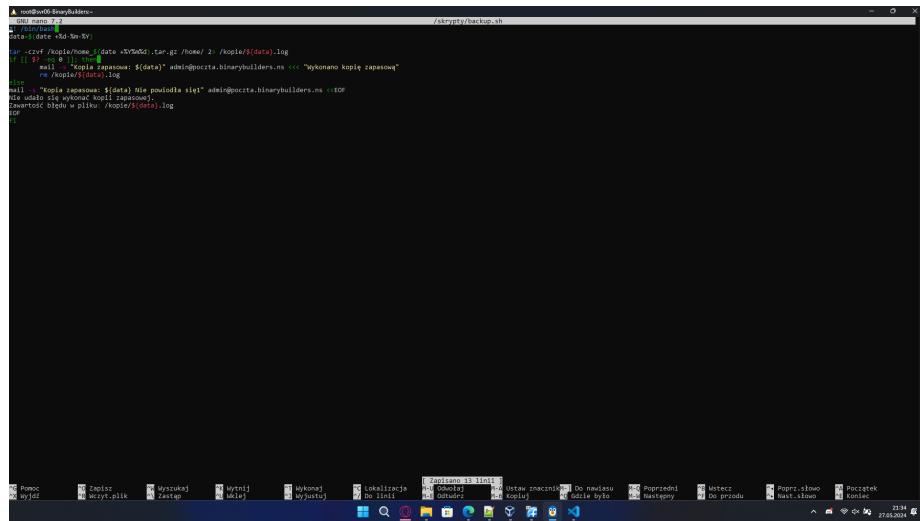
Wynik działania skryptu

Rysunek 117: Działanie skryptu – pierwsza wersja

6.1.2 Wersja druga

Kod drugiej wersji skryptu

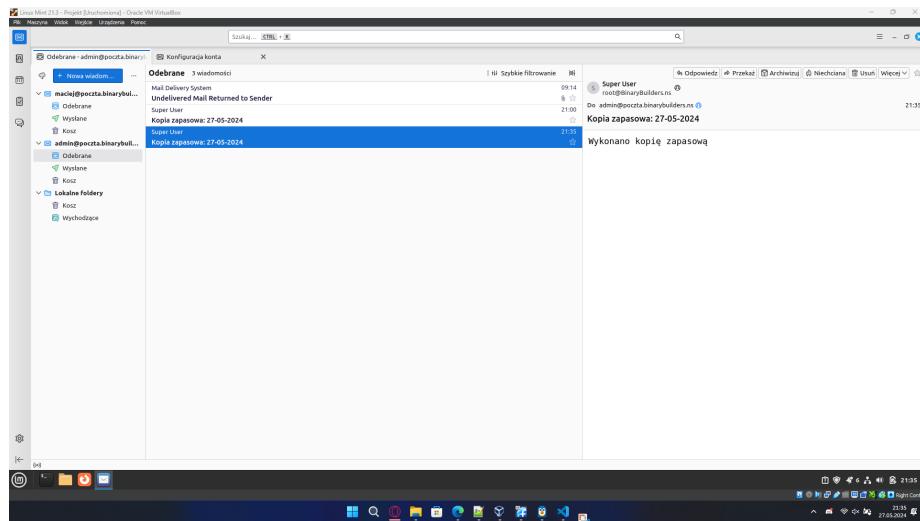


```
Administrator: ~
```

```
[root@localhost binarybuilders]# tar -czvf backup.tgz /home/ 2> /kopia/s(data).log
[...]
mail -r "Kopia zapasowa: $(date)" admin@binarybuilders.ns << "Wykonano kopię zapasową"
tar -czvf backup.tgz /kopia/s(data).log
mail -r "Kopia zapasowa $(date) nie powiodła się" admin@binarybuilders.ns << EOF
Nie udało się wykonać kopii zapasowej.
EOF
tar -czvf backup.tgz /kopia/s(data).log
tar
```

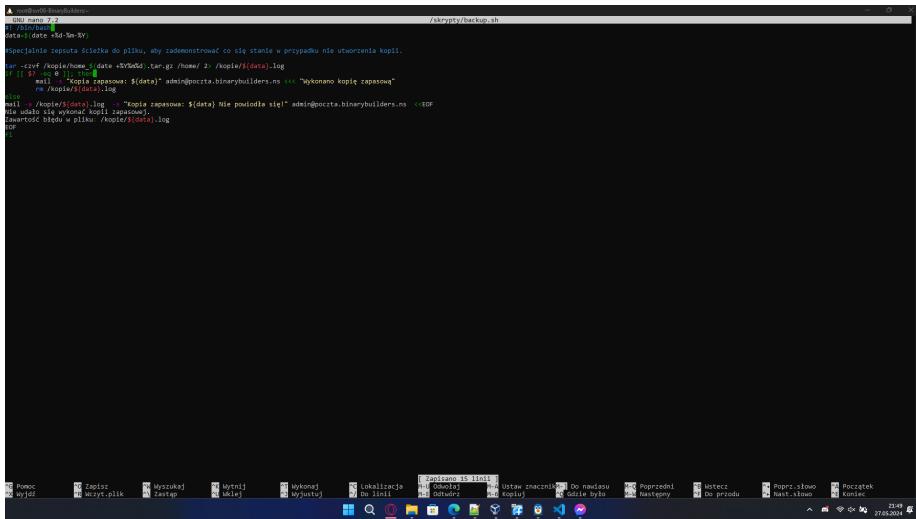
Rysunek 118: Kod skryptu – druga wersja

Jak widać skrypt działa – wysyła maila o pozytywnym wyniku tworzenia kopi zapasowej

Rysunek 119: Dzianie skryptu – druga wersja część 1

Kod drugiej wersji skryptu – specjalnie zepsuty, aby pokazać co się stanie w przypadku niepowodzenia kopii.


```

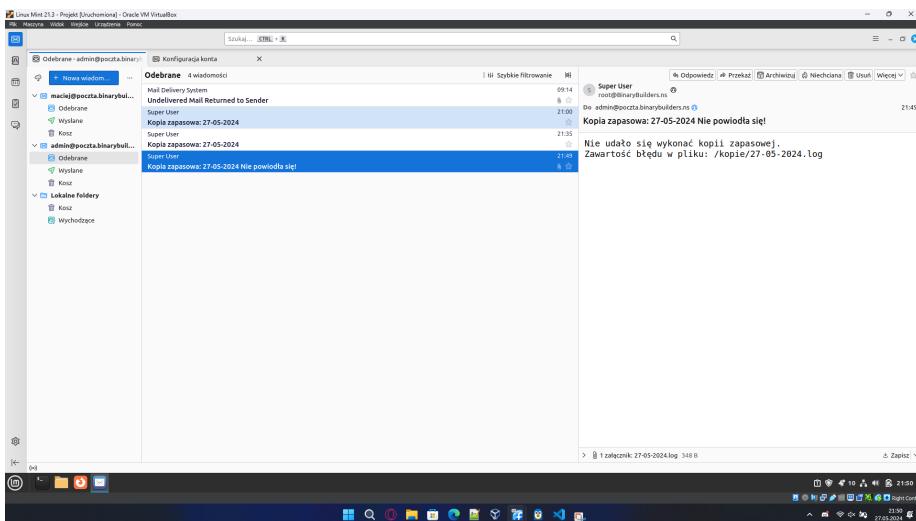
GNU nano 7.2
#!/bin/bash
#(1) Zapisz hasło - wkladaj SV
#(2) Wykonaj kopię zapasową
#(3) Wyślij maila o negatywnym wyniku tworzenia kopii.

#Spowiadanie użytkownika, że skrypt będzie działał na pliku, aby zdemontować go w przypadku nie utworzenia kopii.
if [ $(grep "Kopiuje dane do pliku /tmp/kopia" $data) ]; then
    echo "Wykonywanie kopii zapasowej: $(date)" > admin@poczta.binarybuilders.ns << "Wykonano kopię zapasową"
    rm /kopie/SuperUser.log
else
    echo "Nie udało się wykonać kopii zapasowej!" > admin@poczta.binarybuilders.ns << EOF
    echo "Zawartość błędu w pliku: /kopie/SuperUser.log"
fi
EOF

```

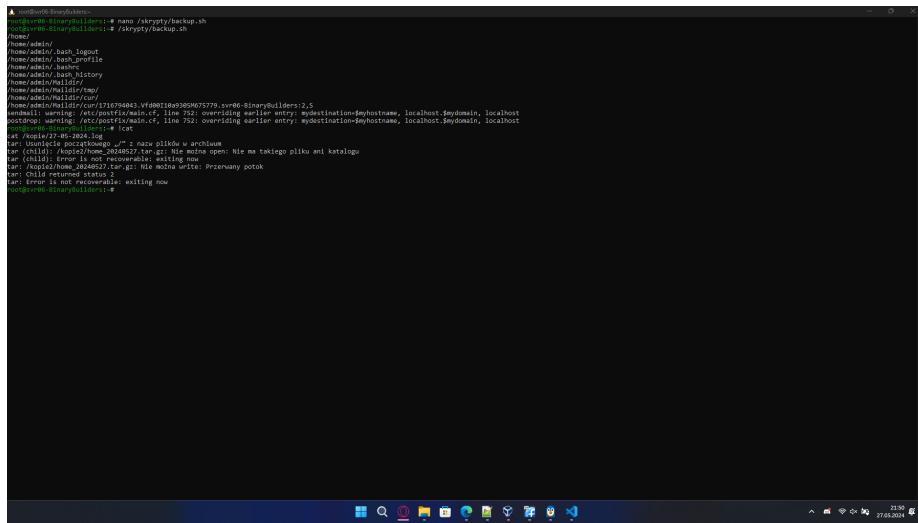
Rysunek 120: Kod skryptu – druga wersja (zepsuty)

Jak widać skrypt działa – wysyła maila o negatywnym wyniku tworzenia kopi zapasowej dodatkowo załączca log kopi zapasowej z danego dnia.

Rysunek 121: Dzianie skryptu – druga wersja część 2

Plik logów z załącznika wyświetlony na serwerze.

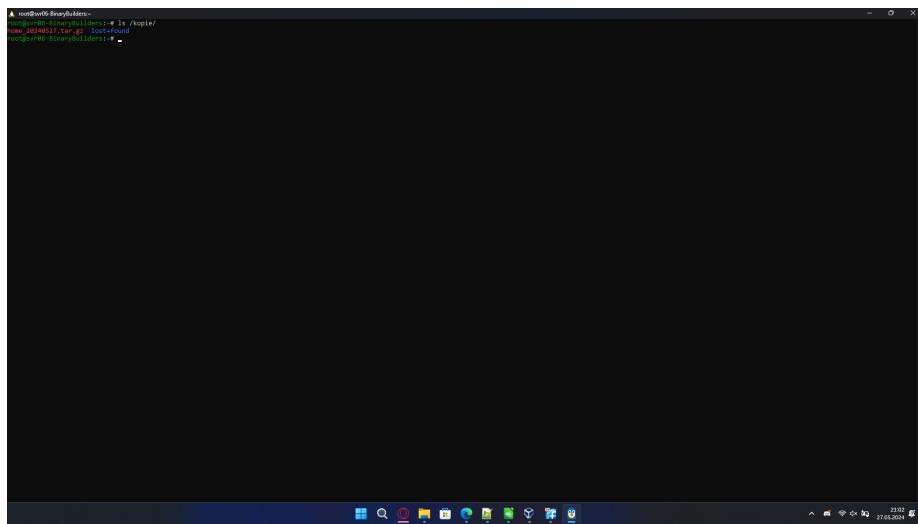


```
root@svr06-binaryBuilders:~# nano /skrypty/backup.sh
/home
/home/admin
/home/admin/.bash_logout
/home/admin/.bash_profile
/home/admin/.bash_history
/home/admin/.cshrc
/home/admin/.maildir/tmp/
/home/admin/.maildir/tmp/cur/1710794843.Vf690018e9380M673779.vsr66-BinaryBuilders:2,5
/home/admin/.maildir/tmp/cur/1710794843.Vf690018e9380M673779.vsr66-BinaryBuilders:2,5
postdrop: warning: /etc/postfix/vadmin.cf, line 752: overriding earlier entry: mydestination=$myhostname, localhost $mydomain, localhost
postdrop: warning: /etc/postfix/vadmin.cf, line 752: overriding earlier entry: mydestination=$myhostname, localhost $mydomain, localhost
cat
cat: /tmp/kopie/2024.log: nie ma takiego pliku w katalogu
tar: (child): /tmp/kopie/2024.log: Nie moÅźna open: Nie ma takiego pliku ani katalogu
tar: (child): Error is not recoverable: exiting now
tar: Child returned status 2
tar: Error is not recoverable: exiting now
root@svr06-binaryBuilders:~#
```

Rysunek 122: Dzanie skryptu – druga wersja część 2

6.1.3 Wyniki działań obu skryptów

Jeżeli kopia wykonała się poprawnie daje takie wyniki.

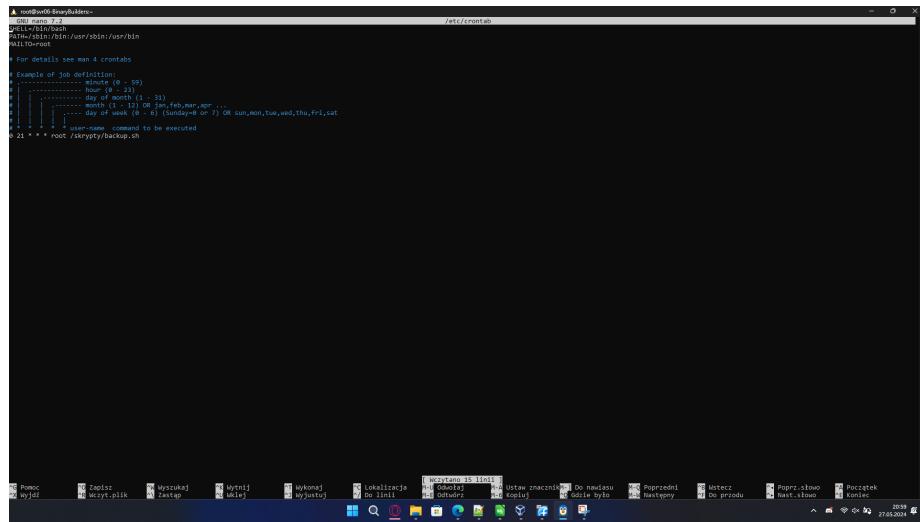


```
root@svr06-binaryBuilders:~# ls /kopie/
root@svr06-binaryBuilders:~#
```

Rysunek 123: Działanie skryptu jeżeli kopia jest pomyślna

6.2 Crontab

Tablica crontab

Rysunek 124: Dzanie skryptu jeżeli kopią jest pomyślna

```
SHELL=/bin/bash
PATH=/sbin:/bin:/usr/sbin:/usr/bin
MAILTO=root

# For details see man 4 crontabs

# Example of job definition:
# .----- minute (0 - 59)
# | .----- hour (0 - 23)
# | | .----- day of month (1 - 31)
# | | | .---- month (1 - 12) OR jan,feb,mar,apr ...
# | | | | .--- day of week (0 - 6) (Sunday=0 or 7) OR
# | | | |    sun,mon,tue,wed,thu,fri,sat
# | | | | |
# * * * * * user-name  command to be executed
0 21 * * * root /skrypty/backup.sh
```

7 Wnioski

7.1 Skuteczność i Stabilność Serwera

Zrealizowany projekt wykazał, że Fedora Server 40 jest stabilnym i wydajnym systemem operacyjnym, odpowiednim do zastosowań serwerowych. System ten sprawnie obsłużył wszystkie zaplanowane usługi, takie jak DNS, DHCP, Samba, serwer WWW z obsługą PHP, serwer bazodanowy, serwer pocztowy oraz serwer proxy Squid. Zarządzanie serwerem za pomocą SSH oraz emulatora PuTTY okazało się intuicyjne i efektywne, co znacząco ułatwiło administrację.

7.2 Konfiguracja i Zarządzanie Usługami

Poprawna konfiguracja i integracja wielu usług na jednym serwerze jest możliwa i nie sprawia większych trudności, pod warunkiem, że administrator posiada odpowiednie umiejętności i wiedzę. Konfiguracja DNS oraz podział na subdomeny pozwoliły na łatwe zarządzanie różnymi usługami. Usługa DHCP zdefiniowana zgodnie z założeniami zapewniła poprawną adresację w sieci lokalnej.

7.3 Bezpieczeństwo i Automatyzacja

Wdrożenie automatycznej archiwizacji systemu plików /home oraz montowanie macierzy RAID 5 z dyskiem zapasowym zwiększyło bezpieczeństwo danych oraz zapewniło wysoką dostępność i redundancję. Automatyczne montowanie partycji przy starcie systemu oraz zaplanowane zadania cron do archiwizacji danych okazały się nie tylko efektywne, ale również minimalizujące ryzyko utraty danych.

7.4 Monitorowanie i Kontrola Aktywności

Zastosowanie serwera proxy Squid do monitorowania aktywności użytkowników umożliwiło skuteczne kontrolowanie dostępu do Internetu oraz analizowanie ruchu sieciowego. Narzędzia monitorujące pozwoliły na bieżąco śledzić działania pracowników, co jest kluczowe w kontekście bezpieczeństwa i produktywności firmy.

7.5 Kompleksowe Środowisko Usług

Konfiguracja serwera WWW z obsługą PHP, serwera bazodanowego zarządzanego przez phpMyAdmin oraz CMS WordPress stworzyła kompleksowe środowisko do zarządzania treścią i bazami danych. Dodatkowo, wdrożenie serwera pocztowego oraz konfiguracja klienta mail usprawniły komunikację wewnętrz firm.

7.6 Wydajność i Skalowalność

Rozwiązanie oparte na Fedora Server 40 jest wydajne i skalowalne, co umożliwia łatwe rozszerzanie infrastruktury w przyszłości. Konfiguracja RAID 5 zapewnia optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów dyskowych, a podział przestrzeni na partycje pozwala na elastyczne zarządzanie danymi.

7.7 Dokumentacja i Testy

Dokumentacja projektu, w tym schemat logiczny infrastruktury, zrzuty ekranu oraz wyniki testów działania usług, stanowią cenne źródło informacji i dowód na poprawne wdrożenie wszystkich zaplanowanych elementów. Testy wykazały, że wszystkie usługi działają poprawnie, co potwierdza skuteczność przeprowadzonej konfiguracji.

7.8 Dodatkowe Usługi

Wdrożenie dodatkowej usługi, która nie była omawiana podczas zajęć, pozwoliło na poszerzenie zakresu wiedzy i umiejętności praktycznych. To pokazuje, że system jest elastyczny i może być dostosowywany do indywidualnych potrzeb firmy.

7.9 Wnioski Końcowe

Projekt wdrożenia serwera Fedora Server 40 z różnorodnymi usługami okazał się sukcesem, spełniając wszystkie założenia i wymagania techniczne. Poprawna konfiguracja, bezpieczeństwo, wydajność oraz skalowalność systemu potwierdzają, że wybrane technologie i narzędzia są odpowiednie do realizacji zadań serwerowych w firmie.

8 Literatura

- [1] *Kubernetes Blog*. Dostęp: 2024-01-19. URL: <https://kubernetes.io/blog/>.
- [2] *Kubernetes Documentation*. Dostęp: 2024-01-19. URL: <https://kubernetes.io/docs/>.
- [3] *Kubernetes GitHub Repository*. Dostęp: 2024-01-19. URL: <https://github.com/kubernetes/kubernetes>.